

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

**XXV. OLAĞAN GENEL KURUL
TUTANAĞI
8 - 9 MAYIS 1999 DENİZLİ**

658.422

T929

k. 1

1999

000742

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
XXV. OLAĞAN GENEL KURULU
8-9 MAYIS 1999
DENİZLİ
BİRİNCİ OTURUM

AV.BURHAN KARACELİK (TBB Başkan Vekili)– 25 inci Genel Kurulu açıyorum. Delegelerin imza cetveline göre çoğunluk vardır.

Ülkemize, mesleğimize, meslektaşlarımıza ve Türk hukukuna hayırlı sonuçlar vermesini diliyorum. (Alkışlar)

Gündemimiz gereği, toplantıyı yönetmek üzere 1 başkan, 1 başkan yardımcısı, 2 katip üye seçeceğiz.

Bir önerge veya teklif varsa lütfen ulaştırınız.

"Başkanlığa

25. Olağan Genel Kurulumuzda Divan Başkanlığına Denizli Baro Başkanı Sayın Av.Yıldırım Aycan'ı, Divan Başkan Yardımcılığına Aydın Delegesi Sayın Av. Hürrem Şahinci'yi, Divan Katipliklerine Antalya Delegesi Sayın Av. Osman Güven ve Erzurum Delegesi Sayın Av. Sadrettin Haşiloğlu'nu öneriyoruz."

Saygılarımızla.

Av. Erdal Çam   Av. Tuncer Yılmaz   Av. Hayri Girişken

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurullarının bugüne kadar uyguladığı sistem, genel kurulun yapıldığı yerin baro başkanı zaten genel kurul divan başkanı oluyordu. Teklif de bu.

Başka teklifi olan var mı? Yok.

Bu teklifi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Kendilerini göreve davet ediyorum. (Alkışlar)

DİVAN BAŞKANI AV.YILDIRIM AYCAN – Şahsıma ve arkadaşlarıma göstermiş olduğunuz güvenden dolayı teşekkür ediyoruz.

Bu genel kurulun, mesleğimize, ülkemize ve tüm insanlığa hayırlı olmasını, doğru kararlar almasını diliyorum, hepinize iyi mesailer diliyorum efendim.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

Sayın delegeler, değerli konuklar; gündemi arz ediyorum:

1. Yoklama ve açılış.
2. Bir başkan, bir başkanvekili ve iki üyeden oluşan Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi.
3. Saygı duruşu.

Genel Kurulu, Yüce Önderimiz Atatürk'ün, devrim şehitlerinin ve hukukçu şehitlerimizin önünde 1 dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum. (Saygı duruşu yapıldı)

Gündemi kaldığımız yerden arz ediyorum.

4. Birlik Başkanının toplantıyı açışı.
5. Denizli Barosu Başkanının konuşması.
6. Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1997-1999 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir-giderlerin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu Raporunun okunması ve görüşülmesi.
7. Geçmiş dönem çalışmalarından dolayı Birlik Yönetim Kurulunun aklanması.
8. Türkiye Barolar Birliği organlarında önceki dönemde görev alan ayrıca, meslekte 40 yılını ve 50 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi töreni.

9. Birliğimizin ilk Başkanı Faruk Erem ve katledilen Gümüşhane Barosu Başkanı Ali Günday adına yapılacak etkinliklerin görüşülmesi.
10. Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerinin Avukatlık Yasasının 112 nci maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur hakkı, yolculuk, ikâmetgâh ve diğer zorunlu gider miktarının saptanması.
11. Barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması.
12. Gelecek dönem bütçesi ile bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü.
13. Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi.
14. Hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunlarıyla ilgili görüşme.
15. Gelecek olağan genel kurul toplantısı gün ve yerinin saptanması.
16. Dilek ve temenniler.
17. Birlik Başkanının kapanış konuşması.

Divana gelen bir önerge var, okuyorum:

"Divan Başkanlığına

Gündemin 8 inci maddesinin gündemin 5 inci maddesinden sonra görüşülmesini öneriyoruz."

Av. Sabri Kurt

Av. Sadık Erdoğan

Önerge üzerinde söz isteyen var mı?

Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündeme ilavesi istenen, gündemde değişiklik yapılmasını isteyen başka sayın delegemiz var mı? Yok.

Gündemi, yapılan değişiklikle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemin 4 üncü maddesi : Birlik Başkanının toplantıyı açışı.

Buyurun Sayın Başkan.

AV.BURHAN KARAÇELİK (TBB BAŞKAN VEKİLİ)

Değerli Valimiz, değerli konuklar, değerli meslektaşlarımız, değerli delegeler, yazılı ve görsel basının değerli temsilcileri; yasamız gereğince olağan genel kurulumuzdaki açış konuşmasını yapmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum.

Bu konuşmayı, aslında, henüz Amerika'ya gitmeden Sayın Başkanımız Eralp Özgen hazırlamıştı ve onun konuşmasını vekil olarak sizlere ben takdim edeceğim.

Genel Kurulumuzun değerli delegeleri, Sayın Baro Başkanlarımız ve bugün kendileriyle birlikte olmaktan mutluluk duyduğumuz, meşakkatli mesleğimizde 40 ve 50 nci yıllarını doldurmuş olan üstatlarımız, sayın konuklar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Genel Kurul çalışmalarının başarılı geçmesini diliyorum.

Mayıs 1997 tarihinde Gaziantep'te yapılan 24. Genel Kurulumuzun aldığı karar sonucu bugün 25. Genel Kurulumuzu yapmak üzere güzel ilimiz Denizli'de bir araya geldik. Bu Genel Kurulumuzun hazırlıklarını büyük bir özveri ve gayretli çalışmalarıyla tamamlayan ve bizleri konuk eden Denizli Barosunun Değerli Başkanı Av. Yıldırım Aycan'a Denizli

Barosu kurullarının üyelerine, Birlik delegelerine ve Genel Kurulumuzun hazırlık çalışmalarına katkı ve yardımda bulunan herkese, her kurum ve kuruluşa Türkiye Barolar Birliği adına teşekkür ederim.

Geçen dönem içinde yitirdiğimiz tüm meslektaşlarımızı da saygıyla anıyoruz.

Gaziantep'te yaptığımız genel kuruldan günümüze kadar geçen iki yıllık süre içindeki faaliyet ve çalışmalarımız, Yönetim Kurulumuzun raporunda yer almış ve bu rapor bastırılarak sizlere dağıtılmıştır.

Bu süre içinde Birliğimizin Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları üyeleriyle kurmuş olduğumuz çeşitli komisyonlarda görev alan meslektaşlarımız büyük bir özveriyle çalışmışlar ve böylece Birliğimizin kamuoyundaki etkinliğini, değerini ve ona duyulan güven duygusunu artırmışlardır. Bu meslektaşlarıma, ayrıca önceki ve şimdiki baro başkanlarıyla delegelerimize, Birlik Başkanlığı görevini yüklediğim üç yıl boyunca bana verdikleri destek ve yardımlar için de teşekkür ve minnetlerimi özellikle ifade etmek isterim.

Geçen Genel Kurulumuzdan bugüne kadar geçen iki yıllık süre içerisinde mesleğimizin, yargımızın ve ülkemizin sorunları ne yazık ki azalmamış, giderek artmıştır.

Konuya meslek sorunlarımız açısından bakacak olursak; yeni ve çağdaş bir avukatlık yasasına kavuşmak mesleğimizin önde gelen sorunlarından birisi haline gelmiştir. Savunma, yargının üç ögesinden birisidir. Yargının bağımsız olabilmesi için ise her üç ögenin de bağımsızlığının sağlanmış olması şarttır. Oysa, Barolarımız ve Barolar Birliği, bağımsızlıktan yoksun, Adalet Bakanlığı vesayeti altındadır. Baroların bağımsızlığı sağlanmadıkça avukatların bağımsızlığından ve avukatların bağımsızlığı sağlanmadıkça da yargının bağımsızlığından söz etmeye olanak yoktur.

Geçen yıl hükümetin hazırladığı tasarıyla birlikte Birliğimizin hazırladığı ve milletvekili bazı meslektaşlarımızca teklif olarak verilen me-

tinler Meclisin Adalet Komisyonunda görüldü. Kurulan alt komisyonda Birliğimiz adına toplantılara katılan meslektaşlarımızın büyük gayretleriyle daha ziyade Birliğimizin metnini esas alan bir taslak kabul edildi. Böylece, bu taslağa göre, Adalet Bakanlığının, barolarımız ve Birliğimiz üzerindeki vesayeti kalkıyordu. Avukatlara şirketleşme olanağı getiriliyordu ve çağdaş yeni birtakım hükümlere yer veriliyordu. 100'ün üzerinde madde değişikliğinin yer aldığı bu tasarının maddelerinin tek tek görüşülerek Meclis Genel Kurulundan geçmesinin olanaksız olduğunu belirten meslektaşımız milletvekilleri, İttüyük hükümlerine göre temel kanun sayılarak tek madde halinde görüşülmesi durumunda yasalaşma şansı olabileceğini belirttiler ve bunun için de tüm partilerin bunu kabul etmeleri gerektiğini söylediler. Ancak, ne yazık ki, bir siyasi parti milletvekilleri, tasarının 10 maddesine itirazları olduğunu söylediler. Bu maddelerin hangileri olduğunu sormamız ve üzerlerinde çalışarak müşterek bir anlaşmaya ulaşabileceğimizi belirtmemiz üzerine ise "önce grubumuzda görüşeceğiz, daha önce açıklayamayız" cevabıyla karşılaştık. Ne yazık ki, Parlamento tatile ginceye kadar bu grup görüşmesi yapılamadı ve yasa tasarısının yasalaşması engellendi.

5 Nisan Avukatlar Gününde Ankara Barosunda yaptığım konuşmada, bu nedenle Parlamentomuzdan şikayetçi olduğumuzu vurguladım; ancak, Parlamentodan şikayetimiz, sadece mesleğimizle ilgili sorunları halletmediği için değildir. Evet, yeni avukatlık yasası çıkarılamamıştır, bu nedenle şikayetçiyiz. Siyasi parti liderlerinden vaat almamıza rağmen, kamu avukatlarının mali sorunlarıyla statülerine ilişkin sorunları çözüme ulaştırılamamıştır. Bu nedenle de şikayetçiyiz. Anasol iktidarının ilk günlerinde, vergi beyannamelerimizi mali müşavirlerin imzalaması zorunluluğuna ilişkin tebliği değiştireceği vaadine rağmen, Maliye Bakanımız, bu sözünü yerine getirmemiştir. Bu nedenle, politikacılarımızdan da şikayetçiyiz. Ancak, sadece bu nedenlere dayanmıyor şikayetimiz, ülkemizin siyasal, sosyal ve ekonomik bir yığın sorunu mevcuttur. Ne yazık ki, bu sorunların hiçbirisine parlamentomuz ve politikacılarımız çözüm getirememişlerdir. İşte şikayetçi

olmamızın temelinde bu yatmaktadır. Bütün bu sorunları tek tek ele alıp tartışacak değilim; buna hem zaman el vermemekte hem de konumuz dışında kalmaktadır. Ancak, yargı sorunları üzerinde kısaca durmak istiyorum.

Yargının tam bağımsızlığı sağlanamamıştır. Adalet Bakanı ve Bakanlık Müsteşarının, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda Üyelikleri devam ettikçe, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kendi Personel Müdürlüğü ve Teftiş Kurulu kurulmadıkça, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurullarında seçilen üç misli aday içinden kurul üyesini Cumhurbaşkanının seçme yetkisi devam ettikçe ve biraz önce sözünü ettiğim üzere Adalet Bakanlığının barolar üzerindeki vesayeti sürdükçe yargının tam bağımsızlığı sağlanamayacaktır.

Yargıya bütçeden ayrılan payın düşüklüğü de sorunlara neden olmaktadır. Her şeyden önce, yeterince savcı ve yargıç atamasının yapılamaması, bir kişiye düşen iş yükünü son derece arttırmakta ve bu da işlerin uzamasına neden olmaktadır. "Gecikmiş adalet, adalet değildir" özdeyişinin doğruluğunda kuşku yoktur. Bu nedenle, iş yükünü azaltacak önlemlerin alınması zorunludur.

Ayrıca, mali olanakların yetersizliği özellikle ceza davalarında sakıncalar doğurmaktadır. Pul parası yokluğu nedeniyle tanıklara tebligat yapılamamakta, benzin parası yokluğu nedeniyle tutuklu sanıklar duruşmalara getirilememekte ve bunlar duruşmaların uzamasına neden olmaktadır.

Parlamentomuzun yargı konusunda çok önemli ve devletimiz için sorunlara neden olabilecek bir ihmali de Devlet Güvenlik Mahkemelerinde askeri yargıç bulunmasını zorunlu kılan Anayasanın 143. maddesi ile 2845 Sayılı Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkında Kanununun 5 ve 6 ncı maddelerini değiştirmemiş olmasıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde askeri yargıcın yer almasını Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin adil yargılanma hakkını düzenleyen 6 ncı maddesinin birinci bent hükmüne aykırı bulmuştur. İstikrar kazanan bu karar karşısında, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin askeri yargıç ile verecekleri bütün kararları Avrupa

İnsan Hakları Mahkemesine götürüldüğü takdirde adil yargılanma hakkına aykırı bulacak ve devletimiz yüksek tazminatlar ödemeye mahkum edilecektir. Bu yüzden, bu aksaklığın gecikmeden düzeltilmesi bir zorunluluktur.

Değerli delegeler, buraya bendeniz de bir saptama yapmak istiyorum müsaadenizle. Türkiye Barolar Birliği, 1982 Anayasasının taslağı hazırladığı zaman, sırf bu Anayasa için Ankara'da 2-3-4 Ekim 1982 tarihinde bir olağanüstü genel kurul topladı. Bendeniz de o genel kurulun delegelerinden birisiyim. Türkiye Barolar Birliği, o genel kurul sonunda çıkan bildiriye ve genel kurul zaptındaki konuşmalarda, ta o tarihte Devlet Güvenlik Mahkemelerine karşı çıkmıştır. Anayasa taslağında Devlet Güvenlik Mahkemeleriyle ilgili bölümlerin çıkarılmasını istemiştir. Bunu da bir hatıra olarak sizlere takdim etmek isterim.

Parlamentomuz, Anayasanın 83 üncü maddesi değişiklik teklifini reddetmekle sakıncalı bir durumun devamını sağlamıştır. Kuşkusuz, milletvekillerinin kürsü sorumsuzluğu olmalı, söylediği söz ve beyanlar nedeniyle sorumlu olmamalıdır. Görevini korkusuzca yerine getirebilmesinin önkoşulu budur. Ancak, seçimden önce ya da sonra adi suç diyebileceğimiz bir isnat altında bulunan milletvekilini, bir siyasi kalkan koruması altına alınarak, yargıdan uzak tutulabilmesinin mantığını anlamaya olanak yoktur.

Anayasanın 83 üncü maddesi hükmü, bir ayrıcalık hükmü niteliğindedir. Hakkında adam öldürmeye azmettirme, ırza geçmeye teşebbüs, zimmet-irtikap gibi suçlardan isnatlar bulunanların yargı önünde aklanmadan ve bu yol kapatılarak milletvekilliğine devamını kabul son derece yanlıştır. Bu tür isnatlar altında bulunan milletvekilleri, yargı önünde aklandıktan sonra milletvekilliğine devam edebilmelidirler. Bu, Parlamentonun saygınlığını sağlamak için de zorunludur.

Parlamentomuz, Osmanlı döneminden kalma, adı "geçici yasa" olmasına rağmen, ülkemizin en devamlı yaşası haline gelmiş olan memurların yargılanmasına ilişkin yasa ile, yargının çok gereksinim duy-

duğu suç kolluğu yasası konularında da herhangi bir çalışmaya başlamamış, bu sorunları da olduğu gibi bırakmıştır.

Bu satırları yazdığım sırada 18 Nisan seçimleri henüz yapılmamıştır. Dilerim ki, 18 Nisan seçimleri yeni Parlamentonun görev sorumluluğu daha yüksek milletvekilllerinden, sadece gelecek seçimi dışınen değil, ülkenin sorunlarını çözmeye gayreti içinde olan milletvekilllerinden oluşmasını sağlar.

Son zamanlarda kamuoyunda giderek artan yanlış ve sakıncalı bir değerlendirme ortaya ıktı. Bu da, savunma görevini yüklenmiş avukatı, müvekkiliyle özdeşleştirme anlayışıdır. Keza, avukatı, savunduğu kişiyei suçlu olsa dahi suçsuz gösterme gayreti içinde olan bir kişi olarak kabul anlayışıdır. Sayın Cumhurbaşkanımız dahi anlattığı bir fıkra ile bu zihniyeti belirtmiştir. Oysa, avukatın yapacağı iş, suçluyu suçsuz göstermek değildir. Kuşkusuz, müvekkilinin, deliller karşısında suçluluğu konusunda makbul kuşkular varsa bunları dile getirecektir; ancak, suç teşkil eden fiili hakikaten işlemiş kişinin dahi savunma hakkı, bir avukat aracılığıyla savunma hakkı vardır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinin üçüncü ben-dinin (c) şıkkı ile bu temel hak bir insan hakkı olarak kabul edilmiştir. Bu durumda, avukat, bu kişinin yasalara uygun yargılanmasını sağlayacak, hak ettiğinden daha fazla bir cezaya çarptırılmaması için gayret gösterecektir. Kamuoyunun, mesleğimiz ve meslektaşlarımız açısından bu hatalı değerlendirmesini ancak yine bizler görev yaparken ki tizliğimiz ve dürürlüğümüzle yenebiliriz.

Değerli meslektaşlarım, sayın konuklar; hepimizi saygıyla selamlıyor, Genel Kurul çalışmalarımızın başarılı geçmesini, ülke ve meslek sorunlarının çözümlünde olumlu sonuçlar doğurmasını diliyorum.

İten saygılarımla.

TBB Başkanı

Avukat Eralp Özgen

(Alkışlar)

Değerli delegeler, bu metin hazırlandıktan sonra ülkede gelişen bazı olaylar ve oluşumlar ele alınarak Türkiye Barolar Birliğinin bu konudaki düşüncelerini de sizlere aktarmak zorunluluğunu hissettik.

Ülkemizdeki milli birlik ve beraberliği bozmak, yaratılan kargaşa ve buhrandan yararlanıp laik cumhuriyeti yıkmak, teokratik bir rejim kurulmak istenmektedir. Bunun için de, güya, demokratik hak ve özgürlük ilkelerine dayanılıyor.

Hiçbir hak ve özgürlük, başka hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmak amacıyla kullanılmaz. Hiçbir hak ve özgürlük, çağdaş ve laik devletimizi yıkmak amacıyla kullanılmaz. Hak ve özgürlük, insanların mutlulukları için vardır. İnsanlar, ancak, laik, demokratik, çağdaş bir devlette mutlu olabilir. Afganistan'daki Taliban rejimi, İran'daki Humeyni rejimi, Suudi Arabistan'daki Suudi rejimi, Sovyetler Birliği'ndeki yıkılan komünist rejim bunun en yakın örnekleridir.

Türkiye yamyamlar ülkesi değildir. Her hak, kuralı içinde ve kuralına uygun olarak kullanılır.

Genel hukuk kuralı, yasada açık bir hüküm yoksa yerleşmiş geleneklere bakılır. Ülkemizde, Türkiye Büyük Millet Meclisine başı açık olarak girilmesi, uygulana uygulana yerleşmiş bir gelenek haline gelmiştir. Merve Kavakçı ve onun teşvikçileri Türkiye'yi asla Atatürk'ün başlattığı aydın, çağdaş, laik devlet yürüyüşünden alıkoyamayacaktır. (Alkışlar)

Sayın delegeler, savunma hakkı tüm uluslararası insan hakları sözleşmelerine ve Anayasamıza göre en temel bir insan hakkıdır. Kişi, bu hakkını ya bizzat ya da avukatları aracılığıyla kullanır.

Türkiye Barolar Birliği olarak kişinin savunma haklarını kısıtlayan, engellemek isteyen tutum ve davranışlar ister devletten ister kişilerden gelsin kabul etmemiz olanaksızdır. (Alkışlar) Kişinin şahsına ve işlediği suça bakılmaz, herkes savunma hakkına sahiptir, herkes savunulur.

Son zamanlarda, sanık Öcalan davasında savunmanın engellendiği, engellenmeye çalışıldığı yolundaki iddiaları ve olayları dikkatle izliyoruz. Bu uygulamaların, avukatlara yapılan saldırıların, çıkarılan zorlukların şiddetle karşısındayız.

Bu uygulamalar, tutum ve davranışlar, sadece savunma hakkını kısıtlamakla kalmaz, devletimizin uluslararası saygınlığına da gölge düşürür. Buna, devletin de, kişilerin de hakkı yoktur. (Alkışlar) Devlet, hem kendisi bu gibi kısıtlama ve uygulamalardan vazgeçmelidir, hem de devletliğini göstererek kişilerin, savunma görevini yapan avukatlara saldırılarına olanak vermemeli, gerekli tedbirleri ciddiyetle almalıdır. Devlet, devletliğini yapmalıdır. Güvenlik tedbiriyle de olsa, güvenlik düşüncesiyle de olsa savunma hakkı kısıtlanamaz. (Alkışlar)

Son zamanlarda, emniyet görevlilerinin, olur olmaz bahanelerle, özellikle avukatlara karşı şiddet kullandıklarına, hatta avukatları döverek yaraladıklarına şahit olmaktadır. Bunlar, son derece üzücü ve yakışsızdır.

Avukatlar ve avukatlık mesleği, Anayasanın ve Avukatlık Kanununun güvencesi altındadır. Avukatlık, kamu hizmeti niteliğindedir. Onun içindir ki, Avukatlık Kanununun 57 nci maddesine göre, görevlerini yaparken veya görevinden dolayı avukat aleyhine işlenen suçlar, hakimlere karşı işlenmiş suçlar olarak kabul edilmiştir.

Kimliğini gösteren ve avukat olduğunu kanıtlayan kişinin üzeri, çantası aranamaz, gurur ve onuruyla oynanamaz; emniyet tedbiri de olsa bu tedbir avukata karşı bu şekilde kullanılamaz. Teknik olanakların kullanılması ile yetinilir.

Türkiye Barolar Birliği, bütün bu yakınmalarını, düşünce ve kararlılıklarını birçok defa çıkardığı basın duyuruları ve başta Başbakanlık, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlıklarına gönderilen yazışmalarla açıklamıştır.

Yakınmalarımızın, düşünce ve önerilerimizin ciddiyetle dikkate alınmasını, Genel Kurulumuz vesilesiyle bir kere daha hatırlatmak istemekteyiz.

Saygılarımızla. (Alkışlar)

Av. Hürrem ŞAHİNCİ (Divan Başkan Yardımcısı) - Sayın Burhan Karaçelik'e teşekkür ediyoruz bu anlamlı ve güzel konuşmasından dolayı.

Değerli konuklarımız, değerli delegelerimiz; bir mesajı bilgilerinize sunuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği 25. Genel Kurul Başkanlığına

Sayın Başkan, Genel Kurulumuzun değerli üyeleri; Genel Kurul toplantısında sizlerle birlikte olamamanın büyük üzüntüsü içindeyim; ancak, sağlığımın giderek düzelmesi ve bunun sonucu iki yıl daha sizlerle birlikte çalışabilecek ve Türk hukukuna hizmet edebilecek olmam tek tesellimdir.

Değerli meslektaşlarım, Genel Kurul çalışmalarınızda başarılar diyor, Genel Kurulumuzun çalışmalarının, hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti ilkelerini sağlamada önemli bir dönüm noktası olacağı inancıyla hepimize içten sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Av. Eralp Özgen (Alkışlar)

Değerli konuklar, değerli delegeler; gündemin 5 inci maddesi gereğinde Denizli Barosu Başkanının konuşması.

Buyurun Sayın Başkan.

Av. YILDIRIM AYCAN (Denizli Barosu Başkanı) - Sayın Valim, Sayın Milletvekillerim, Sayın Başsavcım, Sayın Adalet Komisyonu Başkanı, Sayın Bölge İdare Mahkemesi Başkanı, Sayın İdare Mahkemesi Başkanı, Sayın Delegation, Değerli Konuklar, Hanımefendiler Beyefendiler; Denizli Barosu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

Türkiye Barolar Birliğinin 25. Olağan Genel Kurulunun Denizli'de yapılması Baromuz ve Denizli için kıvanç verici bir olaydır. Sizleri Denizli'de ağırlamak bizim için onurdur. Organizasyondan kaynaklanan bazı hatalar olursa şimdiden özür diliyor, bizi bağışlayacağınızı umuyorum.

Değerli arkadaşlarım, ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kurulunun bu salonda yapılması ayrı bir anlam taşımaktadır.

Ülkemizde, son zamanlarda her türlü ayrımcılık tahrik edilmektedir; bu arada, cinsiyet ayırımı da tahrik edilmeye devam edilmektedir. Bazı kesimler, insan hakları, demokrasi ve özgürlük gibi yüce kavramların arkasına saklanarak kadını köle yapmak istemektedir. Demokrasinin kurallarıyla demokrasiye karşı savaş açmışlardır.

İnsan hakları, devredilemez, vazgeçilemez haklardır. Hiç kimse, insan olma hakkından vazgeçemez, insan olma hakkından vazgeçme, demokrasi adına savunulamaz tıpkı intihar etme hakkı olmadığı gibi.

Bugünlerde birtakım kavramlar gerçek anlamlarının dışında kullanılarak demokrasi adına demokrasi katledilmeye çalışılmaktadır. Özgürlük adına kadınlarımız köleleştirilmeye çalışılmaktadır. Kadınlarımız, insan olma haklarından vazgeçmemektedir ve vazgeçmemelidir. Hukukçu olarak temel görevlerimizden birisi kadınlarımızın insan olma kavgasının yanında olmaktır.

Dünyada binlerce kent var ve bu kentlerin her birinin kuruluş öyküsü

vardır ve her birinin ayrı ayrı ismi var; ancak, bu kentlerden bir tanesi, ismi ve kuruluş öyküsü diğerlerinden farklıdır.

Şu anda bu genel kurulun yapıldığı otel, bu otelin içinde bulunduğu antik kent ismini kadından alıyor, Bergama Kralı Hiyera'dan alıyor. Günümüzden 2000 yıl önce Anadolu insanı, kurduğu kentlere ismini veriyor. Bugün ise insanın bünyesinde, insanın saçında günah arayan bir zihniyet Anadolu'da yer bulmaya çalışıyor. İşte, 25. Olağan Genel Kurulumuzun bu salonda olması, bu zihniyette olan insanlara bir cevap niteliğindedir diye düşünüyor (Alkışlar) ve bu nedenle Anadolu insanının geçmişteki özgür ve eşitlikçi tavrını o insanlara cevap olarak gösteriyorum.

Cumhuriyetin 75. yılını kutladık. Yüzyılın başında ülkemize saldıran emperyalist güçlere karşı Anadolu insanı, özgürlük ve bağımsızlık kavgasını verdi. Geçen 75 yıl içinde aydınlığa giden yolda tam başarıya ulaştığımızı söyleyemeyiz. Demokrasimizin tam ve düzgün işlediğini söyleyemeyiz.

Ülkemizi ve insanımızı çeşitli tehlikeler tehdit etmeye devam etmektedir. Türk aydını, üzerine ölü toprağı serpilmişçesine tepkisiz ve sessiz gelen tehlikeyi beklemektedir. Bu tepkisizlik ve sessizlik bizi her gün biraz daha karanlığa sürüklemektedir. Demokratik baskı grupları, üzerlerine düşen görevlerini yerine maalesef getirememektedir. Türk aydını, kendi köşesine sinmiş, korku ve endişeyle gelen karanlığı beklemektedir. Tepkisizlik, aydınlarımızın içine sinmiş vaziyettedir. Halbuki, aydın olmanın önkoşulu yürekli olmaktan geçer.

Mustafa Kemal ve arkadaşları, büyük devrimden sonra aydınlanmaya giden yolda duraksamadan devrim yoluyla yürüdüler, aynı şekilde hukuk devrimlerini de yaptılar. Gelişmiş ülkelerin bilgi birikiminden yararlanarak o günün koşullarında en doğru olan yöntemle hukuk devrimi yapılmıştır. O ülkelerin yasaları tercüme edilmiş, yapılabildiği kadar ülke koşullarına uyarlanarak yasalaştırılmıştır. Bu yöntem, yüzyılın ilk yarısında doğru ve pratik bir çözümdü; fakat, aradan 75 yıl geçti, bugün Türkiye'de 20'den fazla hukuk fakültesi var; fakat,

temel yasalar hala yüzyıl öncesinin koşullarına göre düzenlenen yasalardır. Bu yasalar, gelişen toplum yapısını düzenlemeye yetmemektedir. Yasalar toplumun gerisinde kalınca toplumda onarılması güç yaralar açılmaktadır.

İki sene önce Mercedes kamyonu çarptı, inanılmaz pis kokular ortalığa saçıldı, halk sokaklara çıktı "her şey eskisi gibi olmayacak" diye bağırdık "sürekli aydınlık için bir dakika karanlık" eylemleri yapıldı; ancak, tüm çabalar boşa çıktı. Şimdiye kadar hiçbir çete olayı, hiçbir karanlık olay aydınlığa çıkarılamadı. Yargıda düzenimiz bu olayları ortaya çıkarmakta yetersiz kaldı. Bununla ilgili toplumdaki umut umutsuzluğa dönüştü. Esasen, eldeki yargılama düzeniyle cumhuriyet savcılarının iyi niyetli çabaları da sonuç vermemektedir. Aynı şekilde, mahkemelerin de bu yargı düzeni içerisinde olumlu sonuç almaları mümkün görülmemektedir. Burada kusur Türk hukukçularında değil, yargı reformu için üzerine düşeni yerine getirmeyenlerdedir.

Türk Ceza Kanununun değiştirilmesi için Adalet Bakanlığının hazırlamış olduğu ön tasarı da eleştiriye açıktır; ancak, ceza yargılamasında esas sorun ceza yargılaması yöntemindedir; bir başka deyimle, halkımızın deyimiyle CMUK'tadır. Bu yasayla yapılan yargılama sonunda, maalesef, ağır adli hatalar işlenmektedir. Türk Ceza Kanunu çağın gerisinde kalmıştır. Mutlaka değiştirilmelidir; ama, Türk Ceza Kanunundan önce ceza yargılama yönteminin değiştirilmesinde büyük yarar vardır. Bugünkü yöntemle cumhuriyet savcıları, zabıtanın gelen evrakları inceleyen, iddianame veya takipsizlik kararları düzenlemektedir. Olayları takip edememektedir.

Bugünkü sistemde ceza yargılamasında avukatın konumu da iç açıcı değildir. Yargılama başladıktan sonra pratikte savcılar, mahkeme heyetinin bir üyesi gibi davranmakta, hazırlık tahkikatı sırasında yeterince yetkilerini kullanamayan savcılar, yargılama başlayınca bu kez de yargı kurulunun bir üyesi gibi davranarak yetkilerini aşmaktadır. Bu tutum da, iddia ve savunma arasındaki eşitlik ilkesini bozmaktadır.

Getirilecek düzenlemeyle savcılar daha etkin bir konuma getirilmeli, kolluk kuvvetleri mutlaka savcıya bağlanmalı, delillerin toplanma aşamasında savunma da eşit koşullarda delil toplama yetkisine sahip olmalıdır. Bu olay, mahkeme salonunda avukatla savcının oturduğu konumun da eşitliğinden geçmektedir. (Alkışlar)

Ancak bu koşullarda tez ve antitez birlikte sunulup senteze varılır. 2000'li yılların başında toplum çok gelişti, ceza hukukunda da mutlaka ihtisas mahkemelerinin kurulması gerekmektedir.

Özel hukukta da durum içler acısıdır. Yavaş işleyen hukuk düzenimiz toplumun dinamik yapısına ayak uyduramamaktadır. Kaldı ki, toplumda şu anda yazılı hukuk sisteminin başında yepyeni bir hukuk sistemi hayata geçmiş ve uygulanmaktadır. Biz hukukçular ise hala faksla verilen belgenin delil olup olmayacağını tartışmaktayız. Bugün ticari yaşamda sözleşmeler faksla dahi yapılmıyor; insanlar, evlerindeki bilgisayarlarla milyarlarca liralık alışveriş yapabilmekte, toplumun önemli bir kısmı her gün makinelerle sözleşme yapmaktadır.

Bütün bu oluşumlar toplum yaşamının ayrılmaz bir parçası olmuştur; ancak, bunlarla ilgili hukuk düzenlemesi yapılmamıştır. Örneğin, bilgisayar sistemindeki bir arızanın, toplumda içinden çıkılmaz sarsıntılar yaratması mümkündür. Birey, bankacılık sisteminin karşısında çok zayıf kalmaktadır. Bununla ilgili çalışmaların hala yapılmaması ciddi bir aksaklık olarak kalmaktadır.

Hukuk sistemine getireceğimiz eleştiriler, şüphesiz, bu genel kurulda saymakla bitecek durumda değildir; ancak, hukuk reformu konusunda Türkiye Barolar Birliğinin de, Baroların da daha ciddi çalışmalar yapması gerektiğine inanıyoruz.

Senelerdir Avukatlık Kanununun çıkmamasından yakınıyoruz. Bu Kanun, mesleğimiz için çok önemlidir; ancak, hukuk reformunun yapılmaması halinde, korkarım Avukatlık Kanunuyla beklediğimiz yararları da elde edemeyeceğiz. Bugünkü sistem, avukatı, iş takipçisi, gözlemci statüsüne indirmek istemektedir. Halbuki, avukat, yar-

gılamının ayrılmaz bir parçası, süjesi olmak zorundadır. Kavgamızın bu yönde olması halinde daha yararlı sonuçlar alacağımıza inanıyorum.

Avukat, bilgiç insandır, bireye bilgi, akıl vermektedir. Avukat, yürekli insandır, kimseden korkmamak zorundadır. Avukat, bireyin yanında, bireyin özgürlük hakları için gereğinde en örgütlü güç olan devlete karşı hukuk kavgasını veren insandır. Avukat, sıkışan, çukura düşen insana elini uzatan güçlü bir insandır. Avukat, sıkıntıda bulunan insanların derdine çare bulan, güvenilen erdemli insandır. Bu niteliklere sahip olan bir mesleğin mensuplarının ağlamak, şikayet etme hakkı yoktur. Biz avukatlar, sorumluluklarımızın bilincinde çözüm üreten bir mesleğin üyesi olmanın bilinciyle hareket etmek zorundayız.

Hukuk sistemimize getirdiğimiz eleştirileri çözüm önerileriyle tamamlamalıyız. Türkiye'de hukuk reformunun yapılması için kamuoyu oluşturmamız, bununla ilgili sempozyumlar, paneller düzenlemeli, gündeme hukuk reformunu taşımamızdır. Avukatlara yakışan, Barolara yakışan tavrın bu olacağına inanıyorum.

Toplumdaki egemen sınıflar, demokrasiyi içine sindiremeyen bazı kesimler avukatlara saldırmaya devam etmektedir. Medya da, bu arada, avukat ile zanlıyı özdeşleştirmekte ve bu yönde yayınlar yapmaktadır. Bilerek veya bilmeyerek yapılan bu yayınlar nedeniyle meslektaşlarımızı sırf görevlerini yaptıkları için saldırıya maruz kalmaktadır. Meslektaşlarımıza yapılan bu saldırıların tümü, tümümüze yapılmaktadır. (Alkışlar)

Sayın delegeler, Türk Eczacıları Birliğinin Yardımlaşma Vakfı Taslağı elimize ulaştı. Bu taslağın yararlı olacağına inanıyorum. Kurucu üye olarak tüm baroların hükmi şahsiyetlerinin vakıf senedinde yer almasının burada tartışılmasında ve üzerinde düşünülmesinde yarar olduğuna inanıyorum.

Staj eğitimiyle ilgili Türkiye Barolar Birliğinin yaptığı çalışmaları takdirle karşılıyoruz. Hazırlanan yönetmeliğin, baroların kendi içlerinde tartışılıp kabul edilmesi halinde staj eğitiminin belirli bir kaliteye ve standarda ulaşacağına inanıyorum.

Ülkemizde uzunca bir süredir devam eden özelleştirme çalışmaları ekonomide olumlu sonuçlar vermemiştir; ancak, hukuk reformunun yapılmaması nedeniyle kendiliğinden meydana gelen hukuktaki özelleştirme 40 bin tetikçi yaratmıştır. Bunu, ben değil, devletin görevlileri söylemektedir.

Son seçimlerden sonra bazıları, halkın, kendilerini akladığını söyleyebilmektedir. Bu sonuç, toplumsal olarak tam bir felakettir. Burada tüm avukatlara, tüm hukukçulara, tüm yurtseverlere ve ulusumuza çağrıda bulunuyoruz: Karanlıkların üzerine hep birlikte el ele yüreklice gidelim; kendimiz için değilse bile çocuklarımız için, gelecek nesiller için, güneşin karartılmasına izin vermeyelim. (Alkışlar)

Ülkemiz üzerinde, halkımız üzerinde oyun oynamak isteyen karanlık güçlere karşı bilgece, yüreklice tavır koyalım.

Bu duygularla hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Saygılarımla. (Alkışlar)

DİVAN BAŞKAN YARDIMCISI - Denizli Barosu Başkanı
Sayın Yıldırım Aycan'a teşekkür ediyoruz.

Bazı mesajlarımız var, bilgilerinize sunuyoruz:

25. Olağan Genel Kurul toplantısında bulunamayan, ancak başarı dileklerinde bulunan birkaç telgrafi okumak istiyorum:

Sayın Eralp Özgen

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Nazik davetinize teşekkür eder, genel kurul toplantınızın başarılı geçmesi dileğiyle size ve üyelerinize sevgi ve saygılarımı sunarım.

Bülent Ecevit

Başbakan

Sayın Av.Eralp Ögen

25. Olağan Genel Kurul toplantınıza nazik davetinizi aldım. Çok teşekkür ederim. Katılamadığım için üzgünüm.

Sizleri kutlar, hukuk devletinin ve hukukun üstünlüğünün gerçekleşmesi yolundaki çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Ahmet Necdet Sezer

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Sayın Av. Eralp Özgen

Türkiye Barolar Birliği 25 inci Olağan Genel toplantısına katılmamı içeren nazik davetinize teşekkür ederim.

Yoğun Bakanlık çalışmalarım nedeniyle toplantıya katılamayacağım için üzgünüm.

Size ve toplantıya katılan tüm davetlilere sevgiler sunarım.

Prof.Dr.Selçuk Öztekin

Adalet Bakanı

Sayın Av.Eralp Özgen

Türkiye Barolar Birliği Başkanı

Türkiye Barolar Birliğinin 25. Olağan Genel Kurul toplantısına nazik davetinizden dolayı teşekkür eder başarı dileklerimle saygılar sunarım.

Mehmet Uygun

Yargıtay Başkanı

(Alkışlar)

Önceki dönem Birlik Başkanlarımızdan Sayın Önder Sav'ın mesajını okuyorum:

Sayın Burhan Karaçelik

Türkiye Barolar Birliği Başkan Vekili

Türkiye Barolar Birliğinin Genel Kuruluna rahatsızlığım nedeniyle katılamadığım için üzgünüm.

Her toplantısına katılmaya özen gösterdiğim Türkiye Barolar Birliğinin ve Barolarımızın benim yaşamımda çok önemli ve onurlu bir yeri vardır. 1999 yılında toplumumuzun, ülkemizin, demokrasimizin, hukukumuzun ve yargımızın sorunları, geride bıraktığımız yıllardakinden daha da kabarık, karmaşıktır. Demokratik hukuk devletinin olmazsa olmaz koşulu yargı bağımsızlığı, kağıt üzerinde süslü sözlerden çıkarılıp, yargıçlarımızın, savcılarımızın, avukatlarımızın, mahalli mahkemelerin ve yüksek yargı organlarının olağanüstü çabalarıyla sağlanmaya, yaşıatılmaya çalışılıyor.

Vatandaşlarımızın, haklı olarak, her kademedede yargının yavaş işlediği, adaletin geciktiği, davaların sürüncemede kaldığı yolundaki yakınmaları giderek artıyor.

Din, devlet, toplum ilişkisi, ülkemizde devlet ve toplum işlerinde hukukun üstünlüğünün mü, dinin üstünlüğünün mü egemen olması tartışılıyor. Laiklik, Müslümanlığın tam zıttıymış gibi tanımlanmak isteniyor; dindarlıkla bağnazlık ve yobazlık bilinçlice çarpıtılıyor.

Dini siyasete alet edenler, siyaset ve iktidar hırsı uğruna tarikat şeyhlerinden icazet isteyenler, kimi masum insanları "şeriat isteriz, yaşasın şeriat, kahrolsun laiklik" avazeleriyle sokaklara döküyorlar. Bunlar da yetmezmiş gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21. Dönemi, ülkemize, toplumumuza ve demokrasimize yeni umutlar, yeni açılımlar sağlayacak çalışmaların yapılacağı beklentisiyle açılmış, ama daha ilk gün, demokratik laik cumhuriyet için umut kırıcı olmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu salonunda türbanıyla oturan hanım milletvekili, dini inancını değil, aydınlanma devrimine,

Cumhuriyete ve onun temel niteliklerine, Atatürkçülüğe başkaldırıyı simgelemiştir. Bu başkaldırı sırasında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde birisi hariç, siyasal partilerin sergiledikleri tutum ve anlayış fevkalade umut kırıcı olmuştur. Türban sorunu, toplumun ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine birdenbire gelmemiştir. Devletin organları, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu sorunun olgunlaşmasına katkı yapmışlardır.

Yıllardan beri Türkiye Barolar Birliğinin, türbanlı avukata ruhsat vermeme anlayışı, Yüksek Seçim Kurulu tarafından da benzer bir uygulamayla milletvekili adaylığı başvurularında da sergilenmiş olsaydı, sorun daha işin başında çözümlenebilirdi. Toplum, artık göstermelik sahte Atatürkçülerle gerçek cumhuriyetçileri ve onun niteliklerini benimseyenleri ayırt etmek durumundadır.

Kemalizmi, Atatürkçülüğü biçimsel, kalıplaşmış beklileri olarak görenlerle onu, demokratik toplumcu, katılımcı, kökü Kurtuluş Savaşına ve aydınlanma devrimine kadar inen sürekli devrimcilik ilkesinden hız alan özünü benimseyip gereğini yapanları toplumumuz ve insanlarımız iyice tanımlamalıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisine kadar giren şeriat özlemi ve gercilik, cumhuriyet ve laiklik düşmanlığı, o çatıda çoğunluk teşvik de etse, alkışlasa da, sessiz de kalsa amacına ulaşmayacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi dışındaki kararlı Atatürkçüler, cumhuriyetçiler, çağdaşlaşmadan yana olanlar, demokratik, laik, hukuk devleti ilkesini benimseyen hukukçular her türlü oyunu bozmaya karardır.

Ülkemizin bu ortamında, hukukçularımızın, özellikle Türkiye Barolar Birliğinin ve Barolarımızın, Denizli Genel Kurulundan yükseltecekleri sesin, hukukumuza, mesleğimize, yargımıza, demokratik rejime ve laik cumhuriyete güç katacağına, demokrasiye ve hukukun üstünlüğüne olan güveni artıracığına içtenlikle inanıyorum.

Bu inanç ve duygularla, Türkiye Barolar Birliğinin Denizli Genel Kurulunu izleyenlere, katılanlara, yargıç, savcı, idareci ve avukat dostlarımıza, yöneticilerimize ve değerli delege arkadaşlarıma esenlikler, başarılar diliyor saygılar sunuyorum.

Av. Önder Sav

TBB Geçmiş Dönem Başkanı

(Alkışlar)

BAŞKAN - Değerli meslektaşlarımız, avukatlık bir mücadele mesleğidir ve avukat, her gününü mücadeleyle geçirir. Müdafaa müessesesini hakimlikten ayırt eden başlıca hususiyet, mensuplarının, hak yolunda ve onun uğrunda her an yenilenen bir mücadele hayatı yaşamalarıdır. Bu, sonu gelmeyen mücadele ve tükenmek bilmeyen çabalara tahammül kudretini avukatlık mesleğinin yüceliğinde ve kutsallığında buluruz.

40 yıl ve 50 yıl bu yüceliği ve kutsallığı yaşamış olan meslektaşlarımızın plaket verme törenine geçmeden önce, değerli konuklarımızdan konuşmak isteyen varsa kendilerine söz vereceğiz.

Buyurun Sayın Valimiz. (Alkışlar)

DENİZLİ VALİSİ YUSUF ZİYA GÖKSU - Sayın Milletvekillerimiz, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Başkanvekilimiz ve Yönetim Kurulu Üyelerimiz, Sayın Divan, Türkiye Barolar Birliği 25. Genel Kurulumuzun çok değerli üyeleri; sözlerime başlamadan önce 25. Genel Kurulun Denizli ilimizde bu güzel mekanımızda gerçekleştirilmesinden duyduğum mutluluğu belirterek hepimize hoşgeldiniz diyor saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

Dün akşam da hoşgeldiniz resepsiyonunda belirttiğim gibi, biz, De-

nizli Valiliği olarak, baromuzla birlikte bütün çabaları gösterseydik bile bu kadar değerli, bu kadar saygın hukukçularımızı bir araya getirme olanağımız olamazdı. Onun için de, genel kurul üyelerimizin 25. Türkiye Barolar Birliği Olağan Genel Kurulunun Denizli'de yapılması konusunda gösterdikleri anlayışa canı gönülden teşekkür ediyorum.

Tabii, bugün, gerçekten, ilimiz tarihi bir günü yaşıyor. Bu kadar değerli hukukçumuzu bir arada görmek Denizli'ye ve Denizlilere ilk kez nasip olmaktadır. Tabii, bu vesileyle yöneticiliğini, Valiliğini yaptığım bu ilimiz hakkında sizlere kısa birkaç bilgi vermek istiyorum.

Denizli ilimiz, hepimizin bildiği üzere, Ege Bölgesinde İzmir'den sonra hızla kalkınan, sanayileşen ve Devlet Planlama Teşkilatınca kalkınmada örnek gösterilen illerimizin başında gelmektedir. Hem sanayisiyle hem tarımıyla ve hem de turizmiyle aynı anda kalkınan, şekillenen ülkemizde başka bir ilimiz yoktur. Şu anda gördüğünüz ve genel kurul yaptığımız bölgemiz Karahayıt bölgesi, buraya 2,4 km mesafede ise Tanrı'nın bize bahsettiği dünyada emsali olmayan ve Unesco tarafından dünya miras listesine alınan bir Pamukkalemiz var ve düşünabiliyor musunuz, ülkemizi ziyaret eden her 4 turistten 1 tanesi mutlaka Pamukkale'ye uğramaktadır. Senede en az 1,5 milyon turistimiz Pamukkalemizi ziyaret etmekte ve Denizlimize ekonomik yönden büyük katkı sağlamaktadır; ama, asıl gurur duyduğumuz önemli boyutumuz ise hızla saniyeleşmemizdir.

Bugün birinci organize sanayi bölgemizde 135 fabrikamız tam kapasiteyle çalışmakta ve Türkiye'de hiçbir ile nasip olmayacak bir uygulama yapılarak sanayicilerimiz, kendi organize sanayiini kendin yap yöntemiyle ikinci organize sanayi bölgesini gerçekleştirmişler ve şimdi üçüncü, dördüncü, hatta beşinci organize sanayi bölge çalışmalarını Denizlimizde devam etmektedir.

Denizli deyince akla tekstil gelmektedir, tekstil deyince de bornoz, havlu ve nevresimde Türkiye'nin Denizli başkenti olmaya doğru adım adım ilerlemektedir. Bugün Wimbledon tenis kortlarında tenisçilerin kullandıkları havluların Denizli'de üretildiğini burada gururla belirtmek

istiyorum ve yine Türkiye'deki 500 büyük firmanın 14'ü Denizlimizde faaliyette bulunmaktadır. Başta ABD olmak üzere Japonya ve Avrupa Birliğindeki bütün ülkelere Denizli sanayicimiz 1 milyar dolara varan belirttiğim bu ürünleri ihraç etmektedirler. Dolayısıyla, Denizli halkı, girişimciliğiyle çalışkanlığıyla üretkenliğiyle önce fabrikalar kurmuş, istihdam yaratmış, üretim yapmakta, ihracat gerçekleştirmekte ve ülkemize büyük döviz kazandırmaktadır.

Öbür taraftan, beyaz travertenleriyle şifalı termal sularıyla ve antik özelliğiyle bir Pamukkale'ye sahibiz.

Değerli konuklar, dünyada hiçbir ülkede böyle bir dünya harikası mevcut değildir; ama, maalesef, bir yönetici olarak acı bir itirafta bulunacağım. Yıllarca bu doğa harikasını o kadar hunharca kullanmışız ki, gelecek nesillere bırakabileceğimiz hiçbir eser kalmamış. Ben üç yıldan beri Denizli'de vali olarak görev yapmaktayım. Bütün çabalarımıza rağmen, Türkiye'de maalesef ağır işleyen merkezîyetçilik ve bürokratik engeller nedeniyle ve herkesin Pamukkale'ye karışmak, müdahale etmek sevdası, istediğimiz projelerin gerçekleşmesine maalesef engel olmaktadır. Çünkü, kısmet olursa, bu genel kurul toplantısından sonra sizlerin de gezme fırsatı olacak, belki bizlerden hesap soracaksınız niye Pamukkale böyle diye; ama, dediğim gibi, yıllarca Pamukkale'ye herkes sahip olmak istemiş, herkes yetkili ve etkili olmak istemiş, ama kimse ne etkisini ne de yetkisini yeterli olarak kullanamamıştır. Onun için de aylardan ve yıllardan beri tek mücadeleyi veriyoruz. Eğer ilin valisi devletin ve hükümetin temsilcisiyse ve yine İl İdaresi Kanununa göre vali her bakanın ayrı ayrı ilde temsilcisi ve mümessili ise o zaman bu yetkileri ilin valisine vermeli ve sonucunu da validen hesap olarak sormalı. Bunun gayreti içindeyiz. İnaniyorum ki, vermiş olduğumuz mücadelelerle yavaş yavaş mutlu sonuca ulaşmaya çalışıyoruz ve iki yıl önceki travertenlere göre, gelen konuklarımız, travertenlerde olumlu gelişmeleri görmekte ve bunu da bizlere anlatmaktadırlar.

Değerli konuklar, tabii, bu genel kurulun ilimizde gerçekleştirilmesinden ben son derece mutluyum. Dün akşam, belirttiğim gibi, ben de 1968 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden

mezun oldum, ama avukat olmayı çok arzu etmeme rağmen o tarihlerde burs almam nedeniyle İçişleri Bakanlığına intisap ettim, önce kaymakamlık ve on yıldan beri de çok önemli bir görev olan valilik görevini ifa etmekteyim; ama, her zaman, hukukçu olmaktan ve hukukçu bir vali olarak görev yapmaktan gurur duydum ve mümkün olduğu kadar, almış olduğum ve almaya çalıştığım her kararda hukukçularla oturdum danıştım ve ondan sonra karar aldım ve bugüne kadar da şükürler olsun, hiçbir zaman iptali gerektiren ve önemli derecede zarar doğuran bir karara da imza atmadım. Demek ki, hukukçuluk çok büyük bir özelliktir, çok büyük bir güzelliştir, büyük bir imtiyazdır; ben de bu imtiyaza sahip olduğum için ve sizlerin arasında bulunmaktan dolayı da büyük gurur duymaktayım. Ne mutlu sizlere. (Alkışlar)

Değerli konuklar, ülkemizde son derece önemli bir görev ifa ettiğinizin bilinci içindeyiz. Yurttaş, yargıca, savcıya yardımcı olarak adaletin doğru tecellisinde en kutsal görevlerden birini sizler yapmaktasınız. Onun için de yargı örgütünün ayrılmaz öğelerinden birisiniz. İnsanların en kutsal hakkı olan savunma hakkını yerine getirmeye çalışıyorsunuz; ama, biraz evvel değerli konuşmacıların da belirttiği gibi, ülkemiz de son derece önemli sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bakınız, ABD gibi süper bir devlet, uzayda otel mi motel mi yapalım diye proje çalışmaları yaparken, ikinci süper devlet Japonya, saatte 550 km hızla giden tren projeleriyle uğraşırken, biz 15-20 günden beri suni bir gündem maddesi olan türbanla uğraşmaktayız. (Alkışlar)

Gerçekten hassas bir bölgedeyiz, jeostratejik yönden ve jeopolitik yönden ülkemiz hassas bir bölgede. 1920 yıllarında ülkemizi bölmeye parçalamaya çalışan, ama onda başarı sağlayamayan iç ve dış mihraklar, bugün de aynı oyunları ülkemizde oynamaya çalışmaktadırlar; ama, müsterih olunuz ki, siz değerli hukukçularımız olduğu müddetçe, biz yönetici olduğumuz müddetçe Ulu Önder Atatürkümüzün ilke ve inkılapları doğrultusunda kurmuş olduğu bu çağdaş ve aydınlık yoldan Türk Milletini kimse geriye çeviremeyecektir. (Alkışlar)

Bizlere lütfen güvenin ve inanın. Şunu bilin ki, her ilimiz emin elindedir. Bizim, ülkemizde cumhuriyetimizin temel niteliklerinin,

Atatürk ilke ve inkılaplarını ve cumhuriyetimizin temel niteliklerinin en önemlisi olan laiklikten ödün vermemiz mümkün değildir. (Alkışlar)

Ben, bu duygu ve düşüncelerle 25. Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunun Denizli ilimizde gerçekleştirilmesinden duyduğum mutluluğu belirtirken, Değerli Hocam Türkiye Barolar Birliği Başkanı Prof.Eralp Özgen'e acil şifalar diliyorum.

Sizlerden hassaten istirham ediyorum, Denizli Barosu Başkanımız ve yöneticilerimiz, uzun bir süreçten beri bu genel kurulun ilimizde en iyi şekilde geçmesi için büyük çaba sarf ettiler; ama, buna rağmen, böyle büyük bir organizasyonda ve siz değerli hukukçuların ağırlanmasında belki bazı aksaklıklarımız olabilir; ama, lütfen, Denizli'nin ve Denizlilerin güzelliklerini, özelliklerini dostlarınıza anlatınız. Eğer, kusurlarımız varsa, bunu da Denizli Baro Başkanı ve Yönetimine iletiniz.

Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN - Denizli Valisi Sayın Yuzuf Ziya Göksu'ya çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Valim, Kayseri Barosu Başkanı Sayın Ali Bekarlar size bir plaket vermek istiyorlar. Buyurun efendim.

AV.ALİ BEKARLAR (Kayseri Barosu Başkanı) - Efendim, Sayın Birlik Başkanım tensip buyururlarsa geleneksel olarak 25. Genel Kurulda, her yıl yaptığımız gibi, Yönetim Kurulu kararıyla ilin Valisine, ilin Belediye Başkanına, Sayın il Baro Başkanımıza ve genel kurulu hizmetleriyle onurlandıran Birlik Başkanımıza bir şildimiz var. Bu şildi Sayın Valimize lütfederlerse Birlik Başkanım taksın. Buyurunuz Sayın Başkanım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Kayseri Baromuz büyük incelik göstermiş. Birlik Başkanımız Sayın Prof.Dr. Eralp Özgen'e de bir plaket hazırlamış.

AV.ALİ BEKARLAR (Kayseri Barosu Başkanı) - Sayın

Eralp Özgen şahsında Birliğimizin Değerli Yönetim Kuruluna, organlarımıza biz 71 Baro olarak Kayseri, Van, Diyarbakır, Denizli olarak farkımız yok; bu duygularla bu şildi takdim ediyorum. Sayın Denizli Barosuna da bu kadar yakın ilgi ve hizmetlerinden dolayı Denizli Barosu mensupları adına şilt takdim edeceğim, yine Denizli halkı adına da Denizli Belediye Başkanına, şayet kendileri burada yoksa şildi Sayın Başkanına arz edeyim, kendilerine takdim etsinler.

Bu arada, 40 ve 50 inci yıl Plaketi almayı bekleyen değerli ağabeylerimi, hanımefendileri, meslektaşlarımı Kayseri'de de misafir etmekten onur duyacağım. Onlara bu çileli meslek hayatında hizmetlerinden dolayı şükranlarımı, teşekkürlerimi, saygılarımı da sunuyorum. Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyoruz.

Gündemin 6 ncı maddesi : Türkiye Barolar Birliği organlarında, önceki dönemde görev alan, ayrıca, meslekte 40 yılını dolduran meslektaşlarımıza plaket verilmesi töreni.

40 yılını dolduran 93 değerli meslektaşımız ve 50 yılını dolduran 23 meslektaşımız plaketlerini alacaklar. (Hak sahiplerine plaketleri verildi)

Değerli arkadaşlarımız, saat 14.30'da toplanmak üzere birinci oturumu kapatıyorum.

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.30

BAŞKAN - Türkiye Barolar Birliğinin 25. Olağan Genel Kurulunun İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündemin 7 nci maddesi: Başkanlık raporu ve Birlik Yönetim Kurulunun 1997-1999 yılları çalışma raporu, bilanço, gelir-giderlerinin bütçe ile mukayese tablolarının ve Denetleme Kurulu raporunun okunması ve görüşülmesi.

Değerli meslektaşlarımız, bu konuda Divan olarak size bir önerimiz var :

Gündem maddesinde yer alan raporlar, bildiğiniz gibi, bir kitapçık halinde tüm delegelere gönderilmiş ve bilgi edinilmiş olduğundan, burada yeniden okunmasına gerek olmadığına, okunmuş sayılmasına ilişkin bir Başkanlık Divanı önerimiz var.

Bu öneri üzerinde müzakere açıyorum.

Öneriyle ilgili olarak söz isteyen var mı? Yok.

Bu öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Raporlar okunmuş olarak tutanaklara geçecektir.

Bu konuda görüşmelere geçmeden önce Genel Kurulumuza tebrik telgrafları gönderenler var, onları bilginize sunmak istiyoruz ve kıymetli vakitlerinizi almamak için sadece isimlerini okuyoruz:

FP Genel Başkanı Recai Kutan, Askeri Yargıtay Başkanı Hav.Hakim Tuğgeneral Dr.Önder Ayhan, Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı Prof.Dr.Ramazan Arslan, Adalet Bakanlığı Müsteşarı İhsan Erbaş, Mülkiyeliler Birliği Genel Başkanı Mehmet Kesimoğlu, TESK Genel Başkanı Derviş Günday, Uluslararası Hukuk Kuruluşu Uluslararası Barolar Birliği Komisyonu adına Funda Ünlü, Tokat Baro Başkanı

Av.İlhami Haykır, Malatya Delegesi Av.Tümer Önen, Ankara Barosundan Av.Mehlika Dumlu, Şanlıurfa Delegesi Av.Halit Şevki Kaplama, Av.Burhan Apaydın. (Alkışlar)

Efendim, gündemin 7 nci maddesiyle ilgili olarak Av.Birdal Ertuğrul, Av.Rıfat Çulha, Av.Turgut İnal, Av.Yücel Sayman, Av.Güney dinç, Av.Cengiz Tuğral, Av.Sırrı Çoksak, Av.Hurşit Kangal, Av.Çetin Göz, Av.Hüseyin Tayfun'un konuşmak istedikleri konusunda Divanımıza müracaatları vardır. Bu konuda söz almak isteyen başka arkadaşlarımız varsa onlara da söz vereceğiz.

Divan olarak, bu aşamada, değerli arkadaşlarımızın zamanı çok iyi değerlendireceklerini bildiğimiz için ve ümit ettiğimiz için söz süreleri konusunda şimdilik bir kısıtlama cihetine gitmiyoruz. Bunu en iyi şekilde değerlendireceklerini biliyoruz. Kendilerine şimdiden başarılar diliyoruz.

Av.Birdal Ertuğrul, buyurun efendim.

AV.BİRDAL ERTUĞRUL (Muğla Barosu Delegesi)- Hukuka hizmet edenler, barışa, demokrasiye ve insanlığa hizmet edenlerdir; çünkü, barışın da demokrasinin de insanlığın da temelinde hukuk vardır. Türkiye Barolar Birliğinin ve Barolarımızın hukuk emekçilerini, değerli konukları ve basın mensuplarını Muğla Barosu adına bu anlayışla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Barolar Birliğinin 25. Genel Kurulunu, ülkemizin bu seçkin bölgesinde, Pamukkale'mizin beyaz travertenleriyle süslenmiş güzel ortamında gerçekleştiriyoruz; ama, ülkemizin ve mesleğimizin ortamı da böylesine güzel mi; keşke bu genel kurulumuzu, gerçekten demokratik ve laik, sosyal, hukuk devleti ilkelerinin hukukun üstünlüğü inancıyla uygulandığı bir ortamda yapıyor olabilseydik. Keşke bu genel kurulumuzu, Atatürk ilke ve devrimlerinin katıksız uygulandığı bir ortamda yapıyor olabilseydik. Keşke, rejim bunalımının

olmadığı, şeriat kalkışmalarına cesaret edilemediği, şeriatın sembolü türbanın Türkiye Büyük Millet Meclisine taşınmadığı bir ortamda yapıyor olabilseydik. Keşke Susurluk'ların olmadığı, her yanımızı hukuksuzlukların, mafyaların, eli kanlı çetelerin sarmadığı bir ortamda; insan hak ve özgürlüklerinin tam olarak uygulanıp tanındığı, düşüncenin suç olmadığı ve düşünce suçlularının ceza evlerimizi doldurmadığı bir ortamda; terörün sona erdirildiği, Doğu ve Güneydoğu Anadolumuzun sosyal ve etnik sorunlarının Misakı Milli sınırları içinde ve insan haklarına uygun biçimde çözümlenebilmiş bir ortamda; siyasal partiler, seçim yasalarının demokrasi ilkelerine uygun olarak yeniden düzenlenebilmiş olduğu ve halkımızın istençlerinin Parlamento'ya tam yansıtılabildiği olduğu bir ortamda; çağdaş, demokratik ve yasa dışı bir Anayasanın olduğu bir ortamda; halkın büyük çoğunluğunun ekonomik ve sosyal sıkıntılar içinde olmadığı bir ortamda, işkencenin olmadığı bir ortamda; doğal yargıç ilkesinin olduğu, DGM'ler gibi hukuka aykırı mahkeme ve yargılamaların yapılamadığı bir ortamda; CMUK ilkeliklerinin tüm yurtda ayırılmaz ve amaca uygun olarak uygulanabildiği bir ortamda; baroların gerçekten bağımsız olduğu, dolayısıyla, yargının da tam bağımsız olduğu ve yargının tüm sorunlarının çözülebildiği olduğu bir ortamda; Avukatlık Kanununun çağdaş biçimde yeniden düzenlendiği ve meslek sorunlarının çözüldüğü; meslektaşlarımızın, vergi ve SSK baskıları altında ezilmediği bir ortamda yapabiliyor olsaydık.

Oysa, bugün, sorunların çığ gibi büyüdüğü ve halkımızın, siyasal partilere, Parlamento'ya güveninin kalmadığı, hukuksuzlukların giderek arttığı bir ortamda bu genel kurulumuzu gerçekleştiriyoruz. Üstelik, genel kurulumuzu, sadece bugünle kısıtlayarak gerçekleştiriyoruz. Saat 10.00'da başlayan genel kurulumuzda saat 15.00 ve konuşmalara ancak sıra geldi. 12 konuşmacımız var, birazdan konuşmalar 5 dakikayla sınırlandırılır! Mesleğin ve ülkenin sorunları karşılıklı konuşulup değerlendirilemeden bir genel kurulu daha burada sonuçlandırmış ola-

cağız. İleriye dönük olumlu olarak, herhalde, bir karar da almadan dağılacığız.

Aslında, bence bu genel kurulların şekli değişik olmalı. İki yılda bir yapılan genel kurullarımız, alınan karar gereği yurdun çeşitli bölgelerinde gerçekleştiriliyor. İşte bugün Denizli'de yaptığımız bu genel kurulda, ülkeye sesimizi duyurabilecek miyiz, önce bunu değerlendirmek gerekiyor. Sabahleyin burada iki üç televizyon kamerası vardı, birisi TRT'nin, diğer ikisi de yerel televizyon kanallarına aitti. Bugün şu an kameralar kalmadı, iki gazeteci arkadaşımız var; sesimizi nasıl duyuracağız? Tek günle sınırlanan genel kuruldan nasıl bir ses çıkacak?

Toplum, Barolar Birliğinden çok şey beklediği halde, Barolar Birliği, öncelikle Genel kurullarıyla topluma ulaşmalıyken, topluma ulaşmıyoruz. Bu nedenle, bence, yasadaki ilkeyi katıksız olarak uygulamak, bu konuda en doğru olan uygulama olur. Yasada, genel kurullarımız, özel bir karar alınmadıkça başkent Ankara'da yapılıyor diye hüküm var. Hükümetin merkezi Parlatentonun bulunduğu yer, basın merkezi Türkiye Barolar Birliği merkezinin bulunduğu yer Ankara. Türkiye Barolar Birliğinin sesinin de en iyi duyurulabileceği yer Ankara. Bu nedenle, genel kurulların Ankara'da yapılması çok daha doğru bir uygulama.

Her genel kurulda, meslekte 50 nci yılını, 40 ıncı yılını dolduran değerli hukuk adamı üstatlarımıza plaket veriyoruz. İşte gördük, bugün 120 kişiye yakın üstadımız plaket aldı. Hukuk hizmetinde bulunmak kadar zor bir iş, hele 70 yıllı sınırlı olan yaşın, yaşamın 40-50 yılını hukuk hizmetine vermiş değerli insanları burada önümüze çıkararak, en azından, kendilerine iki kelime söz söyleme hakkı bile tanımadan plaket vermek, Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna yakışan bir uygulama olabilir mi? Kendi meslektaşımıza, kendi üstatlarımıza saygı gösterme durumunda olmazsak mesleğimize nasıl saygı göstereceğiz. Bunu da değerlendirmek gerektiğine inanıyorum.

Bu nedenle, plaketleri, artık, genel kurullarda vermek yerine, her baronun genel kurulunda ya da özel toplantısında vermek daha doğru olur diye düşünüyorum.

Diğer illere götürülecek olan toplantıların şeklinin ise belli özel konular, belli seminerler şeklinde olması, Barolar Birliği genel kurullarına daha iyi katkılar getirir diye de düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, halkımız, her yanını sarmış olan yolsuzluklardan sonra temiz devlet, temiz siyaset istediğini çok açık biçimde ortaya koymuştur; ama, 18 Nisan seçimlerinden sonra genel bir değerlendirme yaptığımızda, Türkiye'de yükselen irtica ve bu düşüncenin temsilcisi olduğu iddia edilen partinin oylarında az bir gerileme; ama, buna koşut olarak ırkçılığı düşünce yapısı olarak ön plana çıkaran bir partinin de yükselişine; kim ne derse desin, Atatürk'ün kurmuş olduğu ve cumhuriyetin yapısının yoğrulmasında büyük emeği ve hamuru olan Cumhuriyet Halk Partisinin de tarihte, Parlamento süreci içinde ilk kez Parlamento dışında kaldığına tanık olduk. Halkımızın gerçek istenci bu muydu; elbette değerlendirmek gerekiyor; ama, karşı karşıya kaldığımız sonuç bu.

Şimdi, böylesine bir ortamda Türkiye Barolar Birliğine çok daha büyük görevler düştüğünü hepimiz bir kez daha düşünmeliyiz. Barolar Birliğine, Türkiye'deki hukuksuzluklara karşı çıkmak, Türkiye'de laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkelerini ayaklar altına alan uygulamalara karşı çıkmak çalışmalarının yanında ve belki de ondan daha önce, toplumun hukuk yollarını aydınlatmak uğrunda Atatürkçü çizgide, ülkenin, gerçekten çağdaş bir yapıya ulaşabilmesi için çalışmalar; toplumun önüne düşmek, gerektiğinde toplumsal muhalefet yapmak gibi çok büyük bir görev de düşüyor.

Türkiye gibi demokrasisi sakat ve eksik olan ülkelerde hukuk örgütlerine, hele Türkiye'nin en büyük toplumsal kitle örgütü olan, baskı grubu niteliği bulunan Barolar Birliği gibi bir örgüte önce toplumsal

muhalefet görevi düşüyor. Hele şimdi bu görev bir dayatma olarak karşımıza daha baskıcı olarak çıkıyor; ama, Barolar Birliği bu görevini gerçekten yerine getirebiliyor mu?

Değerli arkadaşlar, 26 yıllık meslek yaşamımın 21 yılı baro yönetimlerinde, 10 yılı da baro başkanı olarak geçti. Baro Başkanlığım süresi içinde Türkiye Barolar Birliğinin yapmış olduğu her toplantıya katılarak orada hem kendimin hem baromun hem bölgemin sesini, sorunlarını duyurmaya çalıştım; ama, gördüm ki, Barolar Birliğinin yapısında bir aksaklık var. Bugün arkamızda, karşımızda oturan Değerli Yönetim Kurulu üyelerinin çoğu baro başkanlığından gelme ve baro başkanlıkları zamanında hepsi tek tek, barolarında, bölgelerinde gerçekten başarılı olmuş hukukçular, değerli hukuk insanları, ama, bir gerçeği de teslim etmek gerekiyor; Barolar Birliği, bu yönetimiyle bekleneni verebilmiş değil, başarılı çalışmalar yapabilmiş değil, toplumun önüne düşerek toplumsal muhalefeti gerçekleştirebilmiş değil. Böylesine demokrasisi sakat olan ülkelerde meslek sorunları, ülke ve demokrasi sorunlarının arkasına düşer, bundan doğal bir şey olmaz; ama, Barolar Birliğimiz, gerek demokrasi sorunlarının çözümü için gerek meslek sorunlarının çözümü için gereken çalışmayı yapabilmiş değil. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlar, o zaman, bence, Türkiye Barolar Birliğinin yapısında bir bozukluk var. Önce bu yapıdaki bozukluğu tespit etmemiz, saptamamız ve bunun çözümü için uğraş vermemiz gerekiyor.

Kendisine geçmiş olsun diyoruz. Benim görüşüme göre de pırlanta gibi bir insan, çok değerli ve yüksek hukuk bilgisine sahip bir hukuk adamı, bir profesör; ama, hiç de iyi bir Barolar Birliği Başkanı olmayan bir Barolar Birliği Başkanımız var. (Alkışlar)

Sayın Eralp Özgen şu an hasta ve Amerika'da, kendisine acil şifalar diliyoruz. Dileğimiz, bir an önce iyileşerek aramıza katılması; ama, değerli arkadaşlar, bir düşünelim –ben, bu eleştirileri Başkanlar Toplantısında Değerli Başkanımın yüzüne de yapma cesaretini gösterdim.– Dört aydır kendisi yok hastalığı nedeniyle ve diliyoruz ki, bir an önce aramıza katılır; ama, hastalığının niteliğini dikkate aldığımızda, eski sağ-

lığıyla çalışamayacağını da burada ne yazık ki, kabul etmek durumundayız.

Gerek Barolar Birliği Başkanımız gerekse Yönetim Kurulumuz, kendi yapısını, şimdiye kadarki çalışmalarının, toplumun istençlerine, ülkemizin demokratikleşebilmesi uğraşlarında başarılı olup olmadığına, meslek sorunlarımızın çözümünde başarılı olup olmadıklarına, kendi özelleştirilerini kendi içlerinde yaparak, yeniden gözden geçirerek karar versinler ve bundan sonraki iki yıl için göreve devam edip etmemeleri gerektiğini de önce kendileri tespit etmelidirler diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz dönemdeki Parlamento yapısı içinde, geçmişinde çok başarılı bir şekilde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yapmış olan 2 değerli Sav vardı, Atilla Sav ve Önder Sav. Birçok baro başkanı arkadaşımız parlamentorderi. Parlamentoda Adalet Komisyonu Başkanı bile Kütahya Baro Başkanlığından geliyordu; Barolar Birliğinde, dilimizde tüy bitercesine "Barolar Birliği, mutlaka, hukukçu parlamentoları bu çatı altında toplayıp bizim önümüze getirmelidir" diye direndik; ama, gerçekleşmedi. O yapıdan, öylesine bir Parlamento yapısından, hukukçuların ağırlıkta olduğu bir Parlamento yapısından Avukatlık Kanunu çıkmadı ise bu dönemde nasıl çıkacaktır bilemiyoruz.

Değerli arkadaşlar, hepimiz biliyoruz, şimdiye kadar Parlamento içinde muhasebeciler hiç avukatları geçemedi; ama, muhasebecilerin, kendilerine sosyal ve ekonomik acayip şekilde haklar sağlayan yasaları var uygulamada. Onların savunmalarını bile üstlenmeye hakkımız varken, kendi beyannamelerimizi bile artık onlar imzalayarak verecekler. Bu utancı hala neden nasıl taşıyacağız? (Alkışlar)

Barolar Birliği, önce bu sorunlarla ilgili kendi konumlarını gözden geçirmelidir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, Barolar Birliğinin bu yapısını değerlendirdikten sonra, önümüzdeki dönemde, hiç olmazsa, mesleğimizin sorunlarıyla ilgili çalışmalara da ağırlık vermesi gerektiğini kısa bir örnekle belirtmeye çalışarak, geçtiğimiz genel kurulda yaptığımız öneriyi yineleyeceğim ve sonuç bölümüne geleceğim.

Değerli delegeler, değerli hukukçular; geçtiğimiz dönemde Gaziantep'te yapılan genel kurulumuza Muğla Barosu adına 60 dolayında baro başkanı ile delegemizin imzaladığı ve son parasal madde hariç, diğerlerinin oybirliğiyle kabul gördüğü 9 maddeden oluşan bir öneri listesi götürmüştük. Oybirliğiyle kabul edildiği halde 8 madde, 2 maddenin dışında Barolar Birliği bünyesinde bu çalışmalar gerçekleştirilmedi. O nedenle, şimdi bu önerileri Muğla Barosu Başkanı Sayın Mustafa Hükkamoğlu ve delege arkadaşım Onur Karaşin ile Muğla Barosu adına bilginize sunuyor, öneri olarak burada yeniden karar alınmasını diliyoruz.

Türkiye Barolar Birliği tarafından Ankara'da bir avukat evi açılmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği tarafından, tüm baroların katkılarıyla aylık dergi çıkarılmalı ve bu dergi tüm avukatlarla yargı çevrelerine ulaştırılmalıdır.

Halen İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Muğla ile bazı barolarda elden geldiğince uygulanmakta olan staj okulu eğitimi, Antalya sempozyumundaki öneriler ışığında Türkiye Barolar Birliği tarafından çok daha ciddi boyutta ele alınarak belli merkezlerde staj okulu uygulaması açılıp aygulamaya konulmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği denetimi ve bünyesinde yasal, insan hakları, meslek sorunları ve gereksinme duyulacak diğer konularda gerekirse profesyonel kadroların da yer alacağı biçimde komisyonlar oluşturulmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği, düzenli aralıklarla belli merkezlerde hizmet içi eğitim vermeli, meslektaşların bu eğitimden yararlanmasını sağlamalı, hatta kimi eğitim programları zorunlu duruma getirilerek sertifika alınması uygulanması başlatılmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği bünyesinde inceleme, araştırma, tanıtma, bilgi ve görgüyü artırma amaçlı gezi ve programlar düzenlenmelidir.

Türkiye Barolar Birliği bünyesi içinde kurulan bilgi iletişim merkezi geliştirilerek tüm baroların bundan yararlanmasını sağlanmalıdır.

Türkiye Barolar Birliği denetim ve aracılığıyla vekil edenleri de koruyucu sigorta, hukuk sigortası kurulmalıdır.

Önerilerin yaşama geçirilebilmesi, ancak Türkiye Barolar Birliğinin maddi yönden de güçlendirilmesiyle sağlanabileceğinden, Türkiye Barolar Birliğine katkı payı, bu yıl rakamlarıyla üye başına 20 milyon lira olarak belirlenmeli ve bu rakam 1999 yılı esas alınarak katsayıya bağlanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, parasal öneriye kadar olan bölüm oybirliğiyle kabul edilmişti; ancak, bu parasal ödenti maddemiz kabul görmemişti. Belki de ondan ötürü olsa gerek, Barolar Birliği Yönetimimiz bu konularda çalışma yapamadı ya da çalışmaları başarılı sonuçlara ulaştıramadı.

Ankara'ya gittiğimizde ve birçok ilde öğretmen evi var, diğer meslek gruplarının konuk evleri var, ama avukat evi yok. Hepimiz Yargıtaya duruşmaya gidiyoruz, Ankara'daki mahkemelerdeki duruşmalara gidiyoruz, Ankara'da işlerimizi takip için uğraş vermeye çalışıyoruz, ama bir avukat evi yok. Avukat evi yapılması bence bir zorunluluktur, mesleğin onuru yönünden de çok olumlu bir davranıştır. Bunu gerçekleştirmek hiç de zor olmasa gerek. Eğer belirtmeye çalıştığımız gibi, baro kesenekleri üye başına 20 milyon lira gibi bir rakam olarak kararlaştırılırsa, yakın gelecekte sosyal yönden de böylesi bir ortama ulaşmış olabiliriz.

Değerli delegeler, değerli hukukçu arkadaşlarım; Barolar Birliğimize, önümüzdeki dönemde büyük görevler düşüyor, barolarımıza önümüzdeki dönemde büyük görevler düşüyor, hukukçu olarak sizlere, bizlere, hepimize büyük görevler düşüyor. Eğer hukukçusak, Anayasamızın 2 nci maddesinde belirtilen Atatürk ilkeleriyle donatılmış laik, demokratik, sosyal, hukuk devleti ilkelerine inanıyorsak ve bu Parlamento yapısı içinde, ama Türkiye ortamının diz boyu hukuksuzluğa battığını da görüyorsak, aydın Türk hukukçuları ve Türk hukuk örgütleri olarak sessiz duramayız:

Eğer Atatürkçü isek hepimiz sorumluyuz. Bu sorumluluğumuzu, örgütlenerek, bulunduğumuz bölgelerde görev yaptığımız derneklerde,

kuruluşlarda, barolarda, Barolar Birliğinde sağlıklı ve gereği gibi yerine getirmek göreviyle karşı karşıyayız. Eğer, biz, bu görevlerimizi yerine getirmekte başarılı olabilirsek, başarılı olabildiğimiz oranda Türkiye Cumhuriyeti geriye gitmeyecektir, Atatürk'e layık bir devlet olmaya çalışacaktır, çağdaşlığa ulaşmaya çalışacaktır.

Bu duygularla, toplumun hukuk yollarını aydınlatmaya çalışan sizlere başarılar diliyorum, esenlikler diliyorum, içten saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Birdal Ertuğrul'a teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Rifat Çulha'da; buyurun Sayın Çulha.

AV.RIFAT ÇULHA (Edirne Barosu Delegesi) - Sayın Divan Başkanlığı, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Değerli Üyeleri, değerli konuklar, değerli delegeler; ön koltuklar maalesef boş o, ayrıca bir ayıp.

Türkiye Barolar Birliğinin 25. Olağan Genel Kurulunda, Türkiye'nin Batı'ya açılan kapısı Edirne'den, çağdaş, aydınlık Türkiye'nin, kısacası, Atatürkçü düşünce sisteminin, ülkenin her yurttaşında ve her kurumunda, özellikle de hukuk sisteminde katıksız egemen olduğu bir Türkiye'de yaşamak özlemiyle dolu ve inançlı meslektaşlarımdan selamlar; sevgiler ve saygılar getirdim sizlere.

Mesleğimizin üst kuruluşu olarak görev yapan Türkiye Barolar Birliğinin başta Sayın Başkanı ve Yönetim Kurulunun değerli üyelerinin çalışma dönemlerine ilişkin izlencesi sonucu hepimizin okuduğu rapor belirgin başlıkları taşımakta. Bu rapor, özünde, yürekli bir çalışma ve iyi niyetli uğraşın var olduğunu gösteriyor.

Sizlere, bu konuda, hem bizleri daha iyiye götürebilecek çizginin ve izlencenin neler olabileceği konusunda katılımcı olarak Baromun görüşlerini sunmak istiyorum.

Rapor "hukukun üstünlüğü, demokrasi ve laiklik, insan hakları ve düşünce özgürlüğü, mesleğin bağımsızlığının ve onurunun korunması,

meslek ahlakı ve baroların bağımsızlığı" ana başlıklarını izleyen bir sunuda bulunmuştur. Biz, tüm bunları kapsayan genel bir değerlendirme yapacağız.

Burada, hukukun üstünlüğü ilkesiyle ilgili bir serzeniş Sayın Barolar Birliği Yönetim Kuruluna iletmek istiyoruz. Raporda deniliyor ki: "Hukukun üstünlüğü ilkesini ilk kez Barolar Birliği topluma sundu." Gerek kişisel yargım, gerekse bazı genel yargı, burada bir yazım hatası olduğu veyahut da söylemi sunuş biçiminde bir yanlışlık olduğunu bizde kanı olarak uyandırıyor. Çünkü, bu kavram, 76. yılından gün almakta olan laik, demokratik, sosyal, hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetinin Kurucusu Yüce Önder Mustafa Kemal Atatürk tarafından 1920'den başlayan ve yaşamı boyunca yinelediği birçok tümcenin içerisinde var. Hepsini sizlere okuyarak bildiğiniz şeylerle vaktinizi almak istemiyorum.

24 Nisan 1920'de Yüce Önder Mustafa Kemal "Bir devlet kuruluşunda Anayasanın ilk koyduğu koşul adaletin bağımsızlığı olduğuna ve ulusun özgür sayılması buna bağlı olduğuna göre, adalet gücü bağımsız olmayan bir ulusun devlet olarak bağımsızlığı da söz konusu değildir" diyor.

Genel Kurulun sayın üyeleri, bu ve benzer birçok tümcesi bulunan ve insanlık tarihi 20. Yüzyılı yazarken, çağın belirgin özelliğinin, bağımsızlık olgusunun ve özleminin güçlü bir biçimde tüm dünyaya yayılması olarak gösterirken ve gösterecekken, buna ilişkin örnek olayı veren bir ulusu ümmet olmaktan çıkararak ulus olmak bilincine sahip bir kimliğe kavuşturmak isteyen ve bu yolda yılmaz bir uğraş veren Yüce Önder Mustafa Kemal Atatürk değil midir?

Bugün tek ışık, Türk aydınlanması dediğimiz düşünce sisteminin temel ögesi, ulusal egemenliğe dayalı ve laik düşünceye bağlı bir hukuk düzeni değil midir?

Şimdi, bu ilkeleri ta 1920'den beri koymaya çalışan bir önderin ve onun ve değerli arkadaşlarının kurduğu Türkiye Cumhuriyetinin 76. yı-

linda hukukun ilkesi ne durumda. Hepinizin bildiği gibi özürli bir Anayasamız var, 1982 Anayasası. Bu konuda konuşmak yersiz. Bu Anayasa, inşallah, bu seçimle gelen Parlamento tarafından, geçmiş örneği çok iyi gözledikleri, yakın tarihi çok iyi gözleyebilme şansına eriştikleri için değiştirilebilir; değiştirilmediği takdirde, biz, değil 25, 55, 75 yıl da geçse, burada bizden sonra konuşacak olanlar hep yakınmak zorunda kalacak. Anayasanın çizdiği kurallar bir üst norm olarak bizleri bağlıyorsa ve buna birtakım kurum ve kuruluşlar uymak zorunda kalıyorlarsa ki, yaptıklarının, hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı olduğunun bilincindeyseler ve istençleri dışında buna uymak zorundaysalar, demek ki, temel yasada bir yanlışlık var. Bunun öncelikle düzeltilmesini, Meclisteki parlamenter hukukçu meslektaşlarımızdan ödünsüz bir şekilde savunmalarını ve değişimin sağlanmasını diliyoruz.

Türk hukuk devriminin temel ilkesi ulusal bağımsızlığa dayalı olması ve laik temele dayalı olması, ulusal bağımsızlığın tüm anlamda bağımsızlık olduğu, tam bağımsızlık olduğu, Muammer Aksoy hocaların, Hıfzı Veldet Velidedeoğlu hocaların dediği ve bu uğurda, bu söylemlerde bulunan birçok kişinin şehit edildiği bir ortamda ulusal bağımsızlığın sağlanması, ekonomik bağımsızlığın sağlanmasıyla da olasıdır.

Ülkede özelleştirme denilen ve ne feslefesi ne bir programı, izlencesi, ne bir siyasisi ve halk tarafından benimsenmemiş bir olgusu ortadayken yapılacak bir özelleştirmenin ne getirdiği, ne götürdüğü ortada ve dolayısıyla, ülkenin ekonomik açıdan bağımsızlığını sağlayamayacağı da ortada. Yeni Parlamentodaki özellikle hukukçu arkadaşlarımızın bu yönde de ödünsüz biçimde bir savaş vermeleri gerekli.

Laik temele dayalı olması, bugün sabahki konuşmalarda da söz edildi, demokrasi adına demokrasiyi yok edecek söylemler artık tahammül sınırını aştı. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altına girmek gafletinde bulunan ve onun oraya girmesine izin vererek ona bu yolu

açmak aymazlığında bulunan kişi ve kişiler ve onların oluşturduğu siyasal kuruluşlar şunu bilmelidirler ki, kendi yasal varlıkları, orada bulunabilme olanakları ve şansları, bu laik düzenin bir sonucudur. Kendilerinin orada bulunma düzenini, şansını ortadan kaldıracak siyasal bir simgeyi dinamit gibi Türkiye'nin bağına koyup patlatmaya hakları yoktur ve inanıyoruz ki, bugünkü toplantıda, özellikle Türkiye Barolar Birliği, bir sonuç bildirgesi sunacaksa, bu bildirmede bu konu tüm Türkiye'ye bir bomba gibi düşmeli. Türk hukukçusunun uyumadığını, uyutulmak istendiği halde uyumadığını, bağımsız olmadığı halde yüklerinin bağımsız olduğunu bir kez daha kanıtlaması gerekiyor.

Raporda Edirne'yle ilgili bir paragraf var. Edirne İdare Mahkemesi, geçen yaz aldığı bir kararla, türbanlı öğrencilerin yaptığı yürütmenin durdurulmasına ilişkin istemi kabul etti. Bu kabul, esas heyetin adli taptiden yararlanması sırasında oldu. Ne gariptir ki, o yargıçlardan birisinin adı da Ali Kazan'dı. Ali Kazan'ın, Şevket Kazan'la bir akrabalığı yoktu, ama kafa yapısı olarak aynı yapıdaydı ve yargıç da değildi, yani doğal yargıç da değildi; vergi mahkemesinden oraya sayın Şevket Kazan tarafından atlatılmış bir yurttaştı.

Ali Kazan iki fetvaya dayalı bir kararı diğer iki yargıca da imzalatarak 6 öğrencinin yürütmenin durdurulması istemine ilişkin dilekçelerini kabul etti. Bunun üzerine, biz, Edirne'de Atatürkçü Düşünce Derneği Başkanı Sayın Prof.Dr. Ahmet Saltık ve ben Başkan Yardımcısı olarak ayrı ayrı yakınma dilekçeleriyle Adalet Bakanlığına ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna şikayet dilekçelerini ilettik.

Şimdi burada Barolar Birliğinin bir şeyi var "ilgilenilmedi" deniyor; hayır, ilgilenildi, belki de orada bir bilgi eksikliği var; ilgilenildi, soruşturma geçirdi bu yargıçlar ve Ali Kazan, yer değiştirme cezasıyla cezalandırılarak başka bir kente gönderildi. Bunu da bilgilerinize sunalım.

O sırada Edirne'de Bölge İdare Mahkemesi teşekkül edemediği için, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, bizim tarafımızdan kaleme alınmış iti-

razı kabul etti ve yürütmenin durdurulması kararını kaldırdı, arkasından da yeni kararla laik hukuk sisteminin gereği olan kararı verdi.

Eğer bu ülke bugün ayakta duruyorsa, Cumhuriyetin 75. Yılı kutlayabiliyorsa, bağımsız olmayan barolarda görev yapan, yargısı bağımsız olmayan bu ülkede görev yapan, ama her biri Sayın Yekta Güngör Özden'in dediği gibi, hepsi birer Atatürkçü olan ve Atatürk olan siz değerli hukukçuların sayesinde ayakta duruyor.

Türkiye Barolar Birliği, bundan böyle, özellikle laiklik konusunda ödünsüz davranmak zorunda. Ödüllü davrandı demek istemiyorum; ama, sesini, gerekirse hukuksal çizgiler içinde eylem biçimine dönüştürerek bu konuya mutlak şekilde çare bulmak lazım. Hala kadın eli sıkmayan yargıç varsa, hala bugün İstanbul-Fatih'te Edirne'den gitme bir yargıç –özel bir televizyon programına da ismi geçen bir yargıç– laiklik ilkesine aykırı kararları hukuk adına verme cesaretini kendinde görüyorsa, bununla uğraş, bağımlı olarak bulunduğumuz Adalet Bakanlığından bu konuda pek umut olmadığı için Türkiye Barolar Birliğine, yerel barolara, o barolarda çalışmıyorsa hepimize bireysel olarak tek tek görev düşmekte.

Size bu konuda iletmek istediklerimizi ilettim. Bu konudaki detaylı çalışmamızı Başkanlık Divanına sunduk, isteyen arkadaşlara bunu takdim ederiz.

Mali faaliyetlerde üzülerək gördük ki, kesenek borçları var, ölüm yardımı borçları var ve üzülerək söylüyorum, kendi baromun borcu da var. Bu konuda Barolar Birliği, bence bir karar almalı. Tabii, bu nasıl olur, hangi yasal çerçevede olur bilemiyorum, ama kesenek borçlarını zamanında ödemeyen, ölüm yardımını zamanında ödemeyen barolara bir yaptırım getirilmelidir. Bu yaptırımın ölçütü nedir, o konuda bir şey diyemeyeceğim; ama, demokrasinin gereği katılımcılık olduğuna göre, aidatını ödemeyen bir kişi kongreye katılamıyorsa, kesenek borçları ve

ölüm yardımını ödemeyen baroların da genel kurullara katılmama hakkını sağlamak lazım, yani onu o şekilde bir yaptırımla cezalandırmak lazım; kendi barom da borçlu!

Vakıf, Türkiye'de kurulan diğer vakıflar gibi çalışacaksa kötü, ama o istenci, vakıf senedindeki istenci tüm bireyler, sizler bizler uygulayabilirsek her halde bir işe yarar. Muğla Barosunun dileklerine aynen biz de katılıyoruz. Özellikle uzak kentlerden Ankara'nın göbeğine gidip otel arayan meslektaşlarımız için bu avukatlar evinin bir an önce sonuçlandırılması, ama her şeyden önce bağımsız Türkiye'de bağımsız yargının ve onun ayrılmaz unsuru olan bağımsız baroların gerçekleşmesi gerekir.

Sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayıfn Rıfat Çulha'ya teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Av. Turgut İnal'da; buyurun.

AV.TURGUT İNAL (Balıkesir Barosu Delegatesi) - Sayın Başkan, Sayın Başkanlar, Sevgili Arkadaşlarım; Giresun'da yapılan Barolar Birliği kongresinde konuşmaya başlarken "Sayın Meclis Başkanı, Sayın Başbakan, Sayın Adalet Bakanı, Yargıtayımızın, Sayıştayımızın, Danıştayımızın Sayın Başkanları, Yüksek İdare Mahkemesi Sayın Başkanı, Cumhuriyetimizin Başsavcısı, Sayın Giresun Valisi hoşgeldiniz, size saygılarımızı sunarız" demiştim; şimdi Denizli'de de öyle söze başlamak istiyorum: Sayın Meclis Başkanı, Sayın Adalet Bakanı, Sayın Yargıtay Başkanı, Danıştay ve Sayıştay Başkanları, Cumhuriyetin Başsavcısı, Sayın Medya Mensupları hoşgeldiniz. Şu anda söze başlamış oluyorum. Oysa orası boş... (alkışlar) Oysa bu arkadaş tek fotoğrafçı, belki kişisel fotoğrafçı. Bu ne oluyor biliyor musunuz sevgili arkadaşlarım hepimiz bu konuyu biliyoruz, herkes birbirine tere satmasın, şu benim konuşmamın hepsini biliyorsunuz.

Biz, birbirimize söylemeyeceğiz, biz bu cebimizdeki parayı bu cebimize koyuyoruz, buradan alıp tekrar buraya koyuyoruz, tekrar buraya koyuyoruz, sonra biz iş yaptık diyoruz. İş miş yapmadık biz. Türkiye'nin en seçkin kişileri 300 kişi geliyor, kendi aramızda konuşuyoruz ve Allah'a ısmarladık diyoruz.

İstanbul'dan, Ankara'dan, İzmir'den gelirken, Barolar Birliği, Barolara havale etmesin, İzmir Barosuna, Ankara Barosuna havale etmesin. Barolar Birliği, bütçesiyle, uçak biletleriyle, çok mükemmel arabalarıyla, neyse, medya mensuplarını buraya getirir, konaklar, uğurlar, karşılar ve gönderir. Ertesi günü bütün İstanbul gazeteleri, Ankara ve Anadolu gazeteleri, medyalar, televizyonlar bunu haber yapar. Efendim biz Barolar Birliğiyiz, getirmeyiz... O zaman buyurun... Bırak böyle havayı. Biz takmayız, biz tenezzül etmeyiz. Kendimize etmeyeceğiz efendim, hukuk için edeceğiz, yargı için edeceğiz ve biz buna mecburuz.

Şu ana kadar her şey çok güzel, çok çok güzel 10; salon çok güzel, dekorlar çok güzel, yemekler çok güzel, kokteyl çok güzel, çok güzel; hiçbir şey aksamadı, güzel idare ediliyor; ama... işte, ama, orası bomboş, burası bomboş, buna ihtiyacımız var. Bu eksikle söze başlamak istiyorum; bir.

İkincisi, ben, hukuk bataklığından, yargı bataklığından konuya girmek istemiyorum, bataklığa girersek nasıl çıkacağız sonra; ama, size, birer sivrisinek örnek sunacağım. Bu hukuktan ve yargıdan birer sivrisinek örnekleri.

Yargıtay Başkanı Sayın Uygun, açılış konuşmasında dedi ki: "Etiketsiz helva satmak suçu 1 milyar şu kadar liradır ve şu kadar hapis cezasıdır; ama, bunun karşısında, hakaret, sövme, darp, hepsinin cezasını toptasınız 5 milyon." Etiketsiz helva satıyorsun, ama insan satmak daha ucuz, kadın satmak daha ucuz. Arkasından bir başka misal vermek istiyorum. "Ormana 4 km uzaklıkta anız yakmak bir yıl hapis." Başka bir örnek vereyim size. Şu konuşmayı radyoda yayınladığı zaman, eğer

onu kasete almazsa ve o kaseti bir yıl saklamazsa, istendiği zaman vermezse cezası 1 yıl hapis 1 milyar lira para cezası, üç ay da radyonun kapatılması. Oysa ki, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda ve Anayasada suç aletinin istenmesi halinde sanık suç aletini vermiyor, vermeme hakkına sahip "istenemez" diyor; yani "suç delili istenemez" diyor. Benden suç aleti istiyor "kardeşim ben vermeyeceğim" diyorum, vermememden bir ceza yiyorum; o Anayasa suçu, anayasal olay, suç aleti vermeme olayı var, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre suç aletini vermeme, teslim etmeme olayı var. İnsanın kendi kendine şahitlik yapmama olayına benzer. Bu yasayı bu meclisler çıkarıyor ve bizler de ilk defa duyuyoruz belki. Buna benzer birçok olayla karşı karşıyayız. Yani, hukuk bataklığındaki bunlar hep sivrisinek. Adam oturuyor, Bergama Ağır Ceza Mahkemesi, Manisa'daki olay dolayısıyla, 9,5 ay tutuklu kalan öğrenciye 150 milyon lira mali tazminat veriyor. Sevgili meslektaşlarım, 9,5 ay tutuklu kalıyor, 150 milyon lira manevi tazminat... Maddi tazminatı reddediyor, Yargıtay kaldırıyor maddi tazminatı, sadece manevi tazminat kalıyor, o da 150 milyon, 9,5 ay, ayda 16 milyon lira. Bu ne utanmazlık... Bunun adı yargı mı? Bu hukuk mu? Siz, 16 milyon lira parayla bir ay, bırakın bir ayı, bir saat cezaevinde hangimiz yatarız? Çit yok. Yargıtay onaylayıp gönderiyor, 150 milyon manevi tazminat diyor. Yani, ıstırap duymamak mümkün değil. Yargıdaki bu pintilik nedir? İnsana bakış açısı nedir? insana değer açısı nedir bu?

Arkasından % 29 malul kalıyor vatandaş, Erdemir'te ayağı kesiliyor iş kazasında, mahkemenin vermiş olduğu tazminat 15 milyon lira, manevi tazminat. Beyefendiler, 15 milyon tazminat, % 29 malul, topal... Hadi bakalım, 15 milyon vereyim size, küçük tırnağınızı keser misiniz. O hakim oğlunun, kızının küçük tırnağını keser mi 15 milyon liraya!..

Yargı reformu diyoruz ya, hukuk reformu diyoruz ya, önce yargıcın ve cumhuriyet savcısının, hukukçunun reforma ihtiyacı var, kendisinin

reforma ihtiyacı var önce bırakın maddeleri değiştirmeyi, önce zihniyet reformuna ihtiyacımız var. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, sevgili meslektaşlarım, oturmuş yargıç, İskenderun yargıcı ya da Hatay yargıcı, kendisine "rica ederim" diyen Avukat Gürtan Demirel'e "bana rica ederim diye dilekçe yazdı" diyor, 2 milyar tazminat istiyor, arkadaş avukat oluyor, o da ayrı konu, sonra oturuyor mahkeme, 1,5 milyar manevi tazminata karar veriyor. Rica ederim arkadaşlar sizde, hepiniz bundan sonra "rica ederim" deyin. Hak istiyoruz biz, hak, Medine dilencisi gibi yalvara yakara istenmez, biz hak istiyoruz yurttaş adına, hak isterken böyle "emredersiniz, baş üstüne, peki efendim, arz ederim..." Ne demek arz edeceğim efendim, arz etmeyeceğim. Hak istiyorum, talep ediyorum diyeceksiniz "rica" kelimesi lütuftur bizim için. Niye arz etsin yurttaş efendim?.. Ben yüksek... Bırak yükseği mükseği efendim. (Alkışlar)

Yarın resmi bayramların birisi gelsin, tebrikat sıralaması var, Vali, Garnizon Komutanı, Belediye Başkanı, Rektör... sayılıyor, sayılıyor, sayılıyor, 36 ncı sırada kim var biliyor musunuz, törene katılan yurttaş temsilcileri deniyor, yurttaş en sonda, başka yok, en son yurttaş geliyor. Siz, bir ülkenin demokrasisi içerisinde yurttaş en sona koyarsanız, bırakınız demokrasi de sizin olsun, cumhuriyetiniz de sizin olsun. Nasıl demokrasi bu... Yurttaş birinci sırada olursa demokrasi olur, yurttaş en sona atarsan demokrasi olmaz. Bizim ülkede budur.

Sevgili arkadaşlarım, elimde bir liste var, o listede, 438 bin lira alacağı olan toplam 23 milyar liralık alacak için Balıkesir merkezine bağlı yurttaşlar, kamulaştırma paraları ödenmedi diye Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna başvuruyor, yedi yıl geçiyor, hala Türkiye'de görülmedi, bitmedi; bitti, kesinleşti, her şey bitti, şimdi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde bekliyoruz, hala para ödenmiyor. Bangır bangır Anayasa suçu... Kamulaştırma parası peşin ödenir, mahkeme kararları... etmek mecburidir. Bangır bangır Anayasa suçunda, biz de bangır bangır o

Anayasa suçuna karşı sadece burada söylemekle yetiniyoruz. Yani, bu kadar pul parası haline geliyor yurttaşın parası, yedi yıl geçiyor ödenmiyor ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden medet bekliyoruz. Türkiye'de insanın değeri bu. Gavur mangırı değerli mübarek. 10 para etmez durumdayız, insanız, bu 10 para etmez durumdayız.

Şimdi 2000 yılına yedi ay sonra giriyoruz. "Belediye meclislerinde, il genel meclislerinde siyaset yapılırsa belediye meclisi ve il genel meclisi feshedilir" deniyor. Ne yapacağız, orada siyaset yapmayacağız da... Belediye meclislerine seçilenler gökten mi indi; bu partidan, şu partiden geldiler belediye meclisine girdiler. Belediye meclisinde siyaset yapmayıp da ne yapacağız; yasak. Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanununda hüküm var 60 yıllık. "Eğer kapatmayı icap ettirecek sebep mahkemeye verilecek hallerden değilse, buna rağmen, polis, üç ay daha kapatma yapabilir" deniyor. Maddeyi aynen okuyayım da karıştırmayayım efendim.

"Kapatmayı icap ettirecek sebep mahkemeye verilecek hallerden değilse, mahkemeye verilecek durumu yoksa, kapatma, en çok üç ay devam edebilir." Pes kardeşim, yasa bu, üç ay kapatırım diyor; iyi, kapat. Bunlar nasıl yasalar arkadaşlar... Yani, nasıl, neyi çözeceğiz. Ölmüş milletvekilinin dul eşine ödediğimiz emekli maaşı, Anayasa Mahkemesi Başkanına, Yargıtay Başkanına ödenen maaştan daha fazla! Türkiye'nin işinin neresi doğru?!

Değerli arkadaşlarım, bunlar devam ediyor. Bunlar hukukun sınırları. Şimdi, ben, sizin şövalyelik tarafınızdan ilerleyerek, hepiniz şövalyesiniz, şövalyeniz yakıştırmamız, bazı konulara girmek istiyorum, şövalyeliğinize yediremiyorsunuz çünkü. Nedir o; Türkiye'de kırk yıldan beri hukuk reformu lafını duyarım ben ve bu hep devam eder durur ve kırk yıl olmuştur meslek hayatına başlayalı, avukat ücreti hep % 10'dur, bu hiç değişmez. Siz onu ele almazsınız, çünkü şövalyeliğinize yakıştıramazsınız. Para perişan olmuştur, siz %10, %10 olsa da ra-

zıSınız, milyardan sonra binde 1. Artık milyar günlük para haline geldi, ondan sonra binde 1, işte o binde 1 devam ediyor, o konuya girmezsiniz, biraz ayıp olacak, şövalyesiniz ya, binde 1 ile uğraşmaya tenezzül etmezsiniz. (Alkışlar)

12 Eylül'den sonra yedi kere Avukatlık Kanunu değişti, ilk değişenlerden birisi işte bu avukatlık ücret tarifesi değişiyor, arkasından o maktu avukatlık ücretlerinin kabadayısı, en fazla 50 milyondur, sanıyorum 50 milyon yok. 10 milyon, 30-40 milyon. Bunlar ne, büyük şehirlerde garson bahşışı!. Arkasında, şövalyesiniz ya hiç üç misli avukatlık ücreti istemezsiniz. Olur mu efendim, biz para için yapmıyoruz filan... Dosya böyle hamile kadın gibi olur, 15 sene onu takip edersiniz, sayın yargıç, üç misli demeursiniz, şövalyeliğimize yakışmaz çünkü. Dosya ne hale gelmiş bak, üç misli ne zaman tatbik edilecek, neden istemiyorsunuz? Tabii sizin paraya ihtiyacımız yok, onun için istemezsiniz.

Efendim, arkasından avukatlık ücretlerinde birbirimize takas yaparız. Niye yapıyoruz, ayıp değil mi meslektaşımıza karşı. Müvekkilimize şirin gözükmek için yapıyoruz bunu, aferin mi diyor o; ne aferin diyor, selam dahi vermiyor sana; o müvekkilin davası bitti, sana selam bile vermiyor. Kalkıyor bir de avukatlık ücretinde birbirimize takas mahsup yapıyoruz, avukat ücretimizi ödemiyo, alacağı düşürttürüyor. Bırakın avukatlık ücretine, dokunma, o avukatlık ücreti alsın sen de al, niye takas mahsup yapıyoruz yapmayalım. Barolar Birliği olarak, barolar olarak karar verelim, yapmayalım, hiçbirimiz yapmayalım. Dosya hak ediyorsa üç misli isteyelim, nedir bu % 10 rezaleti diyelim, nedir bu maktu 30-40 bin avukatlık ücreti diyelim, talimat avukatlığı kuralım lütfen. Alıp çantamızı Medine dilencisi gibi ha babam Trabzon'a gidiyoruz, Edirne veya İstanbul'a gidiyoruz. İstanbul'daki avukat arkadaş bu işi yapsın, talimat avukatlığı kuralım, talimat icrası kuralım, bunu prensip kararı altına alalım, İstanbul, Edirne ve Ankara'ya gitmeyelim efendim. İşte İstanbul'da, Ankara'da avukatlar var, Denizli'de avukatlar

var, Gönderelim onları. Özel bir durum varsa anlatalım, sayın başkan şudur diyelim, bunu yerleştirelim. Koca çanta, hamal hakkı gibi gece yarılarda otobüslerden otobüslere, otel parası vermemek için çay ocağında sabah bekleriz. Oradaki avukatlar gitsin mürafaaya.

Değerli arkadaşlarım, CMUK paraları zaten garson bahşişi gibi, tarifede de öyle. Dava açıldığı tarihte avukatlık ücret tarifesi sekiz sene sonra kullanıyoruz, sekiz sene sonra harç nasıl değişiyorsa niye sekiz sene sonraki avukatlık ücret tarifesi uygulanmıyor? Ben mi uzatıyorum davayı, benim bunda taksirim var mı, benim burada hatam var, dava uzuyor. Bittiği tarihteki avukatlık ücret tarifesi niye uygulanmaz, niye uygulatmayız yahut da niye zorlamayız, niye bunu ele almayız; almayız, şövalyelik tarafımıza gelir, biz böyle şeyle uğraşmayız deriz.

Değerli arkadaşlarım, yeminli mali müşavirler, yerel radyoları yılda iki defa murakabe ederler, rapor verirler, raporu RTÜK'e gönderirler. Anadolu'da avuç içi gibi radyodur, yeminli mali müşavirlere iş çıkarmak için yeni bir yasa maddesidir; ama, bunun yanında, dava açmak yurttaşın tabii hakkıdır, karışamayız... Yeminli mali müşavirlere mecburiyet koyuyorsunuz da, adam kendi muhasebecisine yaptıramıyor bu işi, yeminli müşavire yaptıracaksın diyor. Neden; onlara iş buluyorlar. Bir defa 90 milyon lira, ikincisi artı 110 milyon oluyor, her radyo yılda 200 milyon lira parayı yeminli mali müşavire buyurun diyor. O zaman avukata da mecburi olsun, rica ederim efendim.

Arkadaşlarım, lütfen, Avukatlık Kanununun 2 nci maddesi var, onu biraz iştelim, onu işletin. Çeşitli müesseselere, önümde numune var, tapuya, özel idareye, vilayete, çeşitli makamlara başvurmak suretiyle adres tahkiki isteyebilme hakkımız var bizim, kullanmıyoruz, kullanırsak çok şey, çünkü, Avukatlık Kanununun 2 nci maddesi "resmi makamlar avukata yardımcı olmak mecburiyetindedir" diyor.

Efendim, konuşmam şu: Edip Hocanın bir şeyi var, diyor ki: "Bursa kestaneli hayrat." Adam, Osmanlı döneminde Bursa'da kestane çalmış,

yakalamışlar, vermişler dayağı ayağına, vurdukça "bir dakika vezir olsam" demiş "bir dakika vezir olursan ne yaparsın" demişler "Bursa kestanesini hayrat yaparım" demiş. Edip Hoca diyor ki: "Elimde imkan olsa bütün yasaları hayrat yaparım, kaldırıp atarım, yeniden başlarım. Demokratikleşme paketi içerisinde hepsini sıraya sokarım."

Efendim Türkiye'den bir heyet İsviçre'ye gitmiş, bakanları tanıtmışlar "bu ticaret bakanı, bu da deniz ticaret bakanı" demişler. İsviçre'de deniz yok, deniz ticaret bakanı... "Ekselans, İsviçre'de deniz yok, ama deniz ticaret bakanlığı var" demiş "var ama, ben de size Türkiye'de niye Adalet Bakanlığı var diyor muyum" demiş.

Saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın İnal.

Söz sırası Sayın Av. Yücel Sayman'da; buyurun Sayın Sayman.

AV.YÜCEL SAYMAN (İstanbul Barosu Başkanı) : Değerli arkadaşlar, değerli meslektaşlar; İstanbul Barosu, her perşembe günü stajını bitirmiş arkadaşları avukatlığa kabul ederken yemin töreninde ya Başkan ya o gün töreni yöneten arkadaş bir konuşma yapar. O konuşmalarda, hep son haftanın hukuka aykırılıklarını dile getirir. Ben hep düşündüm, hep hukuka aykırılığı dile getiriyoruz, hiçbir zaman şöyle olumlu, iyi bir şeyi de genç avukat arkadaşlara söyleyemiyoruz derken, son yemin töreninde Anayasa Mahkemesi Başkanının konuşması ortaya çıktı, hepimiz çok memnun olduk, çok mutlu olduk ve bunu orada da dile getirme imkanı bulabildik.

Anayasa Mahkemesi Başkanının söylediği çok önemli bir tespit var orada, düşünce özgürlüğünü anlatırken diyor ki: "Düşünce özgürlüğünün mevcut yasadaki sınırlarını –Anayasanın 13 üncü maddesi– bu sınırlamaların demokratik toplumun gereklerine aykırı olmayacağını 13 üncü madde söylemiştir. Acaba, bu demokratik toplumun gerekleri

nelerdir" diye soruyor ve cevabını çok doğru bir şekilde veriyor "Bu bizim Anayasanın öngördüğü demokrasi değildir; çağdaş, özgürlükçü ve çoğulcu demokratik toplumun gerekleridir." Yani, eğer, söylediği, bizim Anayasanın demokrasi anlayışına bakacak olursanız, hiçbir özgürlüğün sınırını doğru koyamazsınız, daha doğrusu özgürlük kalmaz ortada. Bu çok önemli bir tesbitti ve bunu okuduğum zaman, ilk defa yüksek yargı organından böyle bir demokrasi dersi çıktığında çok mutlu oldum ve bir an için o seçimi –yeni seçimler yapılmıştı– düşündüm. O seçimleri düşünürken yabancı bir arkadaşımın telefondaki hayretini size aktarmak istiyorum. Seçim ertesi akşamı bir yabancı arkadaş telefon etti ve sonuçları sordu "biz duyduğumuza göre bir parti, sosyaldemokrat bir parti birinci gelmiş, ama bir başka parti de oy patlaması yapmış" dedi. Şimdi, arkadaşına o birinci gelen partinin % 22, oy patlaması yaptı denilen partinin % 18 oy aldığını söylediğim zaman hayret etti. Çünkü, o, kendine göre, birinci partinin % 50'lere varan, oy patlaması yapanın da % 40'lara varan bir oy patlaması yaptığını sanıyormuş.

Öyle bir seçim sistemi ki, 20 parti seçime giriyor 5 tanesi barajı geçebiliyor, barajı geçemeyen partilerin aldığı toplam oy oranı yaklaşık % 15, oy patlaması yapan parti % 18, ama halkın % 15'inin verdiği oy Parlamente'ye yansımıyor, o görüşler dile getirilmiyor.

Şimdi, demokratik bir sistemden nasıl bahsedebiliriz böyle bir seçimde, seçim sistemiyle ve öyle bir hükümet kurulacak ki, o zamana bakıyorum, koalisyon yapılması düşünülen ve artık topluma çok uygun hale geldiği ileri sürülen, kendilerine rağmen ileri sürülen parti, koalisyonun önşartı olarak ölüm cezalarının yerine getirilmesini öngörüyor. Şimdi buna tepki göstermiyoruz, buna kimse ayağa kalkmıyor. Öyle bir koalisyon ortamı öngörülüyor ki, pazarlıklarda kadrolaşma olarak Adalet Bakanlığı bu partiye bırakılıyor. Şimdi hangi partiye bırakılıyor Adalet Bakanlığı, orada kadrolaşılabilir diye bırakılan parti... İdeolojisi nedeniyle cinayet işlediği ve bu yüzden mahkum olduğu bir sürü milletvekilinin bulunduğu bir Parlamente'da Adalet Ba-

kanlığı böyle bir partiye... Hiçbir tepki, gürültü bunun üzerine gelmiyor; biz, hala demokrasiden ve onun faziletlerinden bahsediyoruz.

Şimdi, böyle bir seçim sisteminin de daha baştan böyle antidemokratik bir şekilde bir Parlamentodan, biz, özgürlüklerin önünü açacak yasaların çıkmasını bekliyoruz, bekleyeceğiz ve o sırada, biz, İstanbul Barosu olarak, İstanbul avukatları olarak, en azından, özgürlüklerin önünü açacak bir çalışma programı, bir kampanya başlatılmasını ve bunun da Barolar Birliğine taşınmasını düşünüyoruz ve bunun üzerinde konuşuyoruz. Böyle bir şey yapalım, bu Anayasadan başlayarak diye; ama, buraya gelene kadar, o zamandan bu zamana Türkiye'nin gündemi hızla değişiyor, Parlamento içinde insanları kavgaya sevk etme amacı olduğu anlaşılan girişimler başarıya ulaşıyor ve biz başka gündemleri burada tartışır ve onun üzerine giden bir hale geliyoruz. Demokrasi, yine böyle bir Parlamento, ölüm cezalarının temelinde askıya alınmış oluyor.

Tam bu sırada sabahleyin gazeteleri açtığımızda, Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş'ın yine bir parti kapatma davası açarken söylediği ve hukuk açısından katiyen kabul edilemeyecek, ama çok kendinden güvenerek, alkışlanacağını hissederek, Cumhuriyeti, devleti koruduğunu sanarak ve inanarak, tıpkı bir Mac Carti edasıyla söylediği bir cümleyi okuyorum: "Malum olanı ayrıca ispat etmeye gerek yoktur." burada Barolar Birliğinin genel kurul toplantısı yapılıyor, bütün baro temsilcileri burada. Eğer, biz, bu iddiayı kınamıyorsak, başka bir şey talep etme hakkımızın da doğmayacağını düşünüyorum.

Şimdi, bir özgürleşme paketini bizler dile getirmek zorundayız. Bu Parlamentoyu buna zorlamak zorundayız. Ölüm cezaları infazı üzerine değil, kadrolaşması gereken militanların kadrolaştırılması istenen Adalet Bakanlığının pazarlık edilmesi temelinde değil, özgürlüklerin korunması ve yolunun açılması, bu paketlerin getirilmesi için bir karar almak durumundayız diye düşünüyoruz ve birkaç baro başkanının imzasıyla bir öneri verdik, o öneri getirilecek, böyle bir çalışma yapabilmek için.

Şimdi, bu parti kapatma davası açan ve ayrıca diğer partileri de, bir parti hariç, DYP'yi, ANAP'ı ve MHP'yi de gerekirse kapatma cezası açacağını söyleyen Vural Savaş'ı tanıyoruz, nereden tanıyoruz; savunmaya ve savunmayı temsil eden avukatlara bakış tarzından dolayı tanıyoruz. İstanbul Barosu istifaya çağırda, İzmir Barosu istifaya çağırda, başka barolar tepki gösterdi. Barolar Birliği yönetimi de kınadı. Ne diyordu Vural Savaş: "Avukatların hazırlık soruşturmasına katılmaları, o soruşturmanın selameti açısından tehlikelidir; çünkü, avukatlar, hazırlık soruşturması sırasında öğrendikleri bilgileri dışarıya aktarırlar, cep telefonlarıyla hatta kanıtların yok edilmesi için etrafı ararlar, yani sanığın işbirlikçisidirler ve onun için yasalar değiştirilmelidir." bu kınandı; ama, bunu İzmir Başsavcısı da aynı görüşü kamuoyu önünde dile getirdi. Şimdi biz bunları kınadık; ama, Vural Savaş'ın avukatlara karşı başlattığı bu kampanya giderek değişik alanlarda çıkış gibi büyümeye başladı, yargı kararlarının konusu olmaya başladı. Birkaç örnek vereceğim.

Ankara 2 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi, bir avukatın hazırlık soruşturması sırasında yargıç önünde ifadesi alınırken, o duruşmaya katılmak isteyen avukatların istemini, hazırlık soruşturmasının selametini bozabileceği gerekçesiyle tetkik hakimi reddetti; aynı bakış. İstanbul 2 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi, bir avukatın yazıhanesinin aranmasına, evraklarına el konmasını, elinde hiçbir delil olmaksızın, hiçbir inceleme yapmaksızın, sadece emniyet güçlerinin kendisine verdikleri bir talebi beş dakika içinde karar haline dönüştürerek hüküm altına aldı ve o arkadaşın yazıhanesi, savcı bulunmaksızın, İstanbul Barosunun, başsavcıyı ikaz etmesine "arama yapılıyor sizin emrinizle, sizin gönderdiğiniz talimatla ve kararla arama yapılıyor, ama savcı yok, savcının bulunması gerekir, savcı bulundurun" dedik "böyle bir uygulama yok, böyle bir kanun maddesi yok" dedi İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcısı ve hukuka aykırı bir arama yapıldı. Yetmedi, İstanbul 4 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi, bunlar, geçtiğimiz son bir ay içinde, İstanbul Barosu staj eğitim ve kültür merkezinin aranmasına karar verdi. Bakın, bu karar, Devlet Güvenlik Mah-

kemelerinin geldiği durumu gösteriyor ve savunmaya bakış tarzını gösteriyor. İstanbul'da kültür merkezleri var, ismi kültür merkezi olan kuruluşlar var. Polise göre, adında "kültür merkezi" olan kuruluşlar hep teröristlerin barınağıdır ve orada terörist faaliyetler planlanır ya da oraya gelinir, oradan dağıtım yapılır. Bu cümleler fezlekelerde geçtiği için söylüyorum. Polis, isminde "kültür merkezi" geçen kuruluşları sıralamış, 15 tane, aralarında, Beyoğlu'nda İstanbul Barosunun staj eğitim ve kültür merkezi olduğu için onu da yazmış, adı kültür merkezi diye ve teröristlerle ilişkisinin kurulması vesaire diye gerekçeyle emniyet güçleri arama talebinde bulunuyor, başsavcı derhal imzalayarak tetkik hakimliğine gönderiyor, tetkik hakimliği, bir delil olmaksızın, ciddi bir belge olmaksızın, soyut bir talep üzerine İstanbul Barosunun kültür merkezi de dahil 15 kültür merkezinin aranmasına karar veriyor. Şimdi, o arama kararı yerine getirilmedi, arama kararı kaldırıldı 4 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından, heyet tarafından; ama, kaldırılma gerekçesi de çok kötü, çünkü, İstanbul Barosunun staj eğitim ve kültür merkezi, arama kararına konu olan diğer kültür merkezleri gibi olmadığı için, olmadığı anlaşıldığı için karar kaldırıldı. Şimdi artık, Devlet Güvenlik Mahkemeleri, son zamanlarda, emniyet güçlerinin soyut iddialarla talebini yargı kararı haline dönüştüren adeta noter makamı durumuna düştüler ve bundan savunma payını alıyor; avukatlar gözaltına alınıyor, avukatların gözaltı süreleri uzatılıyor. Avukatlar, savcı önünde değil, poliste sorgulanıyor. "Ben avukatım" dediğiniz zaman, bütün bu ortamdaki etkilenmiş olan polisin tüyleri diken diken oluyor, daha da üzerinize, yani gözaltına almaya kalkıyor. Şimdi, bu kararlara, Devlet Güvenlik Mahkemesinin bu uygulamasına karşı çıkmayız. Şimdi yargıya bakıyoruz, bu kararlara bakıyoruz, hazırlık soruşturması basına açık, avukatlara kapalı hale geldi. Avukatlar iddianameyi bulamıyor, hazırlık soruşturmasına sokulmuyor; ama, iddianameyi herkesten önce basından okuyoruz, basında görüyoruz, buluyoruz; yani, basına açık, avukata kapalı bir hazırlık soruşturması!.. Geldiğimiz yasal durum bu. Şimdi, bütün bu avukatlığa ve savunmaya karşı yapılan saldırının ideolojik özünü biz biliyoruz. Siyasi iktidar istiyor ki, savunma yargıda yerini almasın. Savunmanın bulunmadığı bir

yargıyı biz yürütelim ve savunmayı çökertebilmenin en etkili yolu da Avukatı çökertilmektir. Onun için, avukatı çökertebilmenin en önemli yollarından biri, müvekkiliyle özdeşleştireceksiniz. Avukat, sanki, müvekkilinin işlediği suçu savunuyormuş gibi ortaya koyacaksınız ya da onun eylemini savunuyormuş gibi ortaya koyacaksınız! Avukatı, sadece, benim maddi vakaları değerlendirip, delilleri değerlendirip ona uygun maddi hukuk normunu tartışan sıradan teknik bir mesleği yerine getiren kişi durumuna düşüreceksiniz ve o zaman kolaylıkla özdeşleştireceksiniz. İşte bu özdeşleştirme ideolojik ortamında basın bunu geniş ölçüde yerine getiriyor. Avukatlar üzerine kin ve öfke duyguları yansıtılmaya başlandı, buna da tepki göstermemiz ve uyarılmamız gerekiyor. Bilmemiz gerekir ki, avukat, demin tanımladığım teknik işi yapmakla yetinmez; yargılamanın bir parçasıdır derken, yargılama sürecinde halkın katılımını temsil eden kişidir, yargılama sürecini yönetmesi, yargıçla birlikte ortak olarak yöneten kişidir. Objektif, kendi temsil ettiği sanıktan bağımsız olarak yargılama sürecini temsil eden kişidir. Eğer yargıca bırakırsak ki, usul hukukumuz açısından imkanları olmasına rağmen bu imkanları avukatlara yargıçlar tanımamışlardır, bizler de giderek buna boyun eğdik. Yargılama sürecinin yönetimi tek başına yargıca bırakılmıştır. Böyle bir yargıdan adaleti bekleyemezsiniz, bekleyemiyoruz da. Şimdi biz, kendi misyonumuzu almak zorundayız. Yargılama sürecinin egemeni olduğumuzu yargıca belirtmek zorundayız, siyasi iktidara göstermek zorundayız. Onun için bizi sanıkla özdeşleştiremezler, müvekkilimizle özdeşleştiremezler. Ama, avukat, sıradan teknik bir meslek sahibiymiş gibi ele alınmaya başlandığından bu yana bu ideolojik ortamda kamuoyunda çok hassas olunan davalar da dikkate alındığında bu ideolojik ortam artırılıyor ve gerçekten avukatlık çökertilmeye başlanıyor.

Ülkemizde bir Başbakanlık kriz yönetim merkezi yönetmeliği var. Bu, Refahiyol Hükümeti döneminde yönetmelik olarak çıkarıldı, Parlamentodan kaçırıldı. Şimdi, olağanüstü halden çok daha ağır bir olağanüstü hal öngören bir düzenleme, yasal temeli olmayan bir düzenleme yönetmelik olarak çıkarıldı; Parlamentodan geçerse Anayasa Mahkemesine takılacağı düşüncesiyle çıkarıldı. Şimdi buna biz iptal davası

açtık, ama daha iki senedir duruşma günü verilmesini bekliyoruz. Okuduğumuz bildiğimiz için iddia ediyor ve söylüyoruz, bu kriz yönetiminin ne olduğunu kimse bilmiyor; kadroları kimlerdir, hangi şehirde nasıl örgütlenmişlerdir, kimler işe alınır, bütçesi kimin tarafından karşılanır, yönetimi nedir; bunları bilmiyoruz, milletvekilleri de bilmiyor, çoğu Bakan da bilmiyor, Başbakanın bile bilip bilmediğinden kuşkudayım.

Önemli bir yargılamanın yapılacağı yerde kriz hali ilan edildi, zaten örgütlenmesini yapmış olan bu kriz yönetiminin uygulaması oradan başladı. Şimdi, oradan başlaması güvenlik açısından olabilir, ama savunma açısından savunmanın sonudur. Oraya giden avukat arkadaşlara, özdeşleştirilen sanıkla avukat arkadaşlara, polis, emniyet güçleri tarafından güvenlikleri sağlanacağına, orada halkın duyguları seferber edilerek üzerlerine saldırtma noktasına getirilen avukat arkadaşlara, bir de oraya giderken on parmağınızın izi, parmak izi alınma yöntemi getirildi; yetmedi, oradaki arkadaşlara, adaya gittikleri andan itibaren, en sabit şeylerde bile "duymadım, görmedim diyeceksiniz birisi sorduğu zaman" diye belge imzalatılmaya kalkıyor. Peki, bunu yapan kim; bunu bilmiyorsunuz, gazetede okuyorsunuz, irtibat bürosu; kimin irtibat bürosu, neyin irtibat bürosu, kimdir; insanlar ve kişiler kimdir, yeri kimdir bunlar belli değil.

İddia ediyorum ve söylüyorum, olağanüstü halde bile olağanüstü yetkiler bellidir, olağanüstü yetkileri kimin kullanacağı bellidir. Bu, onları da aşan, büyük bir belirsizlik içinde, büyük bir güvensizlik içinde biz savunmayı savunmak durumundayız. Böyle bir savunma yapılamaz. Yarışa döndürülmeye başlandı basın tarafından. 80 avukat talepte bulunmuş, diğerlerine 50.. Böyle yüzkarası olur mu diye müdahil avukatlar. Arkadaşlar, müdahil avukatların sayısı da sınırlandı Devlet Güvenlik Mahkemesinin kararıyla, sınırlandırmayı bir kenara bırakın, eğer o 12 kişinin kimler olacağını avukatlar kendi aralarından seçmezlerse, Devlet Güvenlik Mahkemesi isim belirleyecek. Artık bu durumlara gel-

mişiz, burada müdahil avukatları da bu sistemden zarar görüyoruz ya da daha henüz gitmedikleri için onların parmak izleri alınmadı, ama onların da parmak izleri alınacak ve o zaman çok şaşıracıklar. şimdi, bu, bir yarışa dndrlmştır ve söylüyoruz; bu savunma giderek çökertiliyor ve böyle çok hassas davalarda halkın duyguları, bizim öfkemiz, bizim kinimiz kullanılarak savunma kertilmeye çalışılıyor. Barolar Birliği Yönetimi bu konuda hassas davranmıştır, hemen müdahale etmiş ve buradaki hukuka aykırılıkları savunmaya karşı verilen hareketleri kınamıştır.

O davaya giren arkadaşların hazırladığı bir dosya var, benden istediler, Barolar Birliği Yönetim Kuruluna hitaben hazırlanmış bir dosya. Oradaki bütün hukuka aykırılıkları savunmaya yapılan baskıları anlatan ve bunu genel kurulda sizlerin huzurunda vermeme istediler, onun için bunu, sonra yönetimdeki arkadaşlarıma vereceğim.

Arkadaşlar, sözlerimi bitirirken, bu genel kurulun, savunmayı savunma azmiyle ortaya çıkan özgürlükler için mücadeleyi karar altına alan bir genel kurul olmasını temenni ediyorum, öyle olacağına da inanıyorum. 3 tane önerge verdim, bu önergeler tartışılıp eğer karar altına alınırsa, zaten büyük ölçüde bu amacı da aşmış olacağız.

Evet, savunmayı savunmak için burada bileneceğiz ve çıkacağız. şimdi tekrar yemin törenine dönüyorum bizim genç avukatlara yaptırdığımız. Orada hep mesleklerini ifaya başladıkları anda hukuka aykırılıklarla karşılaşacaklarını, bu hukuka aykırılıklarda direnmeleri gerektiğini söyledik ve mesleklerini ifa ederken, mesleklerini ifa etmelerini engelleyen bu hukuka aykırılıkları polisten, savcıdan, yargıçtan, hatta kendi barosundan gelebileceğini söylüyoruz. Evet, biz de yanlış bilerek veya bilmeyerek hukuka aykırı bir işlem yapabiliriz, kendimize bağlı, avukat açısından. O zaman, bunu derhal gözden geçirmemiz gerekiyor. Bunu niye söyledim; eğer, biz, savunmayı savunacaksak, savunmaya karşı onu çökertmeye yönelik bir yanlış işlem bizden geliyorsa derhal bundan dönmeliyiz.

Şimdi, Barolar Birliği Yönetiminin, Barolar Birliği Başkanının bir açıklamasını destekleyen bir açıklamasından sonra bunu söylemek ihtiyacını hissediyorum. Hepiniz biliyorsunuz, Bursa'da bir avukat arkadaş, İş Bankası Disiplin Kurulunun kararıyla oradaki işine son verildi. Bu kararı alan İş Bankası Disiplin Kurulu, Disiplin Kurulunun Başkanı Barolar Birliği Başkanı Sayın Eralp Özgen. Sayın Özgen, buradaki kararı "ben o kararı Barolar Birliği Başkanı olarak değil, Disiplin Kurulu Başkanı olarak aldım" dedi. Bizim İstanbul Barosunu ve başka Baroları –konunun bizzat kendisini tartışmıyorum– olarak bizim dikkatimizi çeken ve bizi üzen, savunmaya karşı yapılmış bir işlem olarak gördüğümüz olay şuydu: Bu arkadaşımızın meslek sırrını açıkladığı gerekçesiyle işine son verildi. Yani, bankaya karşı bir dava açarken, bankada kendi elinde olan belgeleri mahkemeye sunduğu için, meslek sırrını açıkladığı için iş ilişkisine son verildi.

Arkadaşlar, bir banka, bir avukatın, meslek sırrını açıkladığı gerekçesiyle işine son veremez; deontoloji kurallarına, meslek kurallarına uygun davranıp davranmadığına, bir kuruluşun, kendi barosu dışında bir başka kuruluşun değerlendirme yapması mümkün değildir, buna izin veremeyiz, vermememiz gerekir. Şimdi, eğer, Barolar Birliği Başkanı böyle bir hatalı işlem yapmışsa, bunun özeleştirisi yapılır; ama, Barolar Birliği bunu desteklemez ve biz de burada bunun desteklenmemesi gerektiğini belirtmek ve açıklamak zorundayız. Aksi takdirde, her ticari şirket, her tüzelkişilik, her bir avukatın çalıştığı birim, onun, meslek kurallarına aykırı davrandığı gerekçesiyle işine son verebilir. Biz, böyle bir değerlendirme yapma hakkını baroların disiplin kurulundan başka hiç kimseye veremeyiz, vermememiz gerekir, vermemeliyiz de. O bakımdan, bir savunmayı savunurken bizzat bir avukatın, kendi mesleğini ifa ederken karşısına çıkacak hukuka aykırılıklar için de baroların da yanıtlar yapabileceğini söylemiştim, buna da dikkatli davranmamız gerekir ve bunun düzeltilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Savunmayı, savunma duygularımı, İstanbul Barosunun ve başka ba-

roların da paylaştığı bu önerileri huzurunuzda dile getirirken, dilediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum. Saygılarla. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sayman'a çok teşekkür ediyoruz.

Efendim, şu anda gündemin 7 nci maddesini konuşuyoruz; ancak, sayın konuşmacılar, konuşmaları sırasında gündemin 14 üncü maddesinde, hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunlarıyla ilgili görüşme bölümünü ve 16 ncı maddedeki dilek ve temenniler bölümünü de bu arada dile getiriyorlar.

Biz, çalışmanın bir bütün olduğu gerekçesiyle şimdiye kadar buna müdahale etmedik, bundan sonra da müdahale etmeme yönünde Divanın görüşü var.

Sayın Sayman'ın konuşmasından da anlaşılacağı üzere, çok fazla yazılı dilek geliyor, bunların her biri çok önemli birtakım konulara parmak basmaktadır; ancak, bunların hepsini, bu genel kurul için ayrılan sürenin içerisinde tartışıp konuşmamız mümkün değil. Örnek vereyim: Sayın Muğla Barosu Başkanının vermiş olduğu önergede 9 maddenin görüşülmesi var, Sayın Yücel Sayman ve arkadaşlarının çok imzalı dilekçesinde 4 maddenin görüşülüp onaylanması isteniyor, yine Sayın Yücel Sayman'ın bir dilekçesinde 3 maddenin oylanıp önerilmesini istiyor, Mersin Barosunun buna benzer bir dilekçesi var, Edirne Barosunun bir önergesi var; bütün bunların yanında, konuşmacılar da yine Divandan önemli konular üzerine parmak basarak önemli mesajlar veriyorlar. Bunların hepsinin birden değerlendirilmesinde yarar olduğu inancındayız. Esasen, bu konuda Divanımıza bir önerge geldi.

"Türkiye Barolar Birliği Genel Kurul Divan Başkanlığına

25. Olağan Genel Kurulumuzun çalışmaları sonucunda yayınlanması gereken sonuç bildirisinin hazırlanması için bir komisyonun tespiti ve

bu komisyonun hazırlayacağı sonuç bildirisinin yayınlanmasını diliyoruz."

Biz, bu gelen tüm yazılı önerilerin ve sayın konuşmacıların çok değerli görüşlerini göz önüne alarak:

1. Genel Kurul sonuç bildirdesini bir komisyonun hazırlamasını oylarınıza sunuyorum...

AV.YÜCEL SAYMAN (İstanbul Barosu Başkanı)- Sayın Başkan, verilen önerelerde 4 konuyu genel kurulun kararı olarak alınması önerilmiş. Bunun, genel kurulun bilgilerine sunulup oylanması gerekir.

DİVAN BAŞKANLIĞI ÜYESİ - Efendim, bir önerge geldi, o önergede, her genel kurulda olduğu gibi bir sonuç bildirgesi hazırlanması konusunda komisyon oluşturuluyor. Divan olarak yeri geldiğinde o önergeleri sayın meslektaşlarımızın bilgisine sunacağız, görüşme açacağız tabii.

BAŞKAN - Efendim, bu önergeyle ilgili usul tartışması açıyoruz. Değerli arkadaşım bulunduğu yerden görüşlerini bildirdi. Bu arkadaşımız, önergemizin aleyhinde bir görüş bildirdi, bu önergemizin lehinde görüş bildiren arkadaşımız var mı? ("Önergeler okunsun" sesleri)

Sayın Yücel Sayman, usul tartışmamız konusunda söz almak istiyor; buyurun Sayın Sayman.

AV.YÜCEL SAYMAN (İstanbul Barosu Başkanı) - Teşekkür ederim.

Bizim sunduğumuz önergeye siz hep "Yücel Sayman" dediniz, ben

tek başına bir tanesini İstanbul Barosuyla ilgili kısmını sundum, diğerlerinde hem bizim delegasyonun ve başka arkadaşların imzası var hem diğer baro başkanlarının imzası var.

Biz, bu konularda genel kuruldan karar çıkmasını talep ediyoruz; yoksa, biz, bunu, burada hiç dile getirmeden yazılı olarak zaten Barolar Birliğine verebiliriz. Bu konuda karar alınması önemlidir. Kamuoyu bilmelidir ki, buradaki genel kurula katılan delegeler, bütün baroların delegeleri, bu kararı almışlardır ve bu kararlar uygulanacaktır. Onun için, bunu, bir sonuç bildirgesinde yer alarak kısaca ya da arkadaşlara bilgi verilerek değil, oylayarak; bu oylamada ret olabilir, o başka bir şey; ama, bizim isteğimiz bunun oylanmasıdır. Onun için, bu önerenin, bu görüşler dikkate alınarak işleme konmasını istiyorum. Bunlar ayrı ayrı oylanmalıdır ve bu kararlar çıkarsa, o kararların yürürlüğe konması ve uygulanması için biz de elimizden geleni yapacağız. Genel kurulda oylanmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Ankara Barosu Başkanı Av.Hakkı Suha OKAY Bey, buyurun efendim.

AV.HAKKI SUHA OKAY (Ankara Barosu Başkanı) Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım; şu an usul tartışması açılan husustaki sunulan komisyon önerisinin temelinde yatan, bu genel kurulun bir bildirisidir, bir tebliğidir, bu çalışmalara ilişkindir ve çalışma süreci devam ederken bir komisyon oluşacak ve bunları birlikte değerlendirerek ele alacak ve genel kurulun sonuç bildirgesini hazırlayacak.

İstanbul Barosu Başkanı Sayın Yücel Sayman Beyefendinin vermiş olduğu öneri, bu genel kurulda görüşülsün, tartışılındır; yani, bu önerenin engellenmesi söz konusu değildir, o öneri yine bu genel kurulda görüşülecektir; ama, genel kurulun bir sonuç bildirgesi hazırlanması için

bir komisyon oluşturması yönündedir. O nedenle, bir komisyon oluşturalım, ama Sayın Sayman'ın önerisini de yine burada tartışalım, değerlendirelim; çünkü, savunmanın savunulduğuna ilişkin bir öneridir, o çok ayrı bir husustur, ikisini birbirine karıştırmayalım.

Saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Komisyon kurulması konusunda lehte aleyhte iki konuşma aldık.

Sonuç bildirgesi için komisyon kurulması konusundaki öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon kaç kişiden oluşsun arkadaşlar? ("5 kişiden oluşsun" sesleri)

Kimlerden oluşacak; öneri bekliyoruz.

Hakkı Süha Okay, Erzan Erzurumluoğlu, Güneş Gürseler, Ahmet Toptan, Murat Yıldırım, Feridun Baloğlu, Osman Güven, Mebuse Tekay.

8 arkadaşımız komisyon için teklif edilmişlerdir.

DELEGE - Komisyonun 8 kişiden oluşmasını öneriyorum.

BAŞKAN- Bu 8 arkadaşımızın da komisyon üyeliğine seğimini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlara çalışmalarında başarılar diliyorum.

Çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Sayın Güney Dinç, buyurun.

AV.GÜNEY DİNÇ (İzmir Barosu Delegesi)- Sayın başkanlar, sayın meslektaşlarım; çalışma raporu üzerinde somut birkaç

konu dikkatlerinize sunacağım. Öncelikle avukatlık ücret tarifelerindeki çok sık yinelenen bir ayırımın düzeltilmesini istiyorum.

Ücret tarifeleri belirlenirken birinci grup ve ikinci grup iller ayırımı son derece ilkel bir ayırım olmaktadır. Meslektaşlarımızın görev yaptıkları illere göre, adeta, birinci sınıf avukat, birinci sınıf il, birinci sınıf baro ya da ikinci gibi bir ayırımdan geçirilmeleri son derece yanlıştır. İkinci grup olarak gösterilen 10-12 ilimizde mesleğimizin koşulları daha da ağırdır, sorunlar diğer illerdekenden az değildir. Avukatlık Yasasının 168 inci maddesi bu ayırımı sona erdirmeye engel değildir. Bu bakımdan, bundan sonraki tarifelerde bu yanlışığın artık düzeltilmesini öneriyorum ve yine vurgulayalım ki, CMUK için yapılan tarifelerde bu ayırım gözetilmiş ve devam ediyor. Bu meseleyi çözmemiz gerekiyor efendim.

Yönetim Kurulu raporunun "demokrasi laiklik" bölümünde laikliğin önemi vurgulandıktan sonra bazı dinsel yorumlara yer verildiğini belirtmek zorundayız. Mesela, bu raporda laiklik savunulurken şöyle deniliyor: "Yüce Kur'an, dinde zorlamayı yasaklamıştır. Yüce Allah, Hz. Muhammed'e sadece emirlerini insanlara duyurma görevini vermiştir. Yargılamak ve cezalandırmak yetkisi sadece ve sadece Yüce Allah'a aittir." Laiklik böyle mi savunulacak?

Birlik Yönetim Kurulu, Türkiye'de çok sık rastlanan bir yanlışığın içine düşmüştür. 1980 darbesini gerçekleştiren Kenan Evren de laikliği böyle savunuyordu. Kim neye inanırsa inanır, bunlar bizi ilgilendirmiyor; ancak, Türkiye Barolar Birliğinin raporunda inançlar tartışılmaz. Laikliğin açıklanması da dinsel yorumlara dayandırılmaz. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Türkiye Büyük Millet Meclisine başı örtülü olarak giren bir hanımefendi, bu davranışını, kişisel özgürlük, kişisel inanç ve inanç özgürlüğü kapsamında değerlendirirken, örgütsel laiklik anlayışımızı dinsel temellere oturtmamız bağışlanamaz bir yanlışıktır.

Beni asıl düşündüren konu ise şudur: Bu sözler, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun çalışma raporuna nasıl girmiştir, hangi arkadaşımız yazmıştır bu sözleri? Raporun altında imzası bulunan diğer sayın arkadaşlarımız, gerçekten okuyarak, katılarak mı bu raporu sahiplendiler? Eleştirilerin yanıtlanması sırasında bu konunun açıklanmasında yarar görüyorum.

Çalışma raporumuzda yine, insan hakları ve düşünce özgürlüğünün gözardı edilmediği belirtilmektedir. Ancak, insan hakları alanında ileri sürülen görüşler ve çalışmalar son derece cılız, yetersiz kalmaktadır.

Aydın Ağır Ceza Mahkemesindeki olaylara müdahale edilmesi elbette olumlu bir gelişmedir. Yine Göktepe, Manisa, Sivas, Bahçelievler katliamı gibi, Gazi Mahallesi olayları gibi davalara İnsan Hakları Komisyonunun ilgi gösterdiği, bunları izlediği yazılıdır raporda. Bunlarda olumlu gelişmelerdir. Ancak, bunun dışında, göz ardı edilmediği belirtilen insan hakları alanında ne yapıldığına baktığımız zaman, doyurucu, somut hiçbir etkinlik görmemekteyiz.

Türkiye Barolar Birliği, ülkemizin en büyük hukuk kuruluşu olarak yasal açıdan da yetkilendirilmiş bir kuruluş olarak, tek söz sahibi olarak bu konularda çok büyük beklentilerin odağı durumundadır ve avukatların beklediğinden fazlasını toplum, halkımız beklemektedir insan hakları adına Barolar Birliği Yönetiminden.

Rapordan anladığımızı göre, Barolar Birliğinin İnsan Hakları Komisyonu da henüz çalışmalarını planlama, kendisini hazırlama aşamalarında bulunmaktadır ve bu komisyonumuz da, dileriz ki, ileride olumlu çalışmalar yapar. Ancak, şu ana kadar somut bir çalışma ortaya koyamamıştır.

Bir de insan hakları alanında dışa dönük etkinliklerimize baktığımızda, görsel ve yazılı basının öne çıkardığı konularda günü birlik

açıklamalarla yetinildiğini görmekteyiz. Açıklamalar, basın belirlendiği çerçevede içinde ve onun kapsamı içinde gelişmekte. Konu, belki daha geniş ve büyük bir konu olsa dahi, bunlar, Birlik Yönetimince sonuç olarak kapsamlı bir değerlendirmeden geçirilmemektedir. Bunu bir örnekle açıklamak istiyorum.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yapısal değişimi zorunlu kılan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin İncal davası kararı, ulusal hukukumuzu üç önemli konuda etkilemektedir. Bunlardan birisi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin sivilleştirilmesi konusudur. Bu kadarla geçiyorum, bunu hepimiz biliyoruz.

İkinci nokta, TCK'nun 312 nci maddesinin ikinci bendine dayandırılarak bir kişinin mahkum edilmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin düşünce özgürlüğünü koruyan 10 uncu maddesine aykırı bulunmuştur.

Üçüncü konu, yine aynı karar içinde, bu komisyon raporunda yer almıştır; ceza mahkemelerinde verilen kararların temyiz edilmesi üzerine Yargıtayda duruşma açılmadığı takdirde başsavcılık iddianamesinin, yani başsavcılık tebliğnamenin karardan önce sanığa veya avukatına gönderilmeden temyiz incelemesinin sona erdirilmesi, yine savunma hakkının çiğnenmesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesine aykırı olarak saptanmıştır. Yani, bunun anlamı şu olmaktadır ki, Türkiye'de bu hep böyledir: Yargıtayda ceza davalarında duruşma yapılmıyorsa, yargılama da yapılmıyor demektir. Son söz savcının olduğu için, bu mahkemelerin kararı çağdaş anlamda yargı kararı değildir. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu bunu söylemiştir.

Şimdi, bu üç konu son derece önemli, hele üçüncüsü, artık, avukatların her günkü uğraşları arasındadır. Ancak, basın, medya, kendisi için çarpıcı gördüğü için Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusunu öne çıkarmıştır ve haklı olarak Türkiye Barolar Birliği Yönetimi de bu ko-

nuda doğru, yerinde görüşlerini açıklamıştır; ama, bu kararın diğer iki kısmından galiba haberi de olmamıştır.

Hukuksal öncülük nasıl yapılır; işte bu konuyu derleyip toplamak, incelemek, ulusal hukuktaki yansımalarının ne olması gerektiğini toplumun tüm kesimlerine elbette Parlamento'ya ve meslektaşlarımıza ve kamuoyuna iletme birinci derecede Birliğimizin görevidir; ama, biz görüyoruz ki, bu İncal davası, başına koşut olarak yalnız DGM boyutunda anlaşılmış ve daha öteye götürülmemiştir.

Şimdi, bugünkü konuşmalarda da belirtildi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin sivilleşmesi önerilirken, Türkiye'nin yüksek tazminatlar ödeyeceğinden söz edildi. Aslında, ödenen tazminatlar son derece düşüktür. Avukatlık ücretleri son derece azdır. Bundan birkaç yıl önce Parlamento'da koltuk başına 2-3 milyar para ödeyen Türkiye hazinesinin yılda İnsan Hakları Mahkemesi kararıyla ödeyeceği 20-30 milyarın Türkiye bütçesi içindeki yeri bardaktaki bir damla sudan fazla değildir.

Burada önemli olan nokta, uluslararası mahkeme kararlarının Türk hukukuna yansımasıdır. Kimse, oradan tazminat almak için, avukatlık ücreti almak için oralarda dava açmıyor. Bunun amacı, orada saptanan ilkesel kararların ulusal hukuka yansıtılmasıdır. İzinizle birkaç örnek vermek istiyorum.

Mesela, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarıyla çizilen tabloda şu görünüm var: Çok kolaylıkla siyasal partilerin kapatılmasına neden olan, kaynak gösterilen 1982 Anayasasının bilinen maddeleri ve Siyasi Partiler Kanununun bu konularda ilgili maddeleri Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararıyla sözleşmenin örgütlenme özgürlüğünü koruyan 11 inci maddesine hem de oybirliğiyle aykırı bulundu, yani Türk yargıcı da bu doğrultuda oy kullandı.

Mesela, Sayın Turgut İnal biraz önce yakındı, neden alamadın yedi senedir kamulaştırma parasını; çünkü, İcra İflas Kanununun 82 nci maddesinin birinci bendinde "devlet malı haczedilemez" diyor ve işte biz

de kamulaştırma paralarını alamıyoruz. Bu, bu kadarla da ilgili değil, devletten hiçbir alacak, bunlar ödenmezse alınamıyor.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun, Türkiye'yi mahkum eden kararları karşısında, mesela bizim Birlik Yönetim Kurulumuz -siyasi bir konu değil- İcra İflas Kanununun 82 nci maddesinin birinci bendinin değiştirilmesi için çalışmalar yapabilmeliydi. Mesela, davaların çok uzaması, tutuklulukların makul süreyi geçmesi, Türkiye'deki gözaltı sürelerinin Avrupa'nın tanıdığı norm olan 4 gün 6 saatlik süreleri aşması, bugün bizim yasalarımızla dahi sürdürülen sonuçlar olmaktadır. Ben, burada yalnız kendim savunman olarak katıldığım davaların kararlarından söz ediyorum, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve komisyon kararlarından söz ediyorum. Yalnız benim katıldığım davaların kararları, Türkiye'de bir dizi toplumsal, hukuksal değişim gerektiriyor ve üzülenek belirtiyoruz ki, Barolar Birliğimizden tek bir ses yok, ne var; Cumhurbaşkanından Genelkurmay Başkanına, basın her kesimine kadar sahip çıkılan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin sivilleştirilmesinin ötesinde bir görüş yok. Tabii, bu çalışmalar yapılmazsa eğer, bu konuda toplumu uyarma, yasaları, hukuku yenileme görevini yerine getiremezsek ve toplum da genel olarak değişmeye, yenilenmeye isteksiz kalırsa, biz, böyle bir Türkiye olmaya devam ederiz; ama, biz, böyle bir Türkiye olmaktan çıkmalıyız, kurtulmalıyız, daha özgür olmalıyız, daha insanca, daha güvenle ve daha çok hukukla dolu yaşayabilmeliyiz ve elbette bu umutlarımızı sürdürüceğiz.

Ben, bu inançla hepimize saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Güney Dinç'e teşekkür ediyoruz.

Sayın Cengiz Tuğral, buyurun.

Av.CENGİZ TUĞRAL (Çanakkale Barosu Delegatesi) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; benden önce konuşan ar-

kadaşlarımın değindiği konulara tekrar değinerek vaktinizi almak istemiyorum. Sorunlarımıza daha değişik bir açıdan bakarak farklı bir konuyu dile getirmek istiyorum.

Barolar Birliğimizin değerli organları ve barolarımızın başkan ve yönetim organlarının amatör, ama profesyonelce büyük özverilerle hukuka saygı ilkesinden sapmaksızın yaptıkları çalışmaları yakından biliyoruz. Yapılan çalışmalarda olması gereken nitelikleri taşıyan, taşınması gereken, fakat taşımadığı için eleştirilen konular yeterince kamuoyuna mal edilemiyor. Bunun da ana nedeni, organlarımızın, temsilcilerimizin, basın organları ve medyayla olan iletişimlerinde bu organların ilgisini çekecek nitelikte malzeme üretememesi veya bu organlar tarafından üretilen malzemenin ilginç görünmemesi yatıyor.

Bu çerçevede, biz, ülkemizde hukukun üstünlüğünü kurmak, yargının sorunlarına çözüm bulmak için kamuoyunda eğer bir baskı yaratacak ve bu baskıdan bazı meyveler almayı hedefleyeceksek, yapılması gereken en acil çalışmalardan biri, şu anda yürütülmekte olan vakıf kurma çalışmaları bünyesinde vakfın, acil bir ulusal yayın yapan televizyon sistemine kavuşması, ulusal yayın yapabilecek bir gazeteyi çıkarmasını sağlamamız lazım. Bu demektir ki, büyük bir ekonomik gücün, barolarımıza, Barolar Birliğimize sağlanması gerekiyor. Eğer, meslektaşlarımız, gerçekten ettikleri yeminlere sadıklar ise ki, bundan şüphemiz yok, herkesin gereken özveriyi göstererek bu vakfın oluşmasında gereken katkıyı sağlaması gerektiğine inanıyorum.

Mesleğimizin ve ülkemizde yaşayan sorunların temelinde insan unsuru yatıyor. İnsan unsuru, temelde insan yetiştirmeye yönelik birtakım çalışmalara dayalı. Eğer biz, insanlarımızı yetiştirirken, eğitirken kendilerine verdiğimiz özelliklerde eksiklik, yanlışlık ve eğrilik yüklemesi yapıyorsak, bugün geldiğimiz noktadan daha fazla ileriye gitmemizi de düşünmek mümkün değil. Şu anda gördüğüm tablonun içerisinde, gelişmiş Batı ülkelerinin insan eğitimine verdikleri önem en ön sırada gi-

derken, bizde adı milli olan, ama uygulamasında sadece bakanların keyfine göre yönlendirilen bir milli eğitim uygulamasıyla ona bağlı bir YÖK uygulamasıyla yetiştirilecek insanlarımızın vasıflı olmasını veya vasıflarının ideal olması gereken düzeyde olmasını beklemek hayal olur. Geleceği, mevcut eğitimi yapısı içerisinde aydınlık görmüyorum. Şu anda sayısını bilemediğim kadar çok üniversite oluştu. Liselerimizde, ilköğretim okullarımızda öğrenci, insan yetiştirecek, eğitecek önce öğretmen yetiştiremiyoruz, öğretmenlerimiz eksik, vasıfsız veya vasıfları eksik. Liselerimizi bitirip hukuk fakültelerimize giren öğrencilerimiz, çoğu doğru dürüst bir profesör, doçent bile görmeden artık hukuk fakültesi mezunu olmaya başladılar. Bunların aldığı eğitimle yarın devletin yargı sistemi içerisinde yargıç, savcı ve avukat olarak görev aldıklarını düşündükçe tüylerim diken diken oluyor. Mesleğimizde de diğer mesleklerde de bu gevşeklik aynı şekilde yaygın. Yarın sağlığımızı emanet edeceğimiz doktorun bilgisine güvenemeyeceğiz. Bugün hukukçu olarak yetiştiğine inandığımız, ama hepimizin bildiği prosedür içerisinde kürsüye gelen yargıcımızın, savcımızın veya görev yapmaya çalışan avukatımızın hangi vasıflarla yetiştiği ve görevini nasıl yaptığını çok iyi biliyoruz. Ben, bu vasıf eksikliklerinin giderilmesi noktasında yasal olarak yapılması gereken hususlara değinmek istemiyorum; ama, idari olarak yapılması gereken çalışmalar, barolarımızın da Birlik Yönetimimizin de yapmasında fayda görüyorum.

Eğitimle ilgili olarak hukuk fakültelerimizin açılıp açılmaması, mutlak surette YÖK ile temas edilerek kadroları oluşturulmaksızın hiçbir fakültenin oluşturulmasına imkan sağlanmamasını yerine getirilmesinde gerek var. Biz, üniversiteyi kuralım, bir masa iki sandalye ve bir çadır, ondan sonra burada öğrenci yetişir!.. Hoca yok; hoca yoksa niye üniversite kuruluyor; yani, siyasilerimiz oy alsın, orada bir üniversite kurulsun, oralarda birtakım siyasi kişilerin kadrolara yerleştirip de iş temin etsin diye üniversite kurulmaz, fakülte açılmaz; hele hukuk fakültesi!.. Tıp fakültesi hiç açılmaz!..

Biz, 1970 yılı civarıydı, özel hukuk fakülteleri açıldığı zaman hepimiz ayağa kalktık. Bugün vakıf üniversiteleri, akıllarına estikçe, birkaç özel hoca veya fakültelerimizden yüksek ücret vererek ayarttıkları hocalarla hukuk fakülteleri açıyorlar. Hangi dersleri ne yeterlikte görüyorlar, hepsi kuşkulu. YÖK'ün idari aşamada açılacak fakülteler için behemehal yeterli kadroyu görmesini sağlayacak girişimlerin sağlanmasında büyük yarar olduğu düşüncesindeyim.

Bu genel tespitlerimin dışında, mesleğimizle ilgili, özellikle yargının verimliliği ve -zorlanarak söylemek istiyorum- kalitesiyle ilgili idari aşamada yapılabilecek çalışmalar var. Biz, baro olarak kendi bünyemizde daha önce yaptığımız çalışmalarda, bu tespitlerimizi Adalet Bakanlığına ve Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna ilettik, ama Çanakkale Barosu küçük bir baro, sallanılmadı, ilgilenilmedi veya daha önce yapılmış birçok çalışma gibi, onları da çok yakından biliyorum, mesleğimizin sorunlarının giderilmesi, yargının sorunlarının halli konusunda hazırlanmış çok ideal tasarıların hep kadük olarak geldiğini, Meclis içerisinde görev alan hukukçu arkadaşlarımızın ve hatta bakan arkadaşlarımızın bile idari tasarruf niteliğindeki çalışmalarını yapabilecekleri çalışmaları dahi yapamamaya çok kısır sonuçlarla yasal düzenlemelerimizin sonuca ulaşamadığını gördük; ama, idari aşamalarda yapılabilecek girişimlerle ve baskı grubu olarak Birliğimizin ve barolarımızın yapacağı çalışmalarla verimin ve kalitenin bir nebze artırılacağı düşüncesindeyim

Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulumuz Mayıs ayı başı geldiğinde hakim ve savcı atamalarını gündeme getiriyor ve 20 Temmuzda adli tatile giriyoruz, Haziran ayı içerisinde kararname açıklanıyor. Yaklaşık 2 bin kişilik bir kararname. Zaten mevcut kadro 6 bin kişi civarında, yani, mevcut kadronun üçte biri yer değiştiriyor. Ataması çıkan hakim derhal ilişkisi kesiliyor ve onun görev yaptığı mahkemedeki iş, yerine yeni gelecek olan yargıcın göreve başlamasına kadar orada görev yapan

başka bir yargıç arkadaşımızın sırtına yükleniyor. Bunun sonucunda, atanan hakimin mahkemesindeki işler ve onun işine bakan diğer hakimlerin işleri, hepsi sallanıyor, çok büyük bir zaman kaybı ve verim düşüklüğü sonucu ortaya çıkıyor. Atamalar aynı şekilde. Ay olarak haziran ayı içinde yapılacağına, 20 Temmuzda pekala açıklanabilir. Bu demektir ki, 1,5 aylık bir çalışma dönemi yargıya kazandırılabilir. Adli tatilde birkaç arkadaşımız nöbetçi kalıyor, diyelim ki yarı kadro da adli tatilden istifadeli izne ayrılıyor; adli tatilde kalanlar zaten görevini ne şekilde yapıyor hepimiz biliyoruz, adli tatil sonrası yıllık izne ayrılıyor; onun yerine, diğer arkadaşlarımız hem onların işlerini hem kendi işlerini yürütüyor. Bu da bir verim düşüklüğü yaratıyor. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulumuz, atamaları, eğer adli kısmi tatil başında yapsa, yıllık izinlerin de azami yasanın değişikliğini beklemeden yapılabilecek ölçüde adli tatil içinde kullanılsa, adli tatilde görev yapanların yılbaşında devir işlemlerinin yapıldığı sırada arazi atamalarla birlikte işleme koymak suretiyle değerlendirilebilseler, mevcut çalışma süresini en az iki ay uzatmamız mümkün. Bu iki aylık uzatmada, verimin, mahkemelerden çıkacak karar sayısının artmasına mutlak surette etkili olacaktır.

Diğer bir çarpıcı nokta ise, atamaların Türkiye genelinde bölgeler sistemi oluşturulmasında yatmaktadır. Ülkemizin doğusuyla batısı coğrafi yönden, beşeri imkanlar yönünden farklı; ama, Türkiye'nin en doğusundaki de en batısındaki de en kuzeyindeki de en güneyindeki de bu Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşı. Kamu hizmetlerinden ve yargıdan herkes eşit şartlarda yararlanmak durumunda olmalıdır. Eğer, biz, kurasını yeni çekmiş bir yargıcı Hakkari'ye layık görüyor, orada 1,5-2 yıl hizmet yaptıktan sonra batıya alıyorsak, Hakkari'deki insanımız, hep yeni başlayan, acemi, tecrübesiz insanların veya görevlilerin hizmetlerinden istifade ederek mi hak elde edecektir?! Burada büyük bir eksiklik var. Bunun da düzeltilmesi hem doğuda hem batıda, hangi bölgede olursa olsun bir tecrübeli hakim veya % 50'si tecrübeli % 50'si az

tecrübeli, mesleğe yeni girmiş görevlilerden oluşturularak eşitliğin sağlanması gerekiyor. Bu da idari tasarrufla halledilebilecek bir çalışmadır ve yargıdaki doğuyla batı, kuzeyle güney veya köşede kıyıda kalmış olan bir kasabamızdaki yargının dağıtılış hızı ve isabetliliği açısından doğru sonuçlar yaratacaktır kanaatindeyim.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN-Teşekkür ediyoruz Sayın Tuğral.

Sayın Sırrı Çoksak, buyurun.

Av.SIRRI ÇOKSAK (Burdur Barosu Delegatesi)- Ben benden önce konuşan değerli üstatlarımızın uyarılarına, temennilerine aynen katılıyorum.

Konuşmamı kısa keseceğim. Gündemin 7 nci maddesi Yönetim Kurulu raporu üzerinde konuşmadı. Otuz yıla yakın bir meslek hayatı olan arkadaşımız olarak, özellikle bu dönemde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun çalışmalarının hızlı, meslekle özdeşleşmiş olarak ortaya çıktığını gördüm. Özellikle on yıldır avukat evi diye her toplantıda baro başkanı olarak da sesimizi yükselttik, nihayet kale alınmış. Onun için de kendilerine ayrıca teşekkür ediyorum. Yalnız, orada bir husus gözüme çarptı.

Bu 10 milyon meselesi. Her baronun kendi genel kuruluna gelmesi ve karara bağlanması gerekiyor ve ondan sonra Barolar Birliği bu hususta karar verecek. Ben diyorum ki, burada bu hususta kesin bir karar alalım.

Bu avukat evi nedir, avukat evi açacağız da ne olacak; çok şeyler olacak; en az yılda iki defa Baro başkanları veya delege arkadaşlarımızı Ankara'ya çağrı üzerine gidiyoruz; kimimiz otobüsle gidiyoruz, kimimiz özel vasıtamızla gidiyoruz, uykulu halde varıyoruz. 1995 yılındaydı,

Sivas temsilcisi arkadaşımızın bir konusunu size nakledeyim. "Karda buzda çağırdınız geldik, görevimizdi; ama, faksı aldığımız zaman, mesleğimize uygun şekilde yıldızlı bir otelde mi kalayım, yoksa bir hânda mı kalayım veya sıradan bir otelde mi kalayım, derken otobüste geçiriverdim" dedi; yani, otobüsle gelmiş. Bir gün evvel gelirsek, orada sayın büyüklerimiz bilirler, herkes, her konuşmacı arkadaşım, 70 baro başkanı aşağı yukarı aynı şeyleri konuşuyor ve orada kendi aramızda konuşuruz, sen şu hususta konuş arkadaş, ben bu hususta konuşayım, şöyle yapalım böyle yapalım deriz ve 7-8 saat süren şeyi 3 saatte bitiririz görüşündeyim. Bu nedenle, mutlak surette avukat evinin açılmasında yarar görüyorum.

Gelelim bizim garip mesleğe. Arkadaşlar, biz bize benziyoruz, yani bu acı bir gerçek. Bir hakim veya savcı hakkında -bu, küçük barolarda özellikle oluyor- yakınıyoruz, yakınmayı böyle bayrak edinen, bakıyorsun on dakika sonra tabasbus ediyor hakimın önünde. Ne oldu; bu ne lahana bu ne turşu! Bu mesleği nasıl düzeltereğiz; ben, ileriden beri, kişisel görüşüm, son zamanlarda bu Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin yaptığı gibi, hiç alakası olmayan bir yere bu imza yetkisini sıkıştırdılar. O zaman, sağ olsun, Birlik Yönetim Kurulu çok uğraştı, Danıştayda davalar açıldı. Biz de, Avukatlık Kanunu değişirken kurnazlık yapalım, bir ayak oyunu yapalım bu hakimlere savcılara, o arada bir madde sıkıtırıverelim, on sene avukatlık yapmayan o kürsüye çıkmasını, 30 cm yukarıdaki kürsüye çıkmasını. (Alkışlar)

Okumamış cahil demeyeceğim, hayat üniversitesindendi o arkadaşımız, Allah rahmet eylesin, otuz sene evvel söylemişti bana, Aydın'a davaya geliyordu "yaşamak için öldüreceksin arkadaş" dedi; bu, mutlaka silahla değil, işte nedir; kültürünle, ekonomik düzeyinle öldüreceksin; yoksa, avukatlık başını dikmiş gidiyor. Ben size söyleyeyim.

Bizim bir CMUK var, tamam iyi, mükemmel, mükemmele yakın,

ama altyapı yok; ilkokul veya ortaokul mezunu askerlikten sonra müraaat etmiş, daktiloyu çat-pat yazıyor, altyapın yok, adam seni orada adam yerine bile koymuyor, özellikle benim başımdan geçen bir şey. Polislerle iyi kötü mücadelemizi veriyoruz da, asker midir sivil midir, ne olduğu belirsiz jandarma teşkilatımız var bizim. Küçük barolara sesleniyorum; ben, altı yıldır baro başkanlığı yaptım, otuz yıllık meslek hayatım var, CMUK çikalı şu kadar sene oldu, hiç jandarmada müdafî olan avukat arkadaşşıma rastlamadım. Bir gün nezaket olsun diye ziyarete gittik, yeni bir seçim sonunda, il jandarma alay komutanı ne diyor "Bizim avukatlarla işimiz yok." Açmadık biz de, o kendi açtı; sanki, biz onun için geldik, işte para kazanalım da bize CMUK'a çağırın gibi; biz öyle bir taleple gitmedik. Biz yeni seçildik şöyle böyle dedik. Altyapı olmadan üstyapı olmaz, olursa cıla olur; kaldırımın üstüne tekrar kaldırım taşı koymak olur. Onun için, yavaş olsun ama, temel yasalarda özellikle çok düşünerek iş yapalım ve mesleğimizi öldürmemek için o mefta olan kişinin deyişüyle yaşamak için öldürelim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sırrı Çoksak'a teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Hurşit Kangal'da; buyurun Hurşit Bey.

Av.HURŞİT KANGAL (Balıkesir Delegatesi) - Teşekkür ederim, konuşmayacağım efendim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Çetin Göz, buyurun efendim.

Av.ÇETİN GÖZ (Bursa Barosu Delegatesi) - Sayın Başkan, değerli üyeler; hepinizi Bursa Barosu ve şahsım adına saygıyla selamlar, bu organizasyonu ve evsahipliği yapan Denizli Barosuna teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Bizlere ulaştırılan Türkiye Barolar Birliğinin Başkanlık raporuyla

Yönetim Kurulu çalışma raporu kitapçığını okudum. Arkadaşlar, Türkiye Barolar Birliğinin Sayın Başkanına acil şifalar diliyorum. Başkanlık raporu diye bahsedilen ki, zannedersen, Başkanvekilinin burada okuduğu açılış konuşmasından başka bir şey olmayan 5 sayfalık bir metin. Bu, rapordan çok, öteden beri bilinen ve yakınılan ve her ne hikmetse o günden bugüne çözüme bir türlü ulaştırılamayan sorunları anlatmaktan başka yakınmaktan başka bir şey ifade etmiyordu. Beni mazur görün; ben, bunu bir rapor olarak algılayamıyorum.

Sayın Başkanımın rahatsızlığına binaen kendisini burada daha fazla eleştirmek istemiyorum. Onun için, hazırladığım bazı konuları burada es geçiyorum.

Ancak bir konu var; basiretsizlik ve beceriksizlik herhalde bizlerde. Türkiye Büyük Millet Meclisine Barolar Birliği Başkanını gönderdik, baro başkanlarını gönderdik, avukatları milletvekili olarak gönderdik. Sayın Önder Sav, ve milletvekili olarak giden eski baro başkanlarımız ve avukatlarımız başkan seçildikleri zaman mangalda kül bırakmayan birtakım demeçler verirler, milletvekili olduktan sonra ne oldu, Mecliste ne yaptınız, bu meslekle ilgili hangi asgari müşterekte birleştiniz?! ("Bravo" sesleri, alkışlar) Keşke bu davranışlarını orada da görebilseydik. Söz verelim; bundan sonra Meclise gönderdiğimiz avukat arkadaşların iki elimiz yakalarında olsun, onları takip edelim, Arabacı da dahil olmak üzere.

Üç yıl önce mali müşavir ve muhasebeciler örgütlendiler, bugünkü konumları nerede, Türkiye'nin en büyük baskı grubu olan Barolar Birliğinin konumu nerede, avukatların durumu nerede?

Çalışma raporunda devamlı –genelde baro seçimlerinde de konu edilir– kamu avukatlarının durumu şöyle, kamu avukatlarının durumu böyle diye, bir çözüm de aranır; ancak, bugüne kadar üzerinde durulmayan bir başka grubun sorunu var; sigortalı avukatların durumu. Bunlarla hiç ilgilenen oldu mu?! Genç bir meslektaşım, bir başkasının

yanında veya bir başka kurumda sigortalı olarak çalışan meslektaşım "siz, hep bu kamu avukatlarından bahsediyorsunuz; hiç olmazsa onların Emekli Sandığına bağlı işlevleri, hastanede tedavi görme imkanları var, bizim neyimiz var ağabey" dedi; doğru söylüyordu, onlara sağlayacak hiçbir şeyimiz yoktu. Sayın Birlik ve sayın baro başkanları bunu artık incelemenin zamanı geldi, bunu da bir çözüme ulaştırmanın zamanı geldi.

Yönetim Kurulu çalışma raporuna gelince; bu raporu da olumlu ve olumsuz yönleriyle eleştirmeden geçemeyeceğim. Yönetim Kurulumuz, raporunun başlangıcında, çalışmalarında uyulan kavram ve ilkelerden söz etmekte ve bu ilke ve kavramları "hukukun üstünlüğü, demokrasi, laiklik, insan hakları, düşünce özgürlüğü, mesleğin bağımsızlığının ve onun korunması, meslek ahlakı, baroların bağımsızlığı, yargı bağımsızlığı ve yargının kararlarına saygı" başlığı altında toplamıştır. Yönetim Kurulu, bu ilke ve kavramların ışığı altında çalışmalarını yürüttüğünü açıklamaya niye gerek gördü? Bu ilke kavramlar bilinmiyor muydu, bir de bunların açıklanması için sayfalar ayırdı; yoksa, kitapçık biraz daha kalınlaşsın diye mi?! Acaba, bunları belirtmemiş olsaydı, ilkesiz ve kavramsız mı çalışmış olacaktı? Ben bunu anlayamadım, bu mantığı da anlayamadım.

Peki, bu ilke ve kavramlara uygun çalıştığını ileri sürüyorsunuz, sözle eylem bir olsa; o da yok. Çelişkiye bakalım; bunu burada yinelemekten kendimi alamıyorum. "Meslek onuru korundu" deniyor, nasıl korunduğunu merak ediyorum. Bir bankada yapılan üçkağıtçılığı, bir cinayet sanığı olarak alınan kişiye aktarılan trilyonları, usulsüz kredileri orataya çıkararak yürekli bin banka avukatının işine, kendini avukatla temsil ettirdin diye kıdemsiz, ihbarsız, tazminatsız son verdirirsen, o bankanın yönetim kurulu disiplininde cezalandırırsan ve bunu da, ne olursa olsun, Sayın Birlik Başkanımızın önderliğinde olursa, ben, buna, meslek onuru korundu diyemem. Birlik de bunu böyle savunmasın. (Alkışlar)

Çalışma raporu dediğimiz, avukatın elden takip ettiği tezkerelerin kabul edilmemesi, bilmem ne tapu sicil müdürlüğünün dikkatinin çekilmesi... Lütfen, verilen cevap var ve bu konuda yapılan yazışmalar mıdır?

Bu arada, İstanbul Barosuna teşekkür ediyorum; çünkü, savunmayı savunma amacıyla kurdukları avukatlar hakları merkezi örnek alınacak bir çalışmadır ve bugün artık, avukatlar, maalesef, savunulacak duruma gelmiştir.

İnsan hakları ve düşünce özgürlüğü ilkesinden hep söz ediliyor, ülkede yaşanmayan olay kalmadı. Bu ülkenin en büyük meslek örgütünün, toplumumuzda insanlara reva görülen hukuk dışı uygulama ve rezilliklere tepkisinin çok daha güçlü olması gerekirdi; yani, bir iki müdahale dilekçesiyle cılız kamuoyu açıklamalarıyla bunları çalışma olarak nitelendiremeyiz.

Arkadaşlar, bu konuda eğer Barolar Birliği Yönetimi, işi ciddi olarak tutarsa, önümüze güzel bir fırsat çıktı; şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonunda bekleyen ve Bursa'dan çok saygın bir yargıç tarafından hazırlanıp sunulan Atatürk İnsan Hakları Araştırma Enstitüsü Kanun Taslağı, Genel Gerekeçesi ve metni komisyonda beklemekte. Bu metinde, enstitünün, kuruluşun, izleme ve müdahale yetkisi olmakta –açıklamayı ve dosyayı Başkanlığa sunacağım– ve bu enstitünün kurulmasına, her ilin baro başkanlığınca görevlendirilecek bir avukat ile Türkiye Barolar Birliği aktif bir görev alacaktır ve en büyük desteği de Türkiye Barolar Birliğinden alacaktır. Böylelikle, çeşitli dernekler tarafından yürütülen insan haklarına yönelik çalışmalar, ehliyetsiz bazı kişiler eline geçince gayri ciddi olmakta ve güvenlikten uzak bulunmaktadır. Ancak, eğer bu enstitü hayata geçirilirse, bu enstitünün uygulama ve yaptırım gücü olacağından, belki bir neticeye varmış olacağız.

Değerli arkadaşlar, raporda ciddi olarak gördüğüm ve kendilerine te-

şekkür edeceğim konulardan biri de Türkiye Avukatları Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Tasarısı ve düşüncesidir. Ancak, kurulması düşünülen avukat evinin yalnız Ankara'da değil, İstanbul ve İzmir'de de kurulması öncelikle düşünülmelidir.

Vakıf senedi, tüm barolarca derhal tartışmaya açılmalıdır. Her baronun bu vakfa üyeliği mutlaka sağlanmalıdır. Teknik ve hukuksal ayrıntılar için bu konuda bir alt komisyon veya çalışma grubu kurulmasını, en kısa zamanda tüm barolarla irtibatın sağlanmasını, asgari meblağların derhal bloke edilmesini şahsen talep ediyorum.

Tekrar belirtiyim ki, her baro, bu vakıf senedi taslağını bir an önce incelemeli, değişiklikler yapılması gerekiyorsa bunu belirtmelidir.

Yine, avukatlık, hakimlik ve savcılık stajı için kurulması düşünülen staj akademisi düşüncesi doğrudur. Ancak, belirtildiği gibi, bu, bir yasa ve maddi kaynak sorunudur. Staj yönetmeliğinde, stajyerin staj süresince geçimlerini sağlayacak herhangi bir önerinin bulunmayışı bence bir eksikliklerdir. Her ne kadar "staj parasız yapılıır" dense de, stajyerin geçiminin temini artık zorunlu hale gelmiştir; aksi takdirde, staj süresince başka yollardan geçimini sağlama yoluna gitmek zorunda bırakılacaktır.

CMUK avukat ücret tarifesi cidden bugün çok komik kalmıştır; bilemiyorum yasal imkanlar nedir, hiç olmazsa KDV ve diğer yan kesintilerin alınmaması ve arkadaşlara bunun net olarak ödenmesidir.

Değerli meslektaşlarım, ölen arkadaşların hak sahiplerine yardım çalışmalarına gelince; bugün için ödenen yardım, faaliyet raporunda görebildiğim kadar kişi başına 161 milyon lira civarındadır. Üstelik, rapordan öğrendiğime göre, 1996, 1997 ve 1998 yıllarında ölen meslektaşlarımızın hak sahiplerine halen ödenmeyen paralar vardır. Ölüm yardımını göndermeyen baroların listesi raporda mevcuttur. Bu baroların, bir an önce borçlarını kapatmalarını, aksi takdirde Barolar Birliğimizin bu konuya acil bir çözüm getirmesini diliyoruz.

Salt ölüm yardımından çok sağlık nedenleriyle zorda kalan arkadaşlara da yardım fonu oluşturmak gerekmektedir. Baroların kendi üyeleri arasında etik düzeyde sözlü yaptıkları yardım anlaşmalarının, hastalık halinde veya aile fertlerinden birinin sıhhatinin bozulması durumunda genişletilmesi düşünülmelidir. Yaşlılıkta huzurevi projesini de içeren bir oluşum, kurulması düşünülen vakfın gayeleri arasına ilave edilmelidir.

Arkadaşlar, Avukatlık Kanunundaki değişiklikten söz ederken şimdi ne durumda bilemiyorum, ama benim aklımı kurcalayan bir şey var. Şirketleşme diyoruz, şirket adını kullanıyoruz; şirket adını kullandınız mı tüccar sayılırsınız. Ben tüccar avukat olmak istemiyorum arkadaşlar; ben, bağımsız, savunmada iddia makamıyla eşit düzeyde ve eşit haklara sahip bir avukat olmak istiyorum. Hukukun ve hakkın uygulama ve dağıtımında sadece görüntü veren, apartman dairelerinden bozma koridorları simitçi, börekçi dolu, tuvalet kokuları sarmış adliye binaları değil, her türlü teknik olanak ve materyale sahip bilgisayarlarla donanmış adliye sarayları istiyorum. Burada görev alan avukatların, savcılarının, hakimlerle diğer görevlilerin belli bir kalite ve standartta, belli kültür düzeyinde olmalarını istiyorum. Yargılama yapılırken salt talimat veya müzekkere cevabı gelmedi diye celse taliki istemiyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çetin Göz'e teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Av.Hüseyin Tayfun'da; buyurunuz.

AV.HÜSEYİN TAYFUN (Diyarbakır Barosu Avukatı) - Sayın Başkan, Barolar Birliğinin sayın yöneticileri, sayın delegeler ve

sayın konuklar; 1993 yılından beri Barolar Birliği delegesi olarak dört sene de –şimdi değilim– baro başkanı sıfatıyla bu kürsüye, huzurunuzda pek çok defa çıktım; fakat, hep yöredeki hukuk ihlallerinden söz ettim, hatta Ankara'da yapılan Barolar Birliği genel kurulunda Barolar Birliği Başkanı seçimi yapılırken, kürsüye giderken, salonda oturan bir arkadaşımızın, bana "yine işkenceden bahsedecek" dediğini bana söylediler; ama, eğer varsa işkenceden nasıl bahsetmeyelim; yörede olup biteni bahsetmeyeceğiz de neden bahsedecektik. Ünlü bir filozofun söylediği gibi, çok klasik bir hikaye "dünya dönüyor" dediği için idama mahkum edilmiş ve idama götürülürken "bundan sarfınazar et seni kurtaralım" demişler, o da "ama dönüyor" demiş. Biz de hala o işkenceler, o hukuk ihlalleri devam ediyor; ama, ben yine de bugün pek fazla bahsetmeyeyim diyorum.

Biliyorsunuz, genel mahalli idareler seçimleri oldu. Diyarbakır'da partilerden biri 27 tane il genel meclisi üyeliği aldı, diğer partililerin aldığı toplam il genel meclisi üyeliği sayısı 27 idi. İdare, merkezi idarenin temsilcisi, Diyarbakır'daki vali, daimi encümen üyeliği seçilecek, il daimi encümen üyeliği, ekseriyeti bulamasın diye o kendine göre muhalif parti, dendiğine göre, onun talimatıyla 3 tane o bir partinin il genel meclisi üyeleri gözaltına alınıyor, o arada seçim yapılmaya çalışılıyor ki, o partiden il genel meclisinde daimi encümen seçilemesinler diye.

Yine, son on gün içinde Diyarbakır'ın ilçelerinin birinde cezaevi yok, çok yakınında, 32 km ötesinde başka bir cezaevi var. Bir tanesi kardeşiyle kavga ediyor, ateşli silahla kardeşine ateş etmiş, tutuklanıyor, onda mesele yok; ama, tutuklandıktan sonra dört gün taburda tutuluyor. Bize anlatılana göre, ateşli silahla ateş etmiş o silahı bulmak için ona dört gün tutuklandıktan sonra işkence ediliyor ve taburda tutuluyor. Bunlar, bizde, artık Olağanüstü Hal Bölgesinde bu tür olaylar bu tür vahametler, bu tür ihlaller olağanüstü hale gelmiş, onun için hepsini anlatmayayım diyorum.

Bu arada, rahatsız olduğunu bildiğimiz Birliğimizin Başkanı Sayın Eralp Özgen'e geçmiş olsun der, acil şifalar dilerim.

Ayrıca, şimdiye kadar dokunulmadı, Birlik Genel Saymanıyken Ankara Yenimahalle Belediye Başkanlığına seçilen Sayın Tuncay Alem-daroğlu'nu da tebrik eder başarılar dileriz.

Barolar Birliği Genel Kurulunda sırf olumsuz yönleri değil, önce olumlu yönlerinden bahsedelim. Barolar Birliği raporunda sözü edilen çalışma ve faaliyetlerin çoğunun beklentilere cevap verir çerçevede olduğunu görmekteyiz. Mesela, ülkede hukukun üstünlüğünün egemen kılınması gerektiği, halbuki, kanun hakimiyetinin bile sağlanamadığına ilişkin belirleme Barolar Birliğinden beklenen bir belirlemedir, bunu memnuniyetle karşıladık.

Her ne kadar bizim bölgemizde, belki Türkiye'nin bütününde, ama Güneydoğu Anadolu'da kanun hakimiyeti de kurulmuş değildir; yani, kanun devleti de olabilmiş değildir bizim bölgemizde. Yani, bizim bölgemizde değil hukukun üstünlüğünü sağlamak, kanunların üstünlüğü de sağlanamamıştır, devlet, kanun devleti de olamamıştır. Hatta, biz, eğer orada, bölgemizde kanunlar tek başına uygulansa, biz neredeyse bundan memnun olacağız. Hukukun üstünlüğünden vazgeçtik biz, kanunların uygulanmasını istemek durumuna geldik. Biraz önce bahsettim, iki kısa belirleme, kanunların da uygulanmadığının tipik göstergesidir.

Barolar Birliğinin, idarenin, yakalama, gözaltına alma, ifade alma yönetmeliğiyle ilgili duyuruları, yazışmaları açılan iptal davaları da görevini büyük oranda yaptığının göstergesidir.

Birlik bünyesinde kurulmuş bulunan İnsan Hakları Komisyonunun çalışmaları da memnuniyet vericidir.

Keza, İmralı Adasında yapılacak yargılama hazırlıkları çerçevesinde

–biraz önce Sayın Sayman uzun uzadıya söz etmişti– yasalarda ve mevzuatta dayanağı olmayan birimlerin kurulması, sanık vekillerinin, görevlerini yapmalarının engellenmesi, hatta saldırıya uğramalarına yol açan tutumun eleştirilmesi de memnuniyet vericidir. Her ne kadar, böyle bir kriz merkezinin kurulması üzerine çok daha varmak gerekiyor idiyse de, bu kadarla da yetiniyoruz. Yani, bütün bunlar beklentilerimize yakın tutumlar olmuştur.

Yöredeki keyfiliklerden en fazla nasibini alan Diyarbakır Barosu hükmi şahsiyetine ve üyelerine yönelik durumlarda da Barolar Birliğini yanımızda görmüştüzdür. Mesela, Van Barosunun bir üyesi Diyarbakır'a duruşmaya gelirken bir arama noktasında, karakolda durduruluyor ve bir bayan olmasına rağmen hakaretlere maruz kalmıştı. Bu bayan arkadaşımız, bize bir dilekçeyle başvurdu ve diyor ki: "Ben, sizin baronuz bölgesinde böyle bir hakarete uğradım, bunun gereğini yapın." Bizim yapacağımız gerek neydi, Barolar Birliğine, Adalet Bakanlığına yazdık. Tekrar teşekkür edeyim ki, Barolar Birliği bu konuda kendine düşeni yaptı ve bundan sonuç da aldık. İlk defa bir jandarma alay komutanı, bizi böyle pek ciddiye almayan alay komutanı, biraz daha demokrat olduğunu öğrendim yeni gelen alay komutanının; bizi aradı "niye Barolar Birliğine, Adalet Bakanlığına başvurduunuz; bizimle görüşseydiniz" diye bunu deme gereğini duydu. Bu, bizim kanaatimize göre, Barolar Birliğinin çabalarından dolayı olmuştur.

Keza, seçimlerden 20 gün kadar önce 2'si stajyer 7 avukat arkadaşımız keyfi olarak gözaltına alınmıştır. Bu konudaki Barolar Birliğinin çabası da yeterli olmuştur.

Son olarak, Adalet Bakanlığı Sivil Savunma Dairesinin Diyarbakır Adliyesinde, avukatların, girişte, üst, baş ve çantalarının aranması gerektiğine dair onayı bize tebliğ edilmişti. Baro Başkanımız burada, yine Barolar Birliğine yazıldı, Barolar Birliği bu işin üzerine çok gitti, hatta

şu anda Barolar Birliği Başkanvekilliğini yapan Sayın Av.Burhan Karaçelik'in bu konudaki yazışmaları çalışma raporunda vardır. Bunlar netice alıcı olmuştur. Barolar Birliğinden başka beklentilerimiz de vardır, mesela, kanaatimce, Anayasa Mahkemesi Başkanının yankılar uyandıran konuşmasının içeriğini herkesten önce, her kuruluştan önce Türkiye Barolar Birliği yapmalıydı. Böyle bir konuşma, böyle bir belirleme, böyle bir tespit Türkiye Barolar Birliğince olsa, bizim için daha çok bir övünç kaynağı olacaktı. Yani, her şeyin ilki, her şeyin çarpıcı olanı; içinizde edebiyatla uğraşanlar bilirler ki, bir tasviri yapanlar, her gün bir yoldan, sokaktan geçeriz, hepimizin gördüğü şeyi iyi bir yazar onu bizden fazla görür.

Yasalarımızdaki ve Anayasamızdaki bozuklukları herkes görüyor, ama Barolar Birliğinin bunu herkesten önce görüp Türkiye kamuoyuna, dünya kamuoyuna durumun bildirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Bize göre, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, o makamın gerektirdiğinden ziyade, bazı çevrelere yaranma çabası içinde olmaktadır. Biraz önce İstanbul Barosu Sayın Başkanı buna dokunmuştu, belki farklı bir yaklaşım, ama; geçen sene Aydın'da bir kısım baro başkanı arkadaşlarımız, basına, medyaya yansıyan beyanatından dolayı onun hakkında eleştirilerde bulunmuştu, şunu demişti, onu da ben söylemiştim, diyordu ki Vural Savaş: "Bazı polislerin yaptığı önümüze geldiğinde aynı şeyi ben de olsam yaparım." Bu, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş'ın geçen sene söyledikleriydi. Bir Başsavcıdan, bir savcıdan, hatta bir hukuk öğrencisinden, belki bir jandarma uzman çavuşundan beklenmedik bir ifade bu. (Alkışlar)

Sayın Vural Savaş daha da ileri gidiyor, bu sene 18 Nisan seçimleri öncesinde, bir parti için "hemen kapatın, aksi halde birçok milletvekilliği ve belediye başkanlığı kazanacak" diyor; yani, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görevi bu mu, birilerine baskı yapmak mı,

birilerini gammazlamak mıdır; yoksa, varsa delilleriyle birlikte id-dianamesini hazırlayıp partinin kapatılmasını mı istemektir! Birileri mil-letvekili seçilecek tabii. Edirne'de eğer göçmenler fazlaysa orada se-çilecek olan göçmen olabilmeli, Antakya ve Hatay'da eğer Arap kökenliler fazlaysa, elbette Arap kökenli birisi seçilecek, Doğu Anadolu Bölgesinde de başka bir etnik kökenden insanlar varsa, orada seçim ya-pılıyorsa oradaki insanlar seçilecek, bundan tabii bir şey olabilir miydi. Hayır, Vural Savaş, Anayasa Mahkemesine adeta baskı yaparcasına "bu partiyi kapatın" diyordu. Biz, bu tür haddini aşan tutumlar için Bir-liğimizin gerekli tavra takınmasını bekliyorduk. Barolar Birliği yedek delegesi olarak çalışma raporuyla ilgili söyleyeceklerim budur.

Son olarak, konuyla ilgili olmamasına rağmen şunu arz etmek is-tiyorum: senelerdir Barolar Birliğimizin yöneticilerinden çoğu "Di-yarbakır'da niye Barolar Birliği kongresi yapmıyoruz, böyle bir ta-lebiniz olmuyor" diyorlar; biz, önümüzdeki 2001 yılında hepimizi Diyarbakır'da görmek istiyoruz ve bu konuda talebimiz var, desteğinizi bekliyoruz.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hüseyin Tayfun.

İşkencelerin, ölümlerin olmadığı bir Türkiye hepimizin özlemi.

Söz sırası Sayın Mehmet Nur Terzi'de; buyurun Sayın Terzi.

AV.MEHMET NUR TERZİ (İzmir Barosu Delegesi)- De-ğerli meslektaşlarım, Türkiye, demokrasisini geliştirmeye çalışan bir ülke görünmekle birlikte, hukukun üstünlüğü ilkesini özümsemeyen, hatta kanun devleti olmanın gereklerini bile yerine getirmeyen bir profil çizmekte; yanı sıra, üstün devlet ve milliyetçilik fenomeninin de-mokراسiye üstün tutulduğu bir tablo sunmakta. Oysa, tartışmasız bir

gerçek vardır ki, o da, demokrasi olmadan hukuk devleti olunamayacağıdır. Demokrasiye ulaşmak ise demokratik ilişkilerin bir yaşam biçimi olarak algılanması, toplumsal katmanlarda yaygınlaşması ve uygulanmasıyla mümkündür. Ailede başlayan, okullarda devam eden ve böylece bireyin tüm yaşamını belirleyen otoritenin üstünlüğü anlayışı, bireylerin yer aldığı kurumlara da aynen yansımaktadır. Bu nedenle, merkezi otoriter anlayışların üstün tutulduğu toplumlarda ve kurumlarda demokratik ilişkiler yeşermez.

Bilindiği üzere, Avukatlık Kanunu gereği baro organları iki yıllık süre için seçilmektedir. Bunun dışındaki TBB organları iki yıllık için seçildikleri halde, delegeler dışındaki Birlik organları dört yıl için seçilmektedir. Yasanın bu hükmünün demokratik olmaması nedeniyle TBB organlarının da iki yıl süre için seçilmesi herhalde daha doğru olacaktır.

Birlik genel kurulunun da baro genel kurulları gibi üç yılda bir yapılmasına ilişkin yasa önerisi ise barolardaki seçim süresini bir yıl daha uzattığı için demokratik bir çözüm değildir. Çözüm, Türkiye Barolar Birliği genel kurullarının da iki yılda bir yapılmasıdır. Mevcut yasa değiştirilmedikçe yapılması gereken ise demokrasiyi daha fazla işler kılabilmek için yaratıcı formüller geliştirmektir. Örneğin, iki yılın sonunda bütün organların yedekleriyle birlikte istifa edip yeniden seçilmesi gibi. Bu nedenle, şu anda yapmakta olduğumuz genel kurulda Birlik organlarının tümüyle istifa etmiş olmayı düşünmelerini, hatta istifa etmiş olmalarını dilerdim.

Barolar ve Barolar Birliği, demokrasiyi ve hukukun üstünlüğü ilkesini savunmakla kalmayıp, hayata geçirmek konusunda kanımca birinci derece sorumludurlar. Ülkenin siyasi yapısını, kanunların yetersizliğini ya da devletin yönetsel organlarının olumsuzluklarını mazeret olarak kabul edemezler. Bu nedenle, baroların yüzleri, devlete değil topluma dönük olmalıdır. Türkiye'de sadece hukuku savunmak bile mu-

halif olmak anlamına geldiği için barolar muhalif olmak durumundadır. Muhalif olmak düşüncesi rahatsızlık yaratmamalı, aksine, toplumsal değişime ve dönüşüme öncülük ettiği için heyecan vermelidir.

Türkiye Barolar Birliği Yönetimine bir başka eleştirim ise, öncelikle bu heyecanı duymadığı için olacaktır; yönetimin, aktif hukuki mücadele gücü sergilemeyip, bir devlet organı anlayışıyla yönetim tarzını benimsediğini belirtmek isterim. Siyasal yönetimlerden katılımcı demokrasi talep edenlerin öncelikle kendi organlarında daha fazla katılımcılığı gerçekleştirme yükümlülüğü vardır. Oysa, Birlik Yönetimi, içine kapanık bir tarz sergileyerek daha fazla katılımcılığı nasıl sağlıyorum diye düşünmeden, bunun formüllerini aramadan kararlarını merkezi bir anlayışla oluşturmaktadır.

Bir başka sorun ise ulusal hukuk ve ulusal kavramları öne çıkaran evrensel ve ulusal üstü hukuk ve onun kavramlarını gündemin ön sırasına koymayan anlayıştır. Örneğin, Türkiye'nin imzalamadığı veya imzalamaktan kaçındığı veya çekince koyduğu pek çok uluslararası sözleşme ve protokol vardır. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesinin ölüm cezasını kaldıran 2 nolu protokolü, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Haklar Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 4, 6 ve 7 nolu ek protokolleri, mülteci kabulünde coğrafi çekinceyi kaldırmayan Birleşmiş Milletler Cenevre Sözleşmesine bağlı 1967 protokolü bunların belli başlıcalarıdır. Bunların içeriğini burada fazla açmak istemiyorum vaktinizi almamak için.

Ne Türkiye Barolar Birliği ne de Barolar, özellikle insan hakları alanındaki bu sözleşme ve protokollerin imzalanması ya da çekincelerinin kaldırılması için baskı unsuru olmayı başaramamışlardır. Aynı anlayış nedeniyle Türkiye Barolar Birliğinin uluslararası ilişkileri de zayıftır. Uluslararası Barolar Birliği üyesi olunması, çalışma raporunda açıklanan bazı dış toplantılara katılınması pratikte bir anlam ifade etmemiştir. Bu ilişkiler etkili sonuç doğurmamıştır.

Bugün ülkemizde tıp, mühendislik ve diğer pozitif bilim alanlarındaki meslek örgütlerinin uluslararası ilişkileri ve etkileşimleri barolarla kıyaslandığında, hukuk alanındaki gelişmenin niye bu kadar zayıf kaldığı kolayca anlaşılır. Türkiye Barolar Birliğinin 1997-1999 döneminde uluslararası ilişkiler için ayırdığı harcama miktarının sıfır oluşu da bir tesadüf değildir.

Türkiye Barolar Birliği bünyesinde İnsan Hakları Komisyonu kurulduğunu memnuniyetle öğrenmiş bulunmaktayım; ancak, aynı merkezi yönetsel anlayış, kendisini bu komisyonun kurulmasında da göstermiştir. Türkiye Barolar Birliği, düşüncesini barolarla ve delegelerle tartışmadan, fikirlerini almadan ve katılımlarını sağlamadan çok önemli bir komisyon oluşturmuştur ve ayrıntılı açıklama yapma gereği duymaksızın barolarla, belirledikleri faaliyetlere katılma çağrısında bulunmuştur. Türkiye Barolar Birliği, gecikmekle birlikte bir adım atmıştır, bu adımın başarılı olması ise izlenecek yola bağlıdır.

İstanbul ve İzmir Barosu bünyesinde insan hakları merkezlerinin birkaç yıldan beri faaliyetlerini sürdürdüğü bilinmektedir. İnsan hakları alanında çalışma yapan başka barolar da vardır. Türkiye Barolar Birliği İnsan Hakları Komisyonu, baroların insan hakları merkezleri ya da komisyonlarıyla aktif işbirliğine giderek ve kararları birlikte oluşturarak çok önemli bir rol üstlenebilir. İnsan hakları ihlallerinin hukuki dayanaklarının ortadan kaldırılması için hukuksal muhalefet yoluyla hukuk devletine uzanan yolda mesafe kat edebilir.

AİHM tarafından verilen Türkiye'yle ilgili TBKP, Sosyalist Parti, İncal davası gibi pek çok karar henüz uygulanmış değildir. Bu alanda Türkiye Barolar Birliğinin, kararların yerine getirilmesi konusunda etkin bir tavır sergilediği söylenemez. Örneğin, Özbekistan muhaliflerinden Rustam Mamat Kulov ve Zeynettin Askarov yakalandıktan sonra Türkiye'nin, kendilerine mülteci statüsü tanımayacağını ve iade edileceğini

düşündüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmuşlar ve ihtiyati tedbir kararı verilmesini istemişlerdir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, iade edildikleri takdirde, başvurucuların Özbekistan'da ağır insan hakları ihlallerine maruz kalacağı nedeniyle iade edilmemeleri için tedbir kararı vermiştir. Türkiye Devleti ise Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yolladığı yazıda, Özbekistan ile ikili ilişkileri zedelemek pahasına iade etmeyeceğini söylemesine ve tedbir kararına rağmen adı geçen kişileri 26 Nisan 1999 tarihinde iade etmiştir. Dehşet verici bu durum karşısında ne barolardan ne de diğer barolardan bir ses çıkmamıştır. Duymadığım bir ses varsa, şimdiden özür dilerim.

Uygulanmayan diğer kararlara ilişkin ise yapılan yazılı açıklamaların sonuç doğurmadığı ve yetersiz kaldığı da açıktır.

Bu nedenle, yapılması gereken, özellikle mahkeme kararlarının uygulanmasını sağlamak için Türkiye genelinde çok etkin ve yaygın bir kampanya başlatmaktır. Kampanya boyunca avukatlara çağrı yapılarak adli ve idari kurumlardan savcı ve yargıçlardan sözleşme normlarına uygun davranmaları, sözleşmeyi bir kanun gibi algılamaları için ısrarlı talepte bulunmaları istenmelidir. Sözleşmenin Türkiye'de benimsenmesi ve uygulanması büyük ölçüde avukatların ve baroların mücadelesiyle mümkün olacaktır. Kararların yerine getirilmesi, yalnızca başvuruya konu davanın spesifik çözümünü sağlamayacak, aynı zamanda, ülkede mevcut antidemokratik yasal düzenlemelerin ortadan kaldırılmasını da sağlayacaktır.

Özetle, bu kampanya konusunun genel kurul iradesine sunulmasını ve sonuç bildirgesinde yer almasını istemekteyim.

Değerli delegeler, değerli meslektaşlar; şu ana kadar yaptığım konuşma kişisel bir konuşmaydı, şu andan itibaren yapacağım konuşma ise Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunda görev alan İzmir Delegesi hariç, İzmir Barosu delegasyonunu temsilen yapılmaktadır.

İzmir Barosu delegeleri olarak 18 Kasım 1998 tarihinde Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına başvuruda bulunarak kamuoyunda Ege Zey-

tincilik olayı olarak yansıyan konudaki davranışı nedeniyle Birlik Başkanı Sayın Eralp Özgen'in istifasını talep etmiştik. Halen önemini koruduğuna inandığım bu konunun, Avukatlık Kanunu ve meslek etiği bakımından yeterince tartışılmadığı ve aydınlanmadığı görüşündeyiz. Sayın Başkanın aramızda olmaması sebebiyle konu bu genel kurulda da değerlendirilemeyecektir.

Bu sebeple ve ayrıca, Türkiye Barolar Birliğinin, avukatlık mesleğinin sorunlarına ve mesleğimize yönelik sistemli saldırılara karşı yeterli etkinlik gösteremediği ve ağırlık koyamadığı gerekçesiyle mali konuları ayrı tutarak çekimser oy verme kararı almış bulunmaktayız.

Teşekkür ederim. Saygılarımla. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mehmet Nur Terzi'ye teşekkür ediyoruz.

Söz sırası Sayın Av.Ergin Cinmen'de; buyurun Sayın Cinmen.

AV.ERGIN CİNMEN (İstanbul Barosu Delegatesi) - Efendim, önce ben konuşmamı 5 dakikayla sınırlamak istiyorum. (Alkışlar) Lütfen tam 5 inci dakikada bana ikaz ederseniz 1 dakika daha benim olabilir, 6 dakika olur.

Bu ana kadar söylenen şeyleri bir tarafa bırakıyorum, hepsine katıldığımı söylüyorum. Bana göre, söylenmemiş bazı konular üzerinde dikkat çekmek istiyorum. Birbirinden bağımsız konulardır, bir bütünlük arz etmiyor.

Birinci isteğim, bir kere, şimdi yeni bir Meclis kuruldu, yeni bütçe ortaya çıkacak. Hepimizin, tek tek bu bütçe üzerinde, yargıya ayrılan payla ilgili olarak etkin bir çalışma yapılmasını istiyorum. % 1'e varmayan bir payı var yargının. Bu, hepimizin sorunudur. Birinci olarak bunu diliyorum.

İkinci olarak, Barolar Birliğinden tarafımıza gönderilmiş olan tebliğler vardı, bunlardan 17.12.1998 tarihli Sayın Eralp Özgen'in ko-

nuşmasında bir ibare vardı, bu ibar de avukatlığın önündeki beş yılla ilgili bir arama konferansı düzenleyecekti. Şimdi, bununla ilgili herhangi bir şey oldu mu, bunu öğrenmek istiyorum; çünkü, avukatlığın sorunlarıyla ilgili olarak ortak aklın bulunmasının tekniği var, bunlar da arama konferanslarıyla ortaya çıkıyor. Bununla ilgili bir bilgi almak istiyorum.

Üçüncü olarak, benden önce de söylendi, ne yazık ki, bu Erol Evcil ile ilgili olan, Sayın Birlik Başkanının –kendisine acil şifalar diliyorum– vermiş olduğu raporla ilgili kamuoyu tartışmalarıdır. Bu, bugün de henüz bitmiş değildir diye düşünüyorum. Erol Evcil, kamu vicdanında bilinen bir insandır ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı, 35 bin avukatın arasından seçilen tek bir avukattır. Bundan sonraki dönemle ilgili Barolar Birliğimizin, gelişmelerle ilgili olarak insanları rahatlatacak, sadece avukatlar değil, bütün toplumun gözü bizde, özellikle bu son seçimden sonra da bu iyice ortaya çıktı, herkesi rahatlatacak kararlar alıp kamuoyuna doyurucu bilgiler vermesini diliyorum.

Dördüncü talebim ise şu; Talep değil, bir izlenimim, o da değil, belki bir yaklaşımım. Şimdi, kırk yılını doldurmuş meslektaşlarımıza plaketter verildi ve Türk avukatlarının şükranları sunuldu. Ben Türküm, bu konuda hiçbir sorunum yok; ama, böylesi bir etnik kökenle kendisini tanımlamamış Türkiye Cumhuriyeti yurttaş meslektaşlarım var benim. Örneğin, benim onbeş yıldır ortağım bir Ermeni; kendisini Ermeni olarak gören, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından da iftiharla bahseden bir meslektaşım vardır. Ben doğdum büyüdüm, hep karşımızda bir Süleyman Demirel vardır, devamlı olarak dile getirmeye başladığı bir şey vardır anayasal vatandaşlık; yani, burada Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının ön plana çıkması ve üst kimlikle herkesin çok rahat olarak uyuşması.

Şimdi, acaba, Barolar Birliği gibi ortak menfaatleri dile getiren, ortak çıkarları savunan ve herkesi, kendisini nasıl hissederse hissetsin, hu-

kukçu kimliğiyle kendisini de o yapının içinde temsil ettiğini düşünememeslektelerimizi hiç kırmayacak bir şekilde, o güzel berrak, bütün dünyanın birleştiği o anayasal vatandaşlık ibaresi artık yavaş yavaş daha çok dillere getirilmez mi böylesi bir saygın kurum tarafından?

Ve nihayet beş; biraz sonra önergeler okunacak, bu önergelerin içerisinde de vardır; hep derdimiz var bizim; basın yok, şu yok, bu yok, kamusal ilgi nerede; çünkü, biz, bir baskı grubuyuz; kamusal ilgi niçin oluşmuyor; çünkü, hep geleneksel bir şekilde derdimizi anlatmaya çalıştık. En vahim olaylarda da vahim sayılmayan olaylarla da ne yaptık, basın toplantısı yaptık, basın açıklaması yaptık. Tek tek insanlarımızı bir türlü buna katamadık. Şunlar yapılabilir mi acaba:

Herhangi bir olayda mesleğimizi çok ilgilendiren veya Türkiye'nin genel yapısını çok ilgilendiren bir olayda tek tek bütün meslektaşlarımızın tepkilerini yöneltebilir miyiz? Örnek veriyorum: Hepimizin son derecede ilgisini çeken bir konuda belli bir organizasyon içerisinde binlerce avukat belli bir yeri faks yağmuruna tutabilir mi? Yani bu ne demektir; bu durumda, diyelim, o faks yağmuru kurumların fakslarını belki kilitleyecek; çünkü, çok ciddi bir ihlal yapılmıştır ve tepkimizi ciddi olarak dile getirmek istiyoruz biz. Acaba öyle bir örgütlenmeye gidilebilir mi?

Verilecek bir kararla binlerce meslektaşımız bir tek yere, bir tek faksa veya o fakslara bu, Adalet Bakanlığıysa, İçişleri Bakanlığıysa, polis teşkilatıysa, buraya ciddi tepkilerini bu faks aracılığıyla, ama belli bir merkezden, belli bir organizasyonla yapılabilecek bir şeydir bu, bu belki Barolar Birliği bünyesinde yapılabilir, belki bunun dışında değişik baroların bu konuda antantıyla belki yapılabilir ve uzun bir süreci gös- teren, takip eden bir protesto fakslarını acaba biz organize edebilir miyiz? Bu durumda günlerce süren bir tepki meydana gelebilir.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Av.Ergin Cinmen'e teşekkür ediyoruz.

Son konuşmacı Sayın Av.Mustafa Ufacık; buyurun Sayın Ufacık.

AV.MUSTAFA UFACIK (İzmir Barosu Delegesi) - Sayın Divan, değerli konuklar ve saygıdeğer arkadaşlarım; İzmir Barosu delegesiyim, ancak yakamda Denizli Barosu kokartını taşıyorum; bizi konuk ettikleri için İzmir Barosu Delegesi olarak ve Barolar Birliği çatısı altında kendilerine teşekkür ediyoruz. Ancak, benim bu konuda bir zerenişim var. Elbette, gittiğimiz konuk olduğumuz barolar bizi çok güzel ağırlıyorlar, ellerinden gelen her çabayı gösteriyorlar; ancak, bir gerçek var ki, bunu her yerde görüyoruz, burada da gördük; genel kurula bugün başladık ve bugün bitiriyoruz. Oysa, çok ağır sorunlarımız var. Özellikle 1980'den sonra bu sorunlar ağırlaşarak, artarak devam ediyor, üst üste yığılıyor; ülkenin sorunları ve ona bağlı olarak savunmanın sorunları, yargının sorunları daha da çözümsüzlüğe gidiyor. O nedenle, olağanüstü genel kurul toplantılarını belli yerlerde yapmak koşuluyla genel kurullarımızı Ankara'da ya da illerde yapacaksa belli bir yerde belli günleri de kapsayacak şekilde ve ana konuları de belirlemek kaydıyla sorunlarımızı daha da özgünleştiresek, daha da açsak, daha da anlaşılır kılsak. Ben öncelikle bunu istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 25. Olağan Genel Kurulumuzu yaptığımız bu yılda da, biraz evvel belirttiğim gibi, ülkemizin ve mesleğimizin sorunları ağırlaşarak devam etmektedir. Sizlere, hepinizin bildiği 12 Mart sürecini, 24 Ocak kararlarının alınışını, 12 Eylül askeri darbesini, arkasından 1982 Anayasasını ve onun buyruğunda çıkarılan antidemokratik yasaları anlatacak değilim. Ancak, temel hak ve özgürlüklerin özünü ortadan kaldıran, çalışanların haklarını güvence altına almayan, insan haklarına aykırı anayasal ve yasal düzenlemelerin değiştirilmeden muhafaza edilmesini bir aydın vatandaş ve hukukçu olarak içime sindiremiyorum.

24 Ocak kararlarının ilanından ve 12 Eylül ihtilalinin yapılmasından 19 yıl geçmesine karşın, sağlık, eğitim, ekonomi ve hukukta ne gibi gelişmeler sağlandı? Milli gelirin her yıl arttığı ve ülkenin sürekli zenginleştiğinin söylenmesine karşın, halkın eğitimi, sağlığı, iş bulma, çalışma ve yeterli ücret alma ve benzeri hakları siyasal iktidarlara sağlanmamış emekçi halk ve yoksul köylü sürekli yoksulluğa itilmiş, aşığıya itilmiş ve pahalılık cehenneminde boğulur hale getirilmiştir.

Buna mukabil, azınlık olan büyük sermaye çevreleri, yaptıkları sömürü ve elde ettikleri ayrıcalıklarla milli gelirin çoğuna el koymaya devam etmektedirler. Yapılan yolsuzluklar, bu düzenlemelerin ve uygulamaların ürünüdür. Hukuk da bu düzenin tasallutu altındadır aslında.

Ekonomiyi ve altyapıyı belirleyenler, doğal olarak hukuku da belirlemektedirler.

Her şeyin parayla alınıp satıldığı değerler sisteminde, hukukun dar bir alana sıkıştırılması, yargı süreçlerinin işletilmemesi, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesinin sağlanmaması, sav-savunma-karar üçgeninde avukata yeterli önem ve değerin verilmemesi, dolayısıyla, toplumsal hayatta hukukun üstünlüğünün sağlanamaması ve hukuk devletine ulaşılamaması bundandır.

Eşitliğin ve özgürlüğün bulunmadığı ve örgütlü toplum olma koşullarının yaratılmadığı bir toplumda bilgiye nasıl ulaşacağız, bilgiden nasıl yararlanacağız? Üretilen değerleri görüp onlardan nasıl hakça pay alacağız? Bu mümkün müdür?

Değerli meslektaşlarım, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine imza atmak suretiyle Avrupa İnsan Hakları Komisyonu ve Mahkemesi kararlarına uymayı kabul eden ve mevzuatını da buna göre uyarlamayı taahhüt etmek suretiyle Avrupa Birliğine girmeye çalışan Türkiye'de, si-

yasal iktidarlar, yargı organları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kurallarını dikkate almadan karar vermeye devam ettiği için insan hakları ihlalcisi ülke konumundan kurtulamamakta ve sürekli tazminat ödemeye mecbur kalmaktadır. Bunun için, öncelikle, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin güvence altına aldığı hakların iç hukukta eksiksiz yer almasının sağlanması ve düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Öte yandan, iç hukukta yasal düzenlemeler yapıncaya değin, sözleşme hükümlerinin yargı organlarınca hükme yansıtılması suretiyle hak ihlalleri azaltılabilir ve Strazburg'a gitme koşulları minimuma indirilebilir.

Ancak, her şeye rağmen, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden bir karar çıktığında ihlalin durdurulması, ihlalin neden olduğu zararın tamir edilmesi ve üçüncü olarak da bir daha tekrarının önlenmesi devletten istenmektedir.

Gerek düşünce özgürlüğünün ihlali, gerekse DGM'nin adil yargılama yapmadığı, gerekse diğer konularda Türkiye hakkında verilen kararların ve bundan sonra verilecek kararların uygulanması anlamında avukatlara, barolara ve Türkiye Barolar Birliğine önemli görevler düşmektedir.

Değerli arkadaşlarım, bu vesileyle DGM konusuna değinmek istiyorum. 12 Mart sonrasında Anayasanın 136 ncı maddesine eklenen bir fıkrayla ilk kez yargı sistemimize giren Devlet Güvenlik Mahkemeleri, sonradan Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararına göre mevzuatımızdan çıkarılmışsa da, 1982 Anayasasıyla yargı sistemimiz içerisinde özenle yerleştirilmiştir. Halen yargı sistemi içerisinde varlığını sürdüren ve kuruluşuyla yargılama yöntemleriyle haksız yargı, bağımsız yargı, doğal yargıç gibi hukukun temel kavramlarıyla çelişen DGM'ler sürekli eleştirilip, hukuk devletinde bu tür olağanüstü mah-

kemelere yer olmadığı vurgulana gelmiştir. Bu konuda İzmir Barosunun hazırlayıp yayınladığı Devlet Güvenlik Mahkemeleri raporuna göre, adil yargılama ilkesinin, Anayasa, Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesiyle korunan ve hiçbir istisna içermeyen mutlaka bir insan hakkı olduğu, sanık hakları olarak da nitelenebilecek adil yargılama ilkesinin ihlalinin hukuk devletini temelinden zedeleyici, bu nedenle, hukuk devleti olmanın gereği olarak Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması gerektiği kanaat ve sonucuna varmıştır. Bu nedenle, Barolar Birliği raporunda belirtildiği şekilde, asker üyenin, Devlet Güvenlik Mahkemeleri yapısından çıkarılması suretiyle Devlet Güvenlik Mahkemelerindeki yargılamalarda adil yargılama ilkesinin gerçekleşeceği sonucuna varamayız. Türkiye Barolar Birliği Yönetiminin de bu konuda Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması doğrultusunda çalışma yapmasını ve bunun olanaklarını, dinamiklerini yaratmasını beklemekteyiz.

Değerli arkadaşlar, özellikle Devlet Güvenlik Mahkemeleri kapsamına giren suçlardan yargılanan sanıkların savunulması öteden beri bizim açımızdan sorun olmakta, çoğu kere sanık ile sanığı savunan avukat özdeşleştirilmekte; bu tür davalarda avukatlar, zorluklara ve hatta tehlikelere maruz kalmaktadırlar. Arkadaşlarımın değinmiş olmasına rağmen, ben de bu konudaki görüşlerimi aktarmadan geçemiyorum.

Güncel olması nedeniyle Zeki Rüzgar davası ve yine Abdullah Öcalan davalarındaki olaylar bellidir. Ankara'da yargılanan avukat arkadaşımızın avukatlık statüsü bir tarafa bırakılarak aramalardan geçirmek suretiyle soruşturmalardan geçirmek suretiyle yargılama süreçlerine tabi tutulmuştur. Bugün de bilgi çağına girdiğimiz 2000'li yıllara geçtiğimiz bir dönemde bunu ibretle seyretmekteyiz, dehşetle seyretmekteyiz. Aynı şekilde, Öcalan davasında görev alan savunman avukat arkadaşlarımıza, kriz merkezlerince ve yargı organlarınca çeşitli

zorluklar çıkarılmakta ve onun ötesinde, görünmez bir biçimde saldırılara açık bir biçimde saldırılara ve baskılara maruz kalmaktadırlar. Bunların önlenmesi, tüm hukukçuların, baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin görevi cümlesindedir.

Önemle değinmek istediğim diğer bir konu ise, Gaziantep'te yapılan genel kurulda kabul edilip sonuç bildirdiğine alınan ve iç hukuk kuralı haline gelen uluslararası sözleşmelerin iç hukukta uygulanırlılığının sağlanması konusunda yeterli çalışmanın yapılmadığını düşünmekteyim. İç hukuk kuralı haline gelen uluslararası sözleşmelerin yasalara yerleştirilmesi gerekirse de, uyarılama yapılmadığı takdirde, adı geçen uluslararası sözleşmelerin hükümlerinin uyuşmazlık hallerinde nasıl uygulanacağını, hukuk öğreticisi dışında avukatlarca da tartışılması gereklidir. Bu konuda baroların ve Birliğimizin çalışma yapmasının yararlı olacağını düşünmekteyim.

Değerli arkadaşlar, diğer bir konu da, Birliğimizin faaliyet raporunda kısaca değinildiği şekilde, (MAİ) Çok Taraflı Yatırım Anlaşmasıdır. Basında çıkan haberlere ve bilim adamı olarak algıladığım kimi kişilerin yorumlarına göre, uluslararası tekellerin ve onların mensubu bulunduğu büyük devletlerin, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve benzeri devletlere kabul ettirmek istediği ekonomik imtiyaz anlaşmalarıyla ücret, sermaye, kar ve kar transferleri yeni esaslara bağlanmak suretiyle yeni dünya düzeni şekillendirilmektedir.

Bugüne kadar emperyalist tekellere, gümrük birliğine, IMF ve Dünya Bankasına verilen imtiyazlar doğrultusunda politikalar belirlenmekte, eğitimden sağlığa, işçi ve memur ücretlerinden sosyal güvenliğe, tarım ve hayvancılıktan doğa ve yeraltı kaynaklarına, enerjiden ulaşım ve idareden siyasi yapılanmaya kadar tüm alanlar, emekçi sınıf ve tabakalar aleyhine belli bir azınlığın çıkarlarına hizmet eder hale getirilmiş bulunmaktadır. Bu konuda toplum, bilgi açlığı içindedir. Halk, örgütsüz olduğu için olayları sessizce izlemektedir. Genel olarak hal-

kımızı ve özellikle avukatları bilgilendirmek için kişisel ve kurumsal düzeyde yapılan çalışmalar yetersizdir. Umulur ki, başta barolar olmak üzere, Barolar Birliği, sendikalar, adalet ve yargı kuruluşları, üniversiteler ve benzeri kuruluşlar bireysel ya da ortak çalışma yapsınlar ve halka dayatılan, ülkemize dayatılan kapitülasyon anlaşmasını reddetsinler.

Sayın meslektaşlarım, gerek mesleğimizin sorunları gerekse ülke sorunları iç içedir. Mesleğimizin sorunlarına ve ülkenin sorunlarına değerli meslektaşlarım değindi. Bunlar üst üste yığıldı ve bunların hepsi çözüm bekliyor; ancak, bir tanesi daha var ki, hemen buna değinip konuşmamı bitirmek istiyorum.

Bir konu da, infaz hukukunu ilgilendiren ve cezaevleri konusunu sürekli medya kurumları değerlendirmekte, hukukçulardan ziyade cezaevlerinin düzenlenmesini, infaz hukukunun uygulanmasını onlar belirlemekte, bizler de onlardan öğrenmeye çalışmaktayız.

Mevzuatımıza göre cezaevleri çeşitli tipte kurulmuş olsa da koğuş sistemine göre inşa edildiklerinden ve iki başlı yönetildiklerinden bunlarda çağdaş yönetim ilkelerine uyulmadığından tutuklu ve hükümlülere gerekli iyi uygulamalar yapılmamakta, tutuklu ve hükümlülerle yönetim arasında sorunlar çıkmakta. Bu durum, dolayısıyla avukatları da bizleri de ilgilendirmektedir.

Cezaevlerinde olaylar çıktığında cezaevleri hatırlanmakta, özellikle düşüncesinden dolayı cezaevinde yatan hükümlülerin hücre tipi cezaevlerine konulduğu takdirde sorunların çözüleceği gibi bir yanılsamanın içine girilmektedir.

Hükümlü olmalarından dolayı özgürlüklerinden yoksun kalan insanların bu durumu doğal ise de insani ihtiyaçlarının sağlanması, tutuklu ve mahkum haklarını kullanabilmeleri ve topluma yeniden kazandırılabilmelerinin yolu çağdaş infaz kurallarının bulunup

uygulanmasıyla mümkündür. Bu konuda Birleşmiş Milletlerin kabul ettiği minimum standartlar ölçü olarak alınabilir. Bunların dışında ölçüler, değerler, barolarca, Barolar Birliğince birlikte tartışılarak saptanabilir düşüncesindeyim.

Mevcut cezaevlerinde fiziksel yetersizliklerin olduğu bilinmekle beraber, özellikle sağlık, hastalık ve hukuksal konularda baroların ve tabip odalarının idareye yardımcı olabileceğini; nitekim, çok kritik dönemlerde istek halinde bunlar yerine getirilmiştir. Bu konularda cezaevlerinde, insan hakları kuruluşlarıyla birlikte cezaevleri ziyaretlerine imkan tanınması gerektiğini düşünmekteyim. Bu konuda da Birliğin çalışmalarını olumlu buluyor, bunların daha iyi organize edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Son söz olarak diğerlerine değinmeyeceğim, gönlümüz odur ki, isteğimiz odur ki, tüm hukukçuların, barolar aracılığıyla Barolar Birliği aracılığıyla öncelikle hukuksal sorunlarımız konusunda, demokratik açılımlar konusunda aktif çalışma içinde olalım. Türkiye'nin geleceğini sadece TÜSİAD'lar belirlemesin, Türkiye'nin geleceğini sadece Odalar Birliği belirlemesin, Türkiye'nin geleceği konusunda, güneydoğu sorunun çözümü konusunda sadece onların raporları medyada bütün insanlara tek çözümmüş gibi aktarılsın. Ben, meslektaşlarımın performansının güçlü olduğunu biliyorum. Mesleğimizin, Barolar Birliğimizin, barolarımızın bu konuda aktif ve mücadeleci bir tavır sergiledikleri takdirde bunların üstesinden belli oranlarda gelebileceğimizi düşünüyorum.

Bu vesileyle hepinize sevgiler ve saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ufacık'a teşekkür ediyoruz.

Gündemin 7 nci maddesi üzerindeki konuşmalar sona ermiştir.

AV.ÖMER DEDEOĞLU (Tokat Barosu Delegatesi) - Sayın Başkan, söz alan arkadaşların isimlerini okuduktan sonra "daha sonra da arkadaşlarımız söz almak isterlerse söz vereceğim" demiştiniz...

BAŞKAN : Buyurun sayın meslektaşım.

AV.ÖMER DEDEOĞLU (Tokat Barosu Delegatesi) - Aslında benim söyleyeceğim konu dilek ve temenniler kısmında da söylenebilirdi, ama konuşan arkadaşlar çoğu kez dilek ve temenniler kısmında söylenecek sözleri burada söyledikleri için, dilek ve temenniler kısmında da çoğu zaman dinleyici bulunmadığını bildiğim için şimdi konuşmayı uygun gördüm ve uzun bir konuşma yapmak niyetinde de değilim.

Konuşan arkadaşlar, dikkat ettim, hep yasalardan, yasaların noksanlığından şikayette bulundular; Ceza Yasasından, Usul Yasasından ve Avukatlık Yasasından. Elbette ki, bu şikayetlerinde arkadaşlar haklılardı; ama, bu yasaları değiştirmek bizim görevimiz değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi. Böyle olunca da, yasaların nasıl değiştirildiğini bilmekte yarar görüyorum.

Değerli arkadaşlarım, eğer, yasa bir milletvekili tarafından yapılırsa teklif, Bakanlar Kurulu tarafından yapılırsa tasarı oluyor; ama, bu teklif ve tasarıların hepsi çoğu kez yasalaşmıyor. Nedeni ise, tasarı ve teklifler önce komisyona –bazı arkadaşlar elbette ki yasanın nasıl yapıldığını bilirler; ama, benim anlatmak istediğim konu o değil, benim değimek istediğim konu başka– gidiyor, komisyonlarda partiler güçleri oranında temsil ediliyorlar; eğer, bu komisyonlarda bütün partiler, yasa teklifi veya tasarısı üzerinde birleşirlerse onun yasalaşması kolay oluyor.

Değerli arkadaşlar, 1980 öncesi Parlamenteoda görev almış bir arkadaşınız olarak, bu yasaların nasıl olur da daha çabuk çıkabileceğini anlatmak için başlangıçta böyle bir girişte bulunmayı uygun gördüm.

Bizim bir hocamız vardı,  derdi ki: "Eskiden herkes her şeyi Allah'tan bekler, şimdi herkes her şeyi devletten bekliyor." Konuşan arkadaşlardan anladığıma göre de bütün meslektaşlarımız, yapılacak işleri Türkiye Barolar Birliğinden bekler hale gelmiş. (Alkışlar) Halbuki, Türkiye Barolar Birliğinin tek başına bu yasaların çıkmasında fazlaca etkili olacağını zannetmiyorum, zaten etkili de olamıyor. Bazı arkadaşlar zannediyorlar ki, Mecliste Şu kadar hukukçu var –o kadar da fazla değil artık, son rakamı bilmiyorum, 66'ya inmiŐ– bu arkadaşlar isteseler bu yasalar derhal çıkar, hiç de g r nd Ğu gibi değildir. Biraz evvel arz ettiğim gibi, bütün parti grupları, grup başkanvekilleri, bir yasanın komisyonlardan g ctikten sonra çıkması konusunda anlaŐırlarsa, öncelik ve ivedilikle bu Meclis Genel Kuruluna iner ve böyle bir yasanın çıkması da kolaylaŐır. Bunun için görev sadece Barolar Birliğine düŐmez. Bu görev, aslında, her baroya d Őt Đu takdirde daha kolaylaŐır. Şöyle ki: Barolarımızda her partiden meslektaşımız var, bunlar, illerindeki milletvekillerini etkiledikleri takdirde bu yasaların Meclisten çıkması daha kolay olur düşüncesindeyim. Bunun pratikte örnekleri de olmuştur. Bir tarihte Ziraat Bankası çalıŐanlarına % 50 fazla tazminat  denmesi Şeklinde yasa tasarısı Meclise geldiği zaman, tanıdığım tanımadığım, Ziraat Bankalı veya onun yakını ne kadar insan varsa bu yasanın çıkması konusunda benim yardımcı olmamı istedi ve bunu sadece benden istemedi, o dönemde Parlamentoda görev alan tüm arkadaşlardan istedi ve yasa bir gecede çıkarıldı. Yine bir günde 5 yasa değişikliğinin yapıldığı bu Mecliste görüldü. Onun için, eğer, biz, başta Avukatlık Yasasının öncelikle ivedilikle çıkmasını istiyorsak yapacağımız Şey, bütün barolara ve barolarda bulunan meslektaşlarıma düşmektedir. Bunu anlatmak için söz aldım.

Beni dinlediğiniz için teşekkür eder saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Dedeoğlu'na teşekkür ediyoruz.

Yapılan eleştirilere ve önerilere karşın Birlik Yönetim Kurulu adına cevap vermek isteyen var mı acaba?

Sayın Başkanvekilimiz, buyurun.

AV.BURHAN KARAÇELİK (TBB Başkanvekili)- Değerli arkadaşlarım, söz alan arkadaşlarımızın çoğu, Yönetim Kurulunu eleştirmekten ziyade mesleğin, ülkenin, yargının, meslektaşların genel sorunlarına değindiler. Bu da, onların yapmaları gereken işlevleriydi.

Bazı öneri ve eleştiriler, yasa değişikliğini veya yasa çıkarılmasını gerektiriyor. Sayın Ömer Dedeoğlu ile beraber ben de Türkiye Büyük Millet Meclisinde Zonguldak Milletvekili olarak görev yaptım. Meclis İçtüzüğü ve Meclis trafiğinin ne olduğunu yakından görmüş yaşamış bir arkadaşınızım.

Bunun dışında Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu olarak, yasa çıkarılması, yasa değiştirilmesi gerekli konularda başbakanlarla, ilgili bakanlarla, parti genel başkanlarıyla, parti grup başkanvekilleriyle gittik tek tek görüştük, Cumhurbaşkanıyla da gerektiğinde gittik görüştük, ricalarımızı, önerilerimizi, isteklerimizi aktardık. Şu bir Avukatlık Kanunu dahi iki dönem kadük olmaktan kurtaramadık.

Değerli arkadaşlarım şimdi haklı olarak diyorlar ki: "Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Kanunu çıktı." Evet çıktı, niye çıktı; çünkü, Maliye Bakanlığı sahip çıktı da onun için çıktı; ama, bugüne kadar gelmiş geçmiş Adalet Bakanları ciddi olarak bizim sorunlarımıza sahip çıkmadılar. Söylemek mecburiyetindeyiz. Bunu, savunma için söylemiyorum, içimiz yanıyor olarak sizlere söylüyorum. Zannediyor musunuz ki biz rahatız, zannediyor musunuz ki biz uyuyoruz; ama, yapamıyoruz, bunu söylüyoruz, kabul ediyoruz; gücümüz yetmiyor, sahip çıkan yok.

Geçen dönem 101 hukukçu milletvekili vardı, bunları tek tek ben Meclisle irtibat kurarak tespit ettim, kendilerinden rica ettik, katkı sağlamalarını, davalarımıza sahip çıkmalarını istedik; maalesef, birkaçının dışında bizim sorunlarımıza ciddiyetle değinen olmadı. Avukat Adalet Bakanları dahi bize sahip çıkmadı. Bunları, arkadaşlarımızın eleş-

tirilerinden yakınma olarak değil, devletin yaptıklarından yakınma olarak sizlere söylemeyi gerekli gördüm.

Bütün bunları anlattıktan sonra, isterseniz, tek tek arkadaşlarımızın önemli eleştirilerine değinelim.

Birdal Ertuğrul arkadaşımızın birçok öneri ve görüşüne elbette ki biz de katılıyoruz; bakıyorum, bazıları dilek temenni niteliğinde.

Arkadaşımız, g eçen genel kurulda önerdikleri hususların yerine getirilmediğini söylüyor; bir bakıma da doğru söylüyor; ama, arkadaşımızın o önerileri büyük çapta parasal olanağa bağlı önerilerdi; ama, raporumuzda da açıkladığımız gibi, maalesef, arkadaşlarımız kusura bakmasınlar, barolar, ödentilerini gereği gibi ve zamanında ödemiyorlar. Türkiye Barolar Birliğinin başka kaynağı var mı? Hiçbir yerden parasal kaynağı yok. Odalar ve Borsalar Birliği öncü oluyorsa, sendikalar bu memlekette ön planda görünüyorsa, parasal kaynakları, parasal güçleri var, ondan. Noterler Birliğinin parasal gücü var, herşeyi yapıyor; ama, yıllardır söylenen avukat evini Türkiye Barolar Birliği istemiyor mu zannediyorsunuz? Hangi olanakla kuracağız?!

Avukatların ödentilerini tahsil edemeyip Barolar Birliğine ödemeyen arkadaşlarımız, o avukat evinin kurulmasına hangi güçle katkıda bulunacaklar? Ayda 60 milyon lirayı hangi avukat arkadaşımızdan alabilecekler? Bunların da dikkate alınmasını rica ediyoruz.

"Aylık dergi çıkarılsın" deniyor; aslında bu da para işi, ama biz üç ayda bir çıkarabiliyoruz, dergimiz çıkıyor; bundan sonra daha iyi, içeriğinin daha olumlu çıkacağına size söz veriyoruz.

Arkadaşlarımın dediği gibi, eğer bütün barolar bizim dergimize abone sağlarsa derginin kalitesi daha da çok artar, o zaman belki aylık dergi haline dönüştürülebilir.

"Staj okulu açılmalı" diyor, biz buna da katılıyoruz. Bütün barolarda böyle bir staj okulu kurulabilir mi kurulamaz mı; onun için, biz bir staj yönergesi taslağı hazırladık ve raporumuzda sunduk. Bu, tabii bağlayıcı

olmaz, hiçbir baro kendisini bununla bağlamaz. Nitekim, başta İstanbul olmak üzere bazı barolarımız zaten bu uygulamayı başarıyla yürütmektedirler.

"Komisyonlar kurulmalı" diyor Sayın Birdal Ertuğrul arkadaşımız. Herhalde birkaç senedir baro başkanlığını bıraktığı için Türkiye Barolar Birliğinin çalışmalarını yakından ilgilenemedi. Şu anda 10 tane komisyon iki senedir çalışmalarını yapıyor Türkiye Barolar Birliği bünyesinde.

"Eğitim programları oluşturulmalı" diyor. Yapılabilirse çok güzel; ama, Türkiye Barolar Birliği, hukuk kurultayı yapmak istedi, maalesef, biz 2 bin kişiye yazı yazdık, gelin hukuk kurultayı yapalım, önerilerinizi sunun, tebliğlerinizi sunun, taslaklarınızı sunun diye yazdığımız yazıya profesörler, avukatlar, hakimler, savcılar, ilim adamları dahil 15-20 cevap gelebildi. Bununla mı yapacaktı hukuk kurultayını, bununla mı yapacaktık hukuk eğitimini?! Katkıları yapılsın, görev bize düşsün, biz de görevimizi yapalım.

"Bilgisayar merkezi kurulmalı" diyor; kuruldu. Bugün ancak 24 baromuzda bilgisayar sistemi geliştirilmedi, kurulmadı, ama diğer barolarda bu bilgisayar sistemi kuruldu, bağlantıları sağlanmaya devam ediyor.

Efendim, Rıfat Çulha arkadaşımız olumlu eleştirilerde bulundu, bu arada "hukukun üstünlüğü ilkesini ilk kez Türkiye Barolar Birliği söylemedi, Büyük Atatürk 1920'lerde söyledi" diyor, doğru; ama, nasıl söyledi; Büyük Atatürk, yaptığı icraatlarla hukukun üstünlüğü ilkesini, hukuk devletini Türkiye'de oturtmaya çalıştı. Bilimsel kavram olarak bizim demek istediğimiz o. Bilimsel kavram olarak hukukun üstünlüğü ilkesini ilk defa ciddiyetle ortaya atan, savunan Türkiye Barolar Birliği Başkanı olarak rahmetli Faruk Erem'dir. (Alkışlar)

Sayın Turgut İnal arkadaşımız eleştirir ve tabii, diğer arkadaşlarımız gibi eleştirilerini de çok iyi düşüncelerle destek olunması düşüncesiyle

yapar. Kendisinin özel bir mahareti vardır, liyakatı vardır; basınla, televizyon kanallarıyla çok iyi ilişkiler kurar; ama, biz, Türkiye Barolar Birliği olarak demek ki hatamız var, bir kopukluk var, basın ve televizyonlarla gereği gibi ilişki kuramadık. Bizim çıkardığımız basın duyuruları maalesef gereği gibi basında yer almıyor. Ancak ve ancak TRT 1 ve TRT" haber programlarında zaman zaman ve çok defa bizim basın duyurularımıza yer veriyor, çok ciddi kabul ettiğimiz Cumhuriyet Gazatesinde dahi zaman zaman bizim çok önemli duyurularımıza yer verilmiyor.

"Ankara'ya çağırırsın, hepsini getirsinler, masraflarını görsünler" deniyor; hangi bütçeyle?! Maalesef ona da bütçemiz yetmiyor.

DELEGE- Temsil ödeneğini artırın; aktarma yapın.

AV. BURHAN KARAÇELİK (TBB Başkanvekili)- O sizin bileceğiniz konu. Temsil ödeneğinde de öyle bildiğiniz gibi o kadar fazla masraf yok.

Sayın Yücel Sayman da eleştiri ve önerilerini bildirdiler. "Düşünce özgürlüğü konusunda Türkiye Barolar Birliğinden bu başlatılmıyordu, Anayasa Mahkemesi Başkanı bunu başlatmamalıydı" dediler; ama, Türkiye Barolar Birliği çalışmalarına benim gibi otuz yıldır katılmadığı için kendisi, tabii geçmişte olanların farkında değiller. Ben de bunu özür dileyerek hatırlatmak istiyorum. ("O söylemedi; başka arkadaşımız söyledi" sesleri)

O da söyledi, o da söyledi; burada notlarım var. Ben, bunu bir eleştiri olarak söylemiyorum, cevap veriyorum.

Efendim, 2-3-4 Ekim 1982 yılında Ankara'da, 1982 Anayasa taslağı için olağanüstü bir genel kurul yapıldı. Bu genel kurulun tutanaklarında, o zamanki İstanbul Baro Başkanı Turgut Kazan'ın, düşünce özgürlüğü, düşünceyi yayma özgürlüğü konusunda 12 sayfalık konuşması vardır. Bu genel kurulun sonunda basına çıkarılan bir sonuç

bildirgesi vardı ve bu sonuç bildirgesinde de düşünce özgürlüğü, daha doğrusu düşünme özgürlüğü ve düşünceyi yayma özgürlüğü önündeki bütün sınırlamaların kaldırılması, Anayasa taslağındaki bütün sınırlamaların kaldırılması ve değiştirilmesi önerilmiştir. Basına bu duyuru olarak verilmiştir ve ayrıca, başta Sayın Kenan Evren olmak üzere devrin yetkililerine de birer örneği gönderilmiştir. (Yerinden karşılıklı konuşmalar)

Efendim, 1982 yılında yapılan genel kurul tutanağını getirseydim size okurdum, Turgut Kazan konuştu. Lütfen.. Her şeyi böyle biz bilmiyoruz, atıyoruz diye düşünmeyin. Ben, otuz yıldız Türkiye Barolar Birliği delegesiyim, onsekiz senedir de Yönetim Kurulu Üyesiyim. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, burada resmen Yücel Beyin ağzından bir şey daha öğrendik. İstanbul Barosu staj merkezinin DGM Başsavcısının emriyle aranma kararı çıktığı, ama kaldırılması üzerine bunun mümkün olmadığı... Şimdi, kabul etsinler lütfen, biz, Yücel Sayman Beyefendiden, İstanbul Barosundan bu konularda şikayetçiyiz, biz de onu eleştiriyoruz. Hiçbir sorun konusunda Türkiye Barolar Birliğine İstanbul Barosundan bilgi verilmiyor. İşte Yönetim Kurulu burada, biz de onlardan şikayetçiyiz. Bunu bize bildirmeleri gerekirdi, bu önemli bir konu ve buna Türkiye Barolar Birliği tepkisiz kalmazdı. Ben de kendilerini bunun için Yönetim Kurulu adına eleştiriyorum. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Kriz masası hakkında, parmak izi alınması, belge imzalatılması.. Eğer vaktinizi almayacaksam size şunu okumak istiyorum: Başbakanlık, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığına bu yazı gönderilmiştir. Tarih 21.04.1999. Şikayetleri, yakınmaları, bu İmralı Adasındaki duruşma yapılması nedeniyle avukatlara çıkarılan güçlükleri saydıktan sonra ve avukatlığın yasal konumunu da ortaya koyduktan sonra diyoruz ki:

"1. Özellikle Şu aşamada - bir sayfayı atlıyorum- Sanık Öcalan ile müdafii avukatların olabildiğince sık, uzun ve serbest görüşmeleri sağlanmalıdır.

2. Yine bu cümleden olarak, 2845 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 16/4 ve 16/5 inci maddeleri hükümlerine, yakınmaya olanak tanımayacak biçimde uyulmalı, Öcalan ile müdafilerinin görüşmelerinde bizzat hakim veya naip veya istinabe hakiminden başkası bulundurulmamalıdır.

3. Avukatlık mesleğii 1136 Sayılı Avukatlık Kanunun güvencesi altındadır. Bu yasaya göre "avukatlık bir kamu hizmetidir. Adli merciler ve diğeri resmi daireler, avukatlara, görevlilerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmakla yükümlüdür" diyor. Avukatlık Kanununun 2 nci maddesinin son fıkrası.

"Bu kanunun 57 nci maddesiyle görev sırasında veya yaptığı görevden dolayı avukata karşı işlenen suçlar hakkında, bu suçların hakimlere karşı işlenmesine ilişkin hükümler uygulanır" demek, 58 ve 59 uncu maddeleriyle de "avukatlar hakkında özel soruşturma usulü kabul edilmekle, avukatın, yargının asli bir ögesi olduğu kabul edilmektedir."

Savunma ve müdafii, yargının dışında kabul edildiğii takdirde, yargılamanın, hukuka ve özellikle hukukun üstünlüğü ilkesine uygun yapıldığı kabul edilmez, mahkemelerin vereceğii kararlar Őüpheyle karşılanır.

Bütün bu yasal durumlar karşısında

a) Avukatların kimlik sorulabilir, ama üstü başii, çantası, çorap ve ayakkabıları aranamaz. Kimsenin, avukatı, potansiyel suçlu kabul ederek küçük düşürücü uygulamalar yapmaya hakkı yoktur.

b) Hele hele avukatın, örneğii ilişkin tebellüğ belgesini ve eki diğeri belgeleri imzalaması istenmesi, avukata ve avukatlık mesleğine karşı

bağışlanmaz bir güvensizlik ve saygısızlıktır. Bir avukat, nasıl davranılacağını ve sorumluluklarını müdriktir. Bu idrak içinde kalmadığı takdirde gereği yapılır.

Belgedeki jandarma görevlilerinin bunu avukata imza ettirmeye hak ve yetkileri yoktur ve bu saygısız uygulamanın durdurulması.

c) Müdafî avukat zanlı veya suçlu değildir. Görevini yapmak isteyen bir avukattan parmak izi alınması, birtakım belgeleri imzalamasının istenmesi avukatı potansiyel suçlu olarak kabul etmektir. Emniyet düşüncesiyle de olsa buna kimsenin yasal hakkı yoktur, olmamalıdır diyoruz. Bu uygulamaların ivedi durdurulmasını istiyoruz."

Şimdi bu belge nedir imza altına alınmak istenen; bu belgede deniyor ki: "İmralı Adasında gerek müvekkilimle görüşme sırasında gerekse oradan ayrıldıktan sonra cezaevinde, İmralı Adası'nda, Muddanya'da gördüğümü, duyduğumu dışarıda açıklamayacağıma, açıkladığım takdirde, bunun, devlet sırrını açıklama olarak kabul edeceğime and içerim" diye imza almak istiyorlar. İmza da bu, tebellüğ belgesi de de bu; ama, arkadaşlarımız, bunu imzalamamışlar ve zannediyorum, bunlardan da şikayet artık gelmediğine göre, bu uygulamadan vazgeçildi.

Bir başka şeyi daha size aktarmak istiyorum. Hüseyin Tayfun arkadaşımız, büyük bir kadirşinaslıkla bir nezbe buna değindi. Gerçekten, Diyarbakır yöresinde, Güneydoğuda meslektaşlarımıza büyük sıkıntılar çıkarılıyor, büyük engeller çıkarılıyor. Biz bunları göğüslemeye çalışıyoruz, birçoğunu da Allah'a bin şükür göğüsledik. Bir olay oldu, adliyeye göreve giden avukatların, kimliğini göstermesine rağmen, çorabı, ayakkabısı, çantası, cebi, üstü başı aranıyor. Biz, Adalet Bakanlığına yazı yazdık "buna hakkınız yok" dedik. Adalet Bakanlığı Savunma Sekreterinin imzasıyla Diyarbakır DGM Başsavcılığına bir yazı yazıyor, diyor ki: "Avukatların bu gibi işlemlerden varestede tutulacağına dair kanunlarda bir hüküm yok" Bu yazı üzerine Adalet Bakanlığı'na daha sert bir yazı yazdık. Bu yazımız

üzerine, çok acıdır, aynı Savunma Sekreteri, Bakan adına imzası var, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına yazdığı yazının son paragrafında bakın ne diyor:

"Bölgenin özelliği ve konumunun önemi birlikte değerlendirilerek, Adalet Bakanlığı Koruyucu Güvenlik Özel Talimatının uygulanmasında yakışıksız davranışlardan kişilerin gurur ve haysiyetlerini zedeleyecek biçimde arama işlemlerinden kaçınılması gereğinin göz önünde bulundurulmasını önemle rica ederim." Bu bir hizmet değil midir? Bu, meslektaşlarımıza, oradaki meslektaşlarımıza büyük bir yardım değil midir? Bunu bir tek Hüseyin Bey takdir etti. (Alkışlar)

Bunu, tabii, Yücel Beye muhatap olarak söylemiyorum, yanlış anlamayın, sırası geldi diye söylüyorum.

Güney Dinç arkadaşımız, benim öteden beri çok sevdiğim, takdir ettiğim bir arkadaşımdır. Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunda da birlikte bir süre çalıştık. Efendim, der ki: "Rapordaki laiklik konusunu Türkiye Barolar Birliği mi savunacak, böyle mi savunulacak? Bu laikliğin savunulması hakkındaki sözleri kim yazmıştır, imzaları olanların hepsi bunlara katılmış mıdır? Bu açıklansın." Bunları ben yazdım, açıklıyorum. (Alkışlar) Ben yazdım.

Şu ana kadar Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarımızdan ciddi bir itiraz almadım, belki vardır, saygı duyarım, buna katılmayan arkadaşlarım olabilir. Bu raporu yazdıktan sora o araya Başkanın hastalığının girmesi gibi sebepler yüzünden yazılması gecikti. Arkadaşlarımızın hepsine duyurmadan basıma verdim. Burada hatam varsa kendilerinden özür diliyorum, ama, bu raporları bir an evvel sizlere ulaştırmak içindi. Ama şimdi, huzurunuzda kendilerine söz veriyorum, lütfen, buna veya başka şeye itirazlarını, muhalefetlerini bildirsinler, bunu hepimize, bütün delegelelere tebliğ edeceğim. Ben şahsen bunu bütün delege arkadaşlarıma duyuracağım ve böylece de buna itirazları, katılmayan arkadaşlarımızı sizin içinizde varsa töhmetten kurtaracağım.

Yalnız, niye bunu yazdım, onu da söyleyeceğim tabii, niye yazdım; arkadaşlar, bir partinin genel başkanı çıktı "kanlı mı olacak kansız mı olacak" dedi; bir partinin milletvekili çıktı "kanlı olacak, fıstık gibi olacak" dedi; öteki çıktı buna benzer laflar etti, bir belediye başkanı çıktı "ben katılmadığım halde içim yanarak merasimlere gidiyorum" dedi. Ben, onlara ders vermek için bunu yazdım. Sizin Müslümanlığınız bu değil, Müslümanlık bu değil; siz, Müslümanlığa uymuyorsunuz, Müslümanlığı bilmiyorsunuz demek için bunu yazdım. ("Bravo" sesleri, alkışlar) Yoksa, delegelere, sizlere İslamiyet dersi, bilgisi vermek için yazmadım bunu.

Sayın Dinç arkadaşım son cümleyi okumadı. "Toplum ve devlet yaşamı -işte şimdi ben sizlere hitap ediyorum- akla ve ilme dayandırılmalıdır. Bu amaçlıdır ki, insana en büyük güç olan akıl verilmiştir. Bir bakıma laiklik, toplumda ve devlette aklın ve ilmin egemen olmasıdır. Farklı din ve inançlara sahip insanların barış içinde, dinsel ayrıcalık ve üstünlük gözetilmeden yaşamasını sağlayan gerçek din ve vicdan özgürlüğüdür. Kısacası, laiklik, demokrasi ve özgürlüğün önkoşuludur." ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Bizim esas Türkiye Barolar Birliği olarak laiklik hakkındaki görüşümüz bu, düşüncemiz bu, sayın delegelere ilettiğimiz ana dava, ana görüş bu; ama, bu kısım belki Güney Dinç arkadaşımızın gözünden kaçtı. Kötü niyetli olmadığına yürekten inanıyorum, çünkü arkadaşımı tanıyorum.

Çetin Göz arkadaşımız, sigorta avukatlarının sorunlarıyla ilgilenilmesini istedi. Arkadaşlar "cidi bir şey yapılmadı mı" dendi. Bu toplu sözleşmenin yeniden ele alınıp yeni şartlara uydurulması için SSK Genel Müdürlüğüne yazı yazdık, beraber oturacağız, sözleşmeyi beraber değiştireceğiz. SSK cevap vermedi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yazdık, oradan bir cevap geldi "değiştirmeye

gerek görülmemektedir" diye. Bu arada, en acısı, SSK Genel Müdürlüğünden bir duyum aldık "fazla konuşmasınlar, onları içimizden Bağ-Kur'a atarız" diye; maalesef bu duyumu da aldık. Konu bu.

Sayın arkadaşımız "Yönetim Kurulu" diyor. Çalışma raporunda bu uyulan kavram ve ilkeleri neden açıklamak gereğini duydu; bazı arkadaşlarımızın, ülkede, bırakın devletini, kanun devletinin dahi bulunmadığı yolundaki yakınmaları, bizim buna neden gerek duyduğumuzun kanıtıdır.

Vaktinizi almamak için çok önemli gördüklerimi söylüyorum.

Avukatlara sağlık yardımı sağlanması, yaşlılar için huzurevi açılmasını önerdiler. Önerilere katılmamak mümkün değil, ama şu anda arkadaşlarımız, ihtiyari sağlık sigortasına girme olanağına sahipler; ama, bakın, bunu da burada gayet sohbet olarak söylüyorum; birçok avukat arkadaşımız "sağlık sigortası için ayrı prim ödemeyelim, ödediğimiz bu primle bize o da sağlansın" düşüncesindedir. Vermeden şey etmek Allah'a aittir; onu daha diyemedim, korkumdan diyemedim, Allah adını çok ağzıma alıyorum diye.

Sayın Hüseyin Tayfun arkadaşımız lütfettiler bizim başarılarımızı söylediler. Bir de Sayın Yücel Sayman'ın da değindiği gibi bir noktada "kriz merkezi kurulması üzerine daha çok gidilmeliydi" dediler. Bu konuda Genel Sekreterimiz Özdemir Özok ile Genel Başkan Yardımcımız Hüseyin Erkenci arkadaşımız, görevlilerle, resmi yetkililerle özel görüşmeler yaptılar ve Adalet Bakanlığında kendilerine verilen cevap şu: "Bu, bizim dışımızda bir konu, bu Genelkurmayın konusu." Eğer daha fazla bilgi almak istiyorsanız o arkadaşlarımızı lütfedelim, gelsinler size bilgi versinler.

Sayın Mehmet Nur Terzi arkadaşımız da, dolaylı olarak "ölüm cezasının kaldırılması yolundaki sözleşmeleri Türkiye'nin imzalaması için baskı yapılmalıydı" dediler; ama, şunu söyleyelim: Türkiye Ba-

rolar Birliği, 9 Ağustos 1968'de kuruldu, o günden bugüne kadar Türkiye Barolar Birliği daima ölüm cezasının karşısındadır, karşısında olmuştur, birçok basın duyurularında da, baro başkanlarıyla yapılan müşterek toplantılarda da ve diğer birçok çalışmada bu konuda görüşlerini net biçimde açıklamıştır ve uygulanmıyor.

Ben size söyleyeyim hatıramı: Ben, Mecliste Adalet Komisyonunda çalıştım, 14 ölüm cezası dosyası vardı, bunlardan 2 tanesini ki, çok vahimdi, yani insanlık dışı bir şeydi, onaylamamayı mümkün görmedik komisyon olarak, oybirliğiyle 2 tanesine onaylanması görüşünü verdik; ama, Genel Kurulda o dosyalar gündeme geldiği zaman herkes dışarı kaçtı; çünkü, Meclis onaylarsa o idam yapılacaktı ve yapılamadı.

Efendim "yargıç ve savcılara yazı yazılarak sözleşmelere uyması istensin" deniyor. Sayın arkadaşımız, Anayasaya göre yargıç ve savcılara hiçbir makam ve merci talimat veremez. Onun için, bunu yapmamız herhalde Anayasa bakımından mümkün değil.

DELEGE: Yargıçlara değil, avukatlar mahkemelerde talep etsinler.

AV. BURHAN KARAÇELİK (TBB Başkanvekili)- "Avukatlar mahkemelerde talep etsinler" diyorsunuz; özür dilerim, onu yanlış anlamışım.

Bu arkadaşımız son olarak dediler ki: "İzmir delegeleri olarak çekimser oy vereceğiz." Tabii, bu, kendi görüşleridir, saygı duyarım; ama, bizim aleyhimizde oy vererek de, bize güvensizlik oyu vererek çalışmamızı aklamayarak da aslı daha büyük görev yapmış olurlardı, İzmir Barosundan bunu beklerdik.

Ergin Cinmen arkadaşımızın önerilerine katılmamak mümkün değil. Kendisine teşekkür ediyoruz.

Mustafa Ufacık arkadaşımızın "olağanüstü genel kurullar yapılsın

da oralarda rahatça konuşalım" önerisini de Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu değerlendirecektir.

Diğer görüşlerine katılıyoruz.

Hepinize saygılar sunuyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN: Sayın Birlik Başkanvekiline teşekkür ediyoruz.

İstanbul Baro Başkanı ve İstanbul Delegatesi Sayın Yücel Sayman, kendisine sataşma olduğu gerekçesiyle söz istemiştir. Divan olarak biz sataşma tespit edemedik. Bu nedenle gündemi burada kapatıyoruz. (Alkışlar)

Yönetim Kurulunun faaliyet raporunu ve Denetleme Kurulu raporunu aklanmasını ayrı ayrı oylarınıza sunacağım. Şu anda delege olan arkadaşlarla delege olmayan arkadaşlar birlikte oturuyor. Ben, delege olan arkadaşların oy kullanacağını biliyorum, onun için ayrı bir ayırıma gitmeye gerek duymuyorum.

Yönetim Kurulunun faaliyet raporunu aklayan arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... Çekimsiz oy kullanan arkadaşlarımız... Ekseriyetle kabul edilmiştir; aklanmıştır. (Alkışlar)

Denetleme Kurulu raporunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Teşekkür ediyoruz.

Gündemin 9 uncu maddesine geçiyoruz:

Birliğimizin ilk Başkanı Prof. Dr. Faruk Erem ve katledilen Gümüşhane Barosu Başkanı Ali Günday adına yapılacak etkinliklerin görüşülmesi.

Bununla ilgili olarak öncelikle Yönetim Kurulunun düşüncelerini almak istiyoruz; Buyurun Sayın Başkanım.

AV. HÜSEYİN ERKENCİ (TBB Başkan Yard.)- Türkiye Barolar Birliğinin ilk Başkanı Sayın Prof. Dr. Faruk Erem, bildiğiniz gibi, 15 Ekim 1998 tarihinde aramızdan ayrılarak ebediyete intikal etmiştir. Ankara'da yapılmış olan cenaze törenine çok sayıda baro başkanı ve avukat arkadaşlarımızın yanında sevenleri ve dostları da katılmıştır.

Av. Faruk Erem'in, Türk hukukuna ve savunma mesleğinin gelişimine yaptığı katkı ve Türkiye Barolar Birliğinin yaşama geçmesinde göstermiş olduğu üstün gayreti şükranla karşılıyoruz ve kendisinin yerinin doldurulmasını çok zor olduğunu huzurlarınızda bir kez daha ifade ediyoruz.

Barolar Birliği Yönetim Kurulumuz, 21 Kasım 1998 tarihinde yapmış olduğu toplantısında Av. Faruk Erem anısına her yıl bir yarışma düzenlenmesine karar vermiştir. Bu yarışma sonucunda derece alanlara Türkiye Barolar Birliğince saptanacak miktarda ödüller verilecek ve bu yarışmaya giren eserler Türkiye Barolar Birliğince kitap haline getirilerek yayınlanacaktır.

Bizler, bu konunun genel kurulumuza özel bir gündem maddesiyle getirilmesi ve genel kurulumuzca onaylandıktan sonra Yönetim Kurulumuzca tespit edilecek esaslar çerçevesinde bu yarışmanın her yıl yapılması hususunu bilgilerinize ve takdirlerine sunuyoruz.

Bunun dışında, bildiğiniz gibi, geçmiş yıllarda kaybetmiş olduğumuz Gümüşhane Baro Başkanı rahmetli Ali Günday arkadaşımızın ölüm yıldönümünde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve birkısım baro bakanlarıyla çevredeki arkadaşlarımız Gümüşhane'ye gitmişler, orada tören yapmışlar ve mezarını ziyaret etmişlerdir.

Sevgili Ali Günday, bildiğiniz gibi, Türkiye Cumhuriyetinin laik cumhuriyet olarak kalmasında ödünsüz davranışının karşılığını hain

birkaç kurşunla almışlar. Arkadaşımızı unutmamız mümkün değildir. Fakat, her yıl Gümüşhane'ye gidip mezarı başını ziyaret etme biçimindeki rutin anlayışı bu yıl değiştirmek istedik. Yine, Gümüşhane'de bu törenler yapılabilir, gerek Gümüşhane Barosu, gerekse çevre barolardaki arkadaşlarımız bu törene katılabilirler; fakat, bizler, iki yılda bir genel kurullarda Türkiye Barolar Birliği delegasyonu olarak hep bir araya geliyoruz. Yönetim Kurulumuz, yine 21 Kasım 1998 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, Ali Günday anısına iki yılda bir Türkiye Barolar Birliği genel kurulunda ödülü verilmek üzere, demokratik, laik, hukuk devletininin savunucusu hukukçuyu tespit edip, bu genel kurulda plaketle ödüllendirecektir. Yine bu konuda gerekli hazırlıkları yapmak, bu tespitleri yapmak, yönergesini yaşama geçirmek amacıyla Yönetim Kurulu çalışma yapacaktır.

Bu düşünceleri Sayın Genel Kurulunuzun bilgilerine ve takdirlerine sunuyoruz. Arkadaşlarımız görüşlerini belirttikten sonra bu konuda Genel kurulun alacağı karar doğrultusunda Barolar Birliği Yönetim Kurulu da hareket edecektir.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Erkenci.

Bu konuda söz almak isteyen arkadaşımız var mı? ("Yönetim Kuruluna tam yetki verelim" sesleri)

DELEGE- 21 Kasımda alınan kararlar doğrultusunda yetki verelim.

BAŞKAN- Tabii efendim, tamam.

Yönetim Kuruluna yetki verilmesi konusunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Oybirliğiyle karar verilmiştir. Teşekkür ediyoruz. (Alkışlar)

Sayın Faruk Erem'in şehidimiz Ali Günday'ın anıları rehberimiz olacaktır. Kendilerini saygıyla anıyoruz. (Alkışlar)

Gündemin 10 uncu maddesine geçiyoruz: Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerine Avukatlık Yasasının 112 nci maddesi uyarınca ödenmesi gereken huzur hakkı, yolculuk, ikâmetgâh ve diğer zorunlu gider miktarının saptanması.

Arkadaşlar, bu konu, göndermiş olduğumuz bütçede var.

Bu konu üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündemin 11 inci maddesine geçiyoruz: Barolardan alınacak Türkiye Barolar Birliği keseneklerinin saptanması.

Bütçe yönetmeliğini okuyoruz:

"Türkiye Barolar Birliği 1.5.1999-1.5.2001 yılları bütçe gerekçesi:

1.5.1999-1.5.2001 yılları bütçemize ölüm yardımı tahakkukları ve ödemeleri ölüm yardımı esasları dahilinde ayrı tutulmuştur.

a) Birlik kesenekleri.

Bütçe gelirleri 1.5.1999-1.5.2001 yılları kesenek tahakkuku 36 930 avukat sayısına her ay 200 000 TL aidattan X24X4 milyon 800 bin liranın çarpımıyla yapılarak tahmini bütçeye 177 milyar 264 milyon gelir alınmıştır.

2. Yayın Gelirleri.

Önümüzdeki iki yılda çeşitli yayınlarımız olacağı düşünülerek 5 milyar liralık bir gelir tahmini yapılmıştır."

Sayın Saymanımızın bu konuda bir açıklama getirmesini istiyoruz; buyurun efendim.

AV. SADIK ERDOĞAN (TBB Saymanı)- Efendim, bu konuda bugüne kadar barolarımız ayda 60 bin lira para ödüyordu, biz, bunun 200 bin liraya çıkarılmasını talep ediyoruz ve makul bir rakam olduğunu sanıyorum. Buradaki rakam 177 milyar 264 bin Türk lirasıdır ve bizim hesabımıza göre de istediğimiz bu rakam harcamalarımızı karşılıyor.

Sizden talebimiz 200 bin liranın kabul edilmesidir.

BAŞKAN- Başka öneri var mı?

Bir arkadaşımız aylık 300 bin liraya çıkarılmasını söylüyor.

Buyurun Sayın Birdal.

AV. BİRDAL ERTUĞRUL (Muğla Barosu Delegeesi)- Değerli arkadaşlar, Muğla Barosu adına geçtiğimiz genel kurula sunulup oybirliğiyle kabul edildiği, ancak bu konudaki parasal maddenin kabul edilmediğini açıkladığım önergeyi yazılı olarak yeniden vermiştik. Şimdi, bir yandan oybirliğiyle karar veriyoruz ve Barolar Birliği Yönetimine ağır görevler veriyoruz; avukat evi yap diyoruz, şu konuda şu harcamayı yap, şu konuda şu faaliyeti yap diyoruz, sonra da 60 bin lira aidatla bunları yap diyoruz! Ayıptır, olmaz böyle şey. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Yönetimimiz bu rakamı 200 bin liraya çıkarıyor; bize göre yine çok ayıp olan bir şey. İki yılda 4 milyon lira, yani, baro üyesi her avukat para kazanıyor bir noktada, birçok harcamamız oluyor ve bir yemek yediğinizde kaç para veriyorsunuz baro yemeklerinde?!

Muğla Barosa olarak verdiğimiz önergenin 9 uncu maddesinde, 'hadi biz bir yıllığına demiştik, ama şimdi o önergeyi değiştirelim, iki yıllığına olsun, 20 milyon lira teklif ettik.

Eğer, Barolar Birliği Yönetiminden, önerilerimiz doğrultusunda bir davranış bekliyorsak bu Genel Kurulda bu rakamı 20 milyon liraya çıkarmamız gerekiyor.

Bu beklentiyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Arkadaşlar, üç ayrı öneri gelmiştir: 200 bin lira, 500 bin lira ve iki senelik 20 milyon lira.

Buyurun.

AV. ABDULLAH AKÇAY (Konya Barosu Başkanı)- Sayın Divan, parasal meseleye gelince birçok konuşma oluyor. Üye sayısı çok olan baroların bu paraları tahsil etmesi gerçekten çok güç. Bugün önümüzdeki bütçede görüyoruz ki, İstanbul Barosunun 17 milyar borcu var; bu paralar ödendiği takdirde zannediyorum Barolar Birliği sıkıntılarını aşacaktır.

Burada önemli olan barolardan bu paraların tahsiliyle ilgili bir kararın çıkmasıdır, bir tavrın belirlenmesidir. Rakamın yüksek olması önemli değil, önemli olan bir paraların Barolar Birliğinin kasasına girmesidir.

Önerim aylık 100 bin lira. Saygıyla sunuyor teşekkür ediyorum.

BAŞKAN- Buyurun Akın Bey.

AV. AKIN ARGUN (Aydın Barosu Delegatesi)- Sayın meslektaşlarım, bütçeyi ben de çok iyi inceledim. Bu faaliyetler gerçekten yapılabilir; ama, 20 baro borcunu ödemiş, diğer baroların hiç-biri borcunu ödememiş, buna bizim baro dahil; ama, biz, 100 milyar liralık bir tesis kazandırdık baromuza, onun için iki yıldır para ödemedik, en kısa zamanda bunu ödeyeceyiz.

Yönetimin 200 bin lira teklifi var; bu para düzgündür, iyidir, gerçekten eski borçlar da toplanırsa yeni yani, 60 bin liradan 200 bin liraya çıkarırsak 174 milyar liralık gelir olacak, o zaman bu yeterli paradır. Ben, Yönetimin getirdiği hesabı uygun görüyorum ve bunun oylanmasını istiyorum efendim.

BAŞKAN- Bu konuda yeterli önergesi verilmiştir, o nedenle konuyu kapatıyorum.

4 öneri var:

Yönetimin getirmiş olduğu 200 bin lira önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... 96 oy.

100 bin lira olması hususuna oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... 4 kişi.

500 bin lira olması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... 4 kişi.

İki senelik 20 milyon lira olması önerisini oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler:

Birlik Yönetiminin teklifi olan 200 bin lira kabul edilmiştir.

Gündem Maddesi 12: Gelecek dönem bütçesi ve bütçe yönetmeliğinin görüşülmesi ve kabulü

Yönetimin teklifi daha önceden yazılı olarak sizlere iletildi.

Bu konuda söz almak isteyen arkadaşımız var mı. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

Gündem Maddesi 13: Yerli ve yabancı kongrelere gidecek delegelerin seçilmesi veya bu konuda Yönetim Kuruluna yetki verilmesi.

Yönetim Kuruluna yetki verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Yönetim Kuruluna yetki verilmesi kabul edilmiştir ve Yönetim Kurulu bu konuda yetkilidir.

Bir öneri, dilek ve temenni Yönetim Kurulunun adil olması konusunda.

Gündem Maddesi 14: Hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunları ile ilgili görüşme.

Bu maddede söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun Sayın Yücel Sayman.

AV. YÜCEL SAYMAN (İstanbul Barosu Başkanı)- Değerli arkadaşlar, biz, çeşitli baro delegasyonlarıyla birlikte 3 tane öneri verdik. Burada savunmanın savunması ve özgürlükler açısından bir şeyler alınabilmesi için Genel Kuruldan karar çıkarılması amacıyla; yani, Genel Kurul bu kararlılığını gösterebilir diye. Şimdi, bunu ya tartışırız Genel Kurul iradesini gösterir ya tartışmayız. Şimdi, eğer, Genel Kurulun iradesini göstermesini istiyorsak hukuki yolu vardır, nedir; 14 üncü madde çerçevesinde tartışılır, oylanır; böyle bir yorum yapılır. Eğer, Genel Kurulda tartışılmasını istemiyorsak, Genel Kurul bu konuda karar almasın diyorsak yine bir başka hukuki yorum yapılır, denir ki: Gündem maddesi bellidir, gündem maddeleri değiştirilemez. Böyle bir hüküm var.

O zaman, şimdi bir tercih yapacağız, bir yorumla tercih yapacağız; aslında bana göre yorum da değil de, yorumla tercih yapacağız. Ya 14 üncü madde çerçevesinde hukuk vesaire tartışılırken önerilerimizi gündeme getirip tartışacağız ve Genel Kurulun iradesini ortaya koymasını sağlayacağız ya da bunu tartışmayacağız. Şimdi bu yorumlardan birisi tercih edilecektir; ama, yorum, daima Genel Kurulun iradesini ortaya koyması yolunda yapılabilecek bir yorum olmalıdır diye düşünüyorum. İsrar ediyorum ve kararı sizlere bırakıyorum, bu yönde bir karar almanızı da diliyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Değerli konuklar, bütçeyle ilgili olarak ölüm yardımı da 40.000 TL'den 100.000 TL'ye çıkarılmıştır, bunu da bilgilerinize sunuyorum.

40.000 TL'den 100.000 TL'ye çıkarılması yönündeki bütçedeki Yönetim Kurulu teklifini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Yücel Sayman'ın açıkladığı hususlarda Divan olarak biz, verilen önereleri Genel Kurulun bilgisine sunmayacağız diye bir düşüncemiz kesinlikle olmadı. Biz, 14 üncü maddede içerisinde mi yoksa 16 ncı madde içerisinde mi tartışılması gerektiğini; çünkü, gündemle sınırlıyız, yönetmeliğin 52 nci maddesine göre yeni bir gündem maddesi koymamız da mümkün değil; yazılı müracaat edilmiş de olsa kabul etmemiz mümkün değil. Ama, biz, Divan olarak, gündemin 16 ncı maddesinde, dilek ve temennilerde görüşmeyi uygun gördük; ama, kesinlikle bu önereleri örtbas edelim, Genel kurulun bilgisinden uzaklaştıralım diye bir düşüncemiz olmadı, bunu da özellikle belirtmek istiyorum. (Alkışlar)

Gündemin 14 üncü maddesiyle ilgili söz almak isteyen başka arkadaşımız var mı. Yok.

Verilen önereleri okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği 25. Olağan Genel Kurulu Divan Başkanlığı'na

Türkiye, yeni yüzyıla, özgürleşmenin ve demokratikleşmenin önündeki engelleri kaldırarak girmelidir.

Yeni hükümet ve Meclis, demokrasinin önünde engel olarak duran 1982 Anayasası başta olmak üzere tüm yasaları gözden geçirerek gerekli değişiklikleri yapmalıdır. Bu amaçla;

1. Demokrasi ve insan haklarını referans alan evrensel hukukun ortak çatısını benimseyen yeni bir Anayasayı hazırlamak ve diğer ya-

salarda bu doğrultudaki değişiklikleri içeren bir hukuk reformu paketini Meclise sunmak ve takip etmek.

2. Kamu vicdanını rencide eden ağır hukuk ihlalleri karşısında tüm hukuk camiasından ortak tepkisinin duyulabilmesini sağlamak üzere Türkiye'deki tüm hukukçuları kapsayacak bir iletişim ağının kurulmasını gerçekleştirmek.

3. Hak arama bilincinin geliştirilmesine, yurttaşların, haklarını öğrenmelerine ve kullanmalarına yardımcı olacak bir çalışmayı gerçekleştirmek üzere gönüllü baroların bu konulardaki çalışmalarına Türkiye çapında yaygınlaştırmak amacıyla değişik bölgelerin baro başkanlarından oluşan "hukuk devleti için koordinasyon kurulu" oluşturulmasına Genel Kurul tarafından karar verilmesini talep ederiz.

Saygılarımızla.

Av. Yücel Sayman

Av. Mustafa Özer

Av. Habit Şevki

Av. Bora Uluç

Av. Sabri Çepik

Av. Özdeniz Akıncı

Av. Kaşif Enginyurt

Av. Cengizhan Gököz

Av. Hüseyin Özgür

Av. İlhan Çakar

Diğer önergeyi okuyorum:

"Türkiye Barolar Birliği 25. Olağan Genel Kurulu Divan Başkanlığına

Geçtiğimiz bir yıl içinde savunmanın, avukatlığın, avukatın varlığını tehdit eden uygulamalar yoğunlaştı. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, avukatı, sanık aleyhindeki delilleri yok etmeye hazır kişi olarak tanımladı. İzmir Cumhuriyet Başsavcısı bu görüşe kamuoyu önünde katıldı.

Ankara 2 Nolu DGM yedek hakimliği, bir avukat hakkında yürütülen hazırlık soruşturmasında, sanık avukatın yargıç önündeki soruşu sırasında hazır bulunmak isteyen avukatların bu istemlerini, avukatların, soruşturmanın selamete uğramasını engelleme ihtimallerinin bulunması gerekçesiyle reddetti.

İstanbul 2 Nolu DGM yedek hakimliği, hiçbir inceleme yapmaksızın ve somut bir delile dayanmaksızın sadece emniyet birimlerinin soyut iddiasına dayalı istemi göz önünde tutarak bir avukatın yazıhanesinin aranmasına ve evraklarına el konulmasına karar verdi.

İstanbul 4 Nolu DGM yedek hakimliği, aynı doğrultuda herhangi bir somut delile dayanmaksızın İstanbul Emniyet Müdürlüğünün soyut iddiaya dair istemini kabul ederek "olası terör eylemlerinin önlenmesini varsa suç ve delilleri ile suçluların yakalanması, törer örgütü mensuplarının bu yerlerde bulunması ihtimali de bulunduğundan" şeklindeki bir yaklaşımla "aralarında İstanbul Barosu Staj Eğitim ve Kültür Merkezinin bulunduğu kurumlarda arama yapılmasına karar verdi. Bu karar, itiraz üzerine İstanbul Barosu Staj Eğitim ve Kültür Merkezinin aranmasına karar verilen diğer kültür merkezlerinden olmadığı anlaşıldığından" gerekçesiyle kaldırıldı.

Kamuoyunda 16 Mart davası olarak bilinen davada mahkemeye delil olarak sunulan belgenin MİT belgesi niteliği kazanmış olması gerekçesiyle avukat hakkında MİT belgesini istihsal etme iddiasıyla dava açıldı.

Savunmayı yarıdan kopartan, avukatın savunmayı temsil işlevini gözlerden kaçırarak bu anlayış ve bazı DGM kararları, avukatı, müvekkiliyle özdeşleştiren ideolojik ortamın yaratılmasına katkıda bulunmaktadır.

Bu ideolojik ortamda bazı yazılı ve görsel basın organları, avukata karşı öfke ve kin duygularının doğmasını körüklüyor. Avukatın can

güvenliği tehlikede. Savunma, avukat çökertiliyor, yargı çöküyor. Avukatın, yargılama süresindeki faaliyeti, bağımsız demokratik yargının güvencesidir. Savunmayı, avukatı savunmak en başta baroların görevidir. Bu görevin bilinciyle;

1. DGM'lerin emniyet birimlerinin kanıt olmayan, yasal dayanağı bulunmayan soyut istemlerini hiçbir inceleme yapmaksızın karar altına alan uygulamalarının kamuoyu önünde eleştirilmesine.

2. Kamuoyunda yankı uyandıran davalarda, avukatı, müvekkiliyle özdeşleştiren, avukat hakkında öfke ve kin duyguları doğmasına, linç ortamı yaratılmasına sebep olan yazılı ve görsel basının uyarılmasına.

3. Başbakanlıkça, İmralı Adası'na dönük olarak alınmış olan ve örgördüğü işlemler avukatlıkla bağdaşmadığı gibi savuma ortamını büyük ölçüde zedeleyen kriz hali ilanı kararının kaldırılmasının istenilmesine.

4. İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünden, avukatların can güvenliklerinin sağlanması konusunda emniyet güçlerinin özen göstermelerinin ve Abdullah Öcalan'ın da sanık olarak yargılandığı davada 30 Nisan günlü duruşma sonrasında sanık avukatlarına karşı şiddet kullanan polisler hakkında soruşturma açılmasının istenmesine

Genel Kurul tarafından karar verilmesini, karar verildiğinde, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun, bu kararları özenle ve sonuna kadar izlemesi hususunda görevlendirilmesini talep ederiz.

Saygılarımızla.

Av. Yücel Sayman

Av. İbrahim Harman

Av. Vedat Gökçek

Av. Rasim Öz

Av. Nermin Aksın

Av. Alp Selek

Av. Nilgün Yücel

Av. Necla Kaçar

Av. Sabri Ünlü

Av. Zehra Coşkun	Av. Hasan Girit	Av. Müjgan Bilgin
Av. Ergin Cinmen	Av. Bülent Utku	Av. Ömer Güven
Av. Cengiz Babalık	Av. Çetin Özek	Av. Mustafa Özdemir
Av. Maksut Yaşar	Av. Ergin Gürsoy	Av. Nurten Çelik
Av. Levent Kip	Av. Sabri Ulaş	Av. Erdoğan Sargın
Av. Hayri Girişken	Av. Haşim Mısır	Av. Hasan H.Saçaklıoğlu
Av. Özgül Kıvanç	Av. Zeynel Asil	Av. Cem Saçaklıoğlu
Av. Fikret İlkiz	Av. Ünsal Tüzün	

ve toplam 45 arkadaşın imzası var.

Sayın meslektaşlarım, Divan olarak bu önerilerin dilekler bölümünde değerlendirilmesi görüşünderiz; ancak, bu konuda bir usul tartışması açtık. Sayın Yücel Sayman, bu konuda Divanın görüşlerinin dışında, aykırı, bu maddenin içerisinde Genel Kurul'dan bağlacı bir karar çıkarılması yönünde görüş bildirildi.

Aksi yönde görüş bildirmek isteyen arkadaş varsa buyursun.

Önerge sahibi olarak Yücel Sayman konuştu.

Sabri Bey aleyhte konuşmak istiyor.

Buyurun efendim.

AV. SABRİ KURT- Sayın arkadaşlarım, Yücel Sayman beyin konuşması sonucunda hangi maddede konuşulur, nerede konuşulur, hangi maddeye sokalım şeklinde bir kuşku yarattı konuşması sonucunda. Bu önergelerin, okunduktan sonra lehinde ve aleyhinde görüşme açılması gerekir ve bunun sonucunda genel kurul karar verirse, Avukatlık Kanununun 117 nci maddesinin üçüncü bendinde "Genel Kurulun görevleri şunlardır" diyor ve "Birlik Yönetim Kuruluna ta-

limat vermek" deniyor; yani, Birlik Genel Kurulumuz bu önermeleri kabul ederse Birlik Yönetim Kuruluna talimat vermiş şeklinde bir karar çıkabilir. Benim görüşüm bu önermeler hakkında budur; ancak, önermeler Genel Kurulca kabul edilir mi edilmez mi, o konu tartışılabilir.

Saygılarımla.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum.

Buyurun efendim.

AV. HURŞİT KANGAL (Balıkesir Barosu Delegeleri)- Efendim, bir önerge veriliyor, kapsamı, ifade tarzı, geniş içeriği itibariyle uzun boylu tartışılmayı gerektiren bir nitelikte. "Savunmanın savunulması" ilk defa duyduğumuz bir terim. Bunun gündem maddesi olmadan bağlayıcı bir karar alınmasının mümkün olmadığı kanısındayım. Bunu arz ediyorum efendim. Gerekçem bu. ("Gündem maddesi var" sesleri)

Nerede var gündem maddesi?

"Bağlayıcı karar alınsın" deniyor; bu, daha evvel gündem maddesine konsaydı hazırlıklı gelinir ve burada müzakere edilirdi; müzakere edilmeden bu dar zamanda bunun bağlayıcı bir karar şekline çevrilmesinin mümkün olmadığı ve usulü de aykırı olduğu kanısındayım.

Arz ederim efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Buyurun Akın Bey.

AV. AKIN ARGUN (Aydın Barosu Delegesi)- Kıymetli arkadaşları, gündem aynen şöyle: "Hukukun, yargının, mesleğin ve meslektaşların diğer sorunlarıyla ilgili görüşme" yani, karar verilmesi de-

miyor, sadece "görüşme" diyor; görüşme dendiğine göre önerge okunur görüşme açılır, ama bu, burada karara bağlanmaz, yani kabulü veya reddi hususa karara bağlanmaz, sadece burada okunur görüşülür, o kadar; ama, şimdi, burada benim gündemden anladığım bu, başka türlü anlaşılabilir ki. Hepimiz hukukçuyuz "görüşme" deniyor "karar verilsin" denmiyor. Yani meslekle ilgili sorunlar görüşülsün karara bağlansın denmiyor, yani verilen önerge karara bağlanamaz, sadece görüşülür. Konu bu.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz.

Yeterlik önergesi verilmiştir; bu konudaki usul tartışmasını kapatıyoruz. (Yerinden karşılıklı konuşmalar)

Lütfen söz almadan konuşmayalım. Hukukçuya yaraşır bir biçimde Genel Kurulu yaptık, bu dakikaya kadar da gayet olgun bir genel kurul oldu; lütfen sinirlerimize hakim olalım. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Başkanvekili Burhan Karaçelik'e son sözü veriyorum; buyurun.

AV. BURHAN KARAÇELİK (TBB Başkanvekili)- Değerli arkadaşlarım, elbette ki siz sayın delegeler, karara bağlanmasını istediğiniz konularda gündemde ona ait madde bulunduğu takdirde önergeler verirsiniz, bu önergeler görüşülür, karar haline gelir, ondan sonra 117 nci maddedeki talimat verme işlemi yapılmış olur. Gündemde karar verme diye bir madde yok.

Arkadaşlarımız şunu yapabilirlerdi: Bu önergeleri karara bağlatmak için gündem değişikliği yapılmasını isterler ve karara bağlanması diye bir gündem maddesini buraya konmasını sağlarlardı, ondan sonra bir karar şeklinde çıkardı. Böyle bir şey olmadığı sürece bunlar görüşülür, oylanır, ama karar, talimat şeklinde değildir, tavsiye şeklindedir.

Arz ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Arz ederiz ("Oylayın" sesleri)

Divan olarak usul tartışmalarını sonuca bağladık.

AV. BİRDAL ERTUĞRUL (Muğla Barosu Delegesi)- Sayın Başkan, bu konuda söz delegenin olmalı.

BAŞKAN- Peki Sayın Ertuğrul, buyurun.

AV. BİRDAL ERTUĞRUL (Muğla Barosu Delegesi)- Arkadaşlar, hukukçuyuz, hukukun, mesleğin sorunları yakıcı ve dayatmacı bir noktaya gelmiş, biz, bir konuyu gündemde görüşme gerekçesiyle sizlerin bilgisine sunacağız ve orada kalacak. Yakışır mı bu hukukçuya? Türkiye Barolar Birliğine yakışır mı? Yani, burada bu konu hakkında karar alırsak, hele bu karar olumlu bir karar olursa, savcılık bizim aleyhimize dava mı açıyor, suç duyurusunda mı bulunuyor?!

Lütfen efendim... Bu konularda yakıcı bir duruma gelmiş olan savunmanın savunması gibi dayatma noktasına gelmiş olan bir konuda sadece görüşme yapmakla değil, karar almakla görevli olduğumuzu sanıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Efendim, duygusal konuşmalar da olabilir, biraz duyguyu aşan şeyler de olabilir. ("Oylayın" sesleri)

Önergeleri bilginize sunduk, biliyorsunuz "Genel Kurul karar alsın" deniyor; yasa gereğince bunu almamız mümkün değil bizim; ancak, okunan maddeler gereğince bir tavsiye şeklinde olabilir. Genel Kurul nasıl karar alsın?!

Divan olarak burada Avukatlık Kanununa uygun, usulüne uygun, hukuka uygun birtakım davranış içerisindeyse bunun da başka türlü yorumlanmasına asla müsaade etmeyiz Divan olarak. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Avukatlık Kanununun 88 inci maddesi: "Genel Kurul toplantısında görüşüleceği gündemde belirtilmemiş konular hakkında karar verilemez. Yeni bir toplantı kararı bu hükmün dışındadır." (Alkışlar)

Şu anda oylamaya geçiyoruz.

Gündemin 14 üncü maddesinde mi değerlendireceğiz yoksa 16 maddesinde mi; 14 üncü maddesinde değerlendirilmesi yönünde oy kullanan arkadaşlar işaret buyursunlar... 32.

16 ncı maddede değerlendirilmesi gerektiği yönünde oy kullanan arkadaşlar işaret buyursunlar... 61.

Bu konunun, dilek ve temenniler bölümünde karara bağlanması karara bağlanmıştır.

AV. YÜCEL SAYMAN (İstanbul Barosu Delegesi)- Anlaşıldığı kadarıyla tartışılması istenmiyor; biz, önergemizi oybirliğiyle geri çekiyoruz, bütün önerileri... Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Gündemin 15 inci maddesine geçiyoruz.

Gündemin 15 inci maddesi: Gelecek Olağan Kurul toplantısı gün ve yerinin saptanması.

Bu konuyla ilgili olarak Diyarbakır Barosundan, Antalya Barosundan ve Ankara Barosundan öneri gelid.

"Divan Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğinin 2001 yılındaki 26. Olağan Genel Kurulunun Diyarbakır'da yapılmasını öneriyoruz."

Av. Cumhur Keskin ve 16 arkadaşı

"Türkiye Barolar Birliği Divan Başkanlığına

Türkiye Barolar Birliğinin 26. Genel Kurul toplantısının Antalya'da yapılmasını öneriyoruz."

Av. Halil Fidan ve 52 arkadaşı

Ankara'da yapılmasını isteyen arkadaşlarımız önerilerini geri mi aldılar?..

Diyarbakır Barosu eski Başkanı arkadaşımız söz istiyor; buyurunuz.

AV. HÜSEYİN TAYFUN (Diyarbakır Barosu Yedek Delegatesi)-
Sayın Başkan, sayın delegeler; biz, önergimizi daha fazla delegeye imzalatma gereğini duymadık; yani, bir önerge daha fazla kişi tarafından imzalanmışsa bunun kabulü anlamına gelmeyeceği kanaatındayım.

Saygın delegeler, dört sene önce Barolar Birliği Genel Kurulu Balıkesir'de yapıldı ve Balıkesir buraya kaç kilometre biliyorsunuz, bu senede burada, bundan iki sene sonra Antalya'da, yani Türkiye avukatlarının genel kurulu yalnız, her kenarı 200 km olan bir üçgen... (Gürültüler)

Son söz elbette genel kurulundur, ama biz durumu açıklamaya çalışalım.

Senelerdir Türkiye'nin her tarafından Barolar Birliği genel kurulu yapılıyor, Erzurum ve Antep'ten başka Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da şimdiye kadar Barolar Birliği genel kurulu yapılmış mıdır?

Biz, turistik gezi için yer seçiyorsak Antalya'ya diyeceğimiz yok; ama, Denizli'ye 200 km ötedeki Antalya'yı seçmemiz için bir gerek olmadığı kanaatındayım; ama, ile de tarihi yer diyorsanız şunu söyleyeyim; biz, Diyarbakır'ın turistik, tarihi değerini söylemek için gelmedik; fakat, Çin Settinden sonra dünyanın en büyük surlarının yapısının bulunduğu yer Diyarbakır'dır. ("Brova" sesleri, alkışlar)

Senelerdir bize "Diyarbakır'ı niye önermiyorsunuz" diyorlar. Biz, şimdiye kadar şartlarını uygun görmedik, bizim de önerimiz olmadı, şimdiye kadar önerip de reddedilmiş değildir Diyarbakır'da kongrenin yapılması. İlk defa böyle bir talebimiz var.

Bizim temennimiz şudur: Antalya Barosu Başkanının bu önerisinden sarfınazar etmesidir. Daha önce Şanlıurfa Barosunun bu yönde bir teklifi vardı, fakat bizim ricamızı kırmadılar. Delegelerimizi böyle alternatifli bir seçimle karşı karşıya bırakmayalım.

Bizim öncelikle temennimiz, ricamız, Antalya Barosunun bundan vazgeçmesi; değilse, sayın delegelerimizin, önümüzdeki genel kurulun Diyarbakır'da yapılması yönünde oy kullanmalarını istiyoruz.

Arkadaşlarımızın hatırlatması üzerine şunu belirteyim: Ben aslında partileri belirtmek istemiyorum; ama, mesela, Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı, eğer, biz, Diyarbakır'da böyle bir organizasyonu yaparsak bize yardımcı olmayacağı kanaatımız da vardı. Bundan sonra durum farklıdır. Diyarbakır Valisi, Diyarbakır Belediye Başkanıyla sizi iyi ağırlayabileceğimiz kanaatındayım. O konuda bir şüpheniz, bir korkunuz olmasın.

Saygılar sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN- Sayın meslektaşımıza bir konuyu hatırlatmakta yarar görüyoruz. Diyarbakır da, Antalya da, Urfa da bu ülkenin topraklarıdır, bu avukatlar ülkenin her yerine giderler ve her yerinde görev alırlar. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

AV. CENGİZHAN GÖKÖZ (Antalya Barosu Başkanı)- Efendim, ben, Diyarbakır Barosu Başkanının görüşlerine saygı duyuyorum; ancak, Antalya Barosu, genel kurul taleplerini daha önce üç kez ertelemiştir bu gerekçelerle. Hatırlarsanız geçen genel kurul Gaziantep'te olmuştur, aslında bu genel kurula da talip olmuştuk; ancak, aynı gerekçelerle o talebimizden de vazgeçtik. Orada da Denizli'de olması söylendiği zaman onu da kabul ettik; ancak, üç yıldır süren bu er-

telemeden sora Şu anda Antalya'daki meslektaşlarım ve Antalya'daki diŐer kamuoyu, mülki amirler, belediyeler, yerel yönetimler hep bu konuda hazırlıklı vaziyette.

Biz, az önce Ankara ile ilgili söylenenlere de katılıyoruz; daha merkezde, daha kitle iletişimi araçlarına, ulaşım noktalarına yakın olan bir merkezde yapılmasının, bu toplantılarının daha çok ses getireceği kanısındayız; çünkü, Antalya'da bütün basın yer almakta, hatta sur diyorsanız, Antalya'da güzel surlarımız da var Bizans'tan kalma.

Ben tercihinizi Antalya yönünde kullanmanızı diliyorum ve hepinize saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, bu konuyu daha uzatmaya gerek yok; Antalya'yı da Diyarbakır'ı da hepimiz çok seviyoruz.

Buyurun.

AV. HALİL ŞEVKİ KAPLAMA (Şanlıurfa Barosu Delegeesi)-

Sayın BŐakan, değerli meslektaşlarım; Şanlıurfa Barosu olarak iki aydan beri, iki yıl sonraki toplantıyı Şanlıurfa'da yapmak için planlamıŐtık ve özellikle buraya bu amaçla gelmiŐtik; ama, buraya geldiğimizde öğrendik ki, Gaziantep'te yapılan toplantıda Diyarbakır Barosu buna talip olmuş, o genel kurulda, Gaziantep'e Diyarbakır'ın yakınlığı nedeniyle bu toplantının Denizli'de yapılması kararlaŐtırılmış. Bu komŐu il olduğu için biz de Şanlıurfa olarak önerimizi geri çektik. Madem ki Gaziantep'teki toplantıda bu yakınlık olayı gerekçe gösterilmiş, niçin Denizli'deki toplantıda Antalya yakınlığı bahis konusu edilmiyor. Bu amaçla, toplantının Diyarbakır'da yapılmasını ve tüm meslektaşlarımızın güneydoğuyu görmelerini tavsiye ediyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Burada bir dipnot belirtmekte yarar görüyorum. Gaziantep'teki toplantıya Antalya, Bursa ve Denizli baroları talip olmuştu ve diğer iki baromuz Denizli adına vazgeçmişlerdi, başka da talip olan yoktu. Bir yanlış bilgi olmasın diye söylüyorum.

Arkadaşlar, bu yarış olağanüstü güzel, genel kurulumuzun en tatlı yarışlarından birisi belki.

Diyarbakır'da genel kurulunun yapılması yönünde oy kullanan arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar... 68

Antalya'da genel kurulun yapılması yönünde oy kullanan arkadaşlarımız lütfen işaret buyursunlar...

Sayın delegeler, 2001 yılı Mayıs ayı içerisinde Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun tayin edeceği bir günde Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Diyarbakır'da yapılacaktır.

Diyarbakır surlarında buluşmak üzere. (Alkışlar)

Gündem maddesi 16: Dilek ve temenniler.

Bu maddede söz isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Arkadaşlar, İstanbul Barosu Başkanı Sayın Yücel Sayman'ın, diğer üyelerle birlikte vermiş olduğu önerileri tavsiye kararı olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Gündem maddesi 17: Birlik Başkanının kapanış konuşması.

Buyurun Sayın Başkan.

AV. BURHAN KARACELİK (TBB Başkanvekili)- Değerli arkadaşlarım, katılımlarınız ve katkılarınız için hepinize teşekkür ediyor saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim efendim.

Arkadaşlar, Denizli'ye geldiniz bizleri onurlandırdınız. Denizli Barosu olarak hepimize teşekkür ediyoruz.

İyi akőamlar diliyorum. (Alkışlar)

Başkanlık Divanı

Divan Başkanı

Av. Yıldırım Aycan

(Denizli Barosu)

Divan Başkan Yardımcısı

Av. Hürrem Haőılođlu

(Aydın Barosu)

Divan Katibi

Av. Osman Güven

(Antalya Barosu)

Divan Katibi

Av. Sadrettin Haőılođlu

(Erzurum Barosu)